

NOME
KOMMUNE

KOMMUNEPLANENS HANDLINGSDEL OG ØKONOMIPLAN 2022-2025

BUDSJETT 2022

Vedtatt i kommunestyret 14.12.2021, sak 077/21

Innhold

1.	Kommunedirektørens innledning.....	7
2.	Det kommunal plan- og styringsystemet.....	11
3.	Økonomiske rammebetingelser	13
3.1	Statens økonomiske opplegg	13
3.1.1	Hva skal de frie inntektene dekke?	13
3.1.2	Andre endringer for Nome	14
3.2	Befolkningsutvikling	16
3.2.1	Utviklingen framover.....	17
3.3	Kostraanalyse	20
3.4	Fellesinntekter og fellesutgifter	22
3.4.1	Skatt på formue og inntekt + rammetilskuddet	22
3.4.2	Eiendomsskatt.....	23
3.4.3	Inntekter fra konsesjonskraft	23
3.4.4	Andre generelle statstilskudd.....	24
3.4.5	Renter og avdrag	25
3.4.6	Utbytte fra kraftselskapene.....	25
3.4.7	Avsetninger til fond	25
3.4.8	Overføring fra drift til investering	26
3.4.9	Pensjonskostnader	26
4.	Måltall.....	26
4.1	Økonomiske måltall.....	26
4.1.1	Netto driftsresultat.....	27
4.1.2	Disposisjonsfond.....	27
4.1.3	Lånegjeld	27
4.1.4	Avvik fra budsjett	27
4.2	Andre måltall	28
4.2.1	Nært og godt å bo	28
4.2.2	Nært til mulighetene – gode forbindelser.....	28
4.2.3	Nær de du er glad i – god eldreomsorg, barnehage og skole	28
4.2.4	Nær der du bor – godt samhold.....	30
4.2.5	Nær jobben – gode jobber, arbeidskraft og kompetanse	30
4.2.6	Nær brukervennlig natur – godt å bruke naturen.....	30
4.2.7	Nært til kommunen – god kommune.....	31
5.	Rammeområdene.....	32
5.1	Rammeområde A – Politiske og administrative fellestjenester	34

5.1.1 Nasjonale føringer	34
5.1.2 Lokale føringer.....	34
5.1.3 Særlige utfordringer	34
5.1.4 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak	36
5.1.5 Planlagte aktiviteter	37
5.2 Rammeområde B – NAV.....	38
5.2.1 Nasjonale føringer	38
5.2.2 Særlige utfordringer	38
5.2.3 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak	40
5.2.4 Planlagte aktiviteter	40
5.3 Rammeområde C - Nome mottak	41
5.3.1 Nasjonale føringer	41
5.3.2 Lokale føringer.....	41
5.3.3 Særlige utfordringer	41
5.4 Rammeområde D - kirke	42
5.4.1 Nasjonale føringer	42
5.4.2 Særlige utfordringer	42
5.4.3 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak	42
5.5 Rammeområde E - Oppvekst.....	43
5.5.1 Nasjonale føringer	43
5.5.2 Lokale føringer.....	44
5.5.3 Særlige utfordringer	44
5.5.4 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak	45
5.5.5 Planlagte aktiviteter	46
5.6 Rammeområde F - Helse og omsorg	47
5.6.1 Nasjonale føringer	47
5.6.2 Lokale føringer.....	48
5.6.3 Særlige utfordringer	49
5.6.4 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak	52
5.6.5 Planlagte aktiviteter	53
5.7 Rammeområde G - Barnevern.....	54
5.7.1 Nasjonale føringer	54
5.7.2 Lokale føringer.....	54
5.7.3 Særlige utfordringer	54
5.7.4 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak	55
5.7.5 Planlagte aktiviteter	55

5.8	Rammeområde H - samfunnsutvikling	56
5.8.1	Nasjonale og regionale føringer	56
5.8.2	Lokale føringer.....	56
5.8.3	Særlige utfordringer	58
5.8.4	Konsekvensjusteringer og mulige tiltak	60
5.8.5	Planlagte aktiviteter	61
5.9	Rammeområde J - Produksjon og distribusjon av vann	64
5.9.1	Nasjonale føringer	64
5.9.2	Særlige utfordringer	64
5.9.3	Planlagte aktiviteter	65
5.10	Rammeområde K - Avløpsrensing	66
5.10.1	Nasjonale føringer	66
5.10.2	Lokale føringer.....	66
5.10.3	Særlige utfordringer	66
5.10.4	Planlagte aktiviteter	67
5.11	Rammeområde L – Nome og Midt-Telemark Brann og redning.....	68
5.11.1	Nasjonale føringer	68
5.11.2	Lokale føringer.....	69
5.11.3	Særlige utfordringer	69
5.11.4	Planlagte aktiviteter	70
5.12	Rammeområde M – NMTBR – feiing.....	71
5.12.1	Nasjonale føringer	71
5.12.2	Lokale føringer.....	71
5.12.3	Særlige utfordringer	71
6.	Interkommunale samarbeidstiltak	72
7.	Investeringsprogram 2022-2025	74
7.1	Investeringsprogram 2022-2025	74
7.2	Finansiering	76
7.3	Startlån	76
7.4	Utvidelse av Nome sjukeheim	77
8.	Budsjettpremisser og risikovurdering	78
8.1	Folketallsutvikling.....	78
8.2	Kommunal deflator	78
8.3	Sykefravær og rekruttering	78
8.4	Kraftinntekter og utbytte	79
8.5	Beredskap.....	79

8.6 Pensjon	79
8.7 Beregningsrisiko	80
8.8 Budsjettoppfølging	80
9. Kommunedirektørens forslag.....	81
9.1 Driftstiltak.....	81
9.2 Investeringstiltak	81
10. Formannskapetets innstilling	82
10.1 Driftstiltak.....	82
10.2 Egne tiltak.....	82
10.3 Investeringstiltak	83
10.4 Verbalforslag	83
11. Kommunestyrets vedtak	84
11.1 Driftstiltak.....	84
11.2 Egne tiltak.....	84
11.3 Investeringstiltak	85
11.4 Verbalforslag	85
12. Vedlegg.....	86
12.1 Økonomiske oversikter	86
12.1.1 Bevilgningsoversikt drift	86
12.1.2 Økonomisk oversikt drift	89
12.1.3 Bevilgningsoversikt investering.....	90
12.2 Særutskrift av kommunestyrets behandling.....	91

1. Kommunedirektørens innledning

Nok et annerledesår

Koronapandemien møtte oss som et slag i ansiktet i mars 2020. Vi var omtåket og i sjokk når hele verden stengte ned. Det har vist seg at det ikke bare var et enkeltslag, men en langvarig smerte som vi må leve lenge med. Pandemien har preget oss gjennom hele 2021. Når dette skrives er vi i en såkalt normal hverdag med økt beredskap. Smittetallene er imidlertid igjen økende. Pandemien er ikke over! Det er også knyttet stor usikkerhet til vinteres influensasesong. Kommune-Norge har fått ros for hvordan pandemien er håndtert. Gjennom oppfølging av den nasjonale TISK-strategien ble smitteutbruddene også her i Nome raskt slått ned. Arbeidsledigheten er tilbake på nivået den var før pandemien og næringslivet melder om gode ordreserver. I den kommunale organisasjonen er det mange som er slitne. Tilgangen på nødvendig personell har vært kritisk, og mange har hatt svært lange arbeidsdager og lite ferie. Sykefraværet har i denne perioden vært høyt, uten at det med sikkerhet kan knyttes til pandemien. Når mange er syke blir det enda tøffere for de som er igjen til enhver tid. Det har ikke vært ressurser tilgjengelig for å jobbe med nødvendig endring, utvikling og innovasjon. Jeg er også bekymret for hvilke effekter pandemien har hatt for barn og unges psykiske helse. Fravær av sosiale møteplasser og frafall fra kultur- og idrettsaktiviteter kan øke utenforskapet. Dette er forhold som vi må ha fokus på i tiden som kommer.

Pusterom eller magadrag

Høsten 2020 varslet jeg kommunestyret om at vi styrte mot et merforbruk på 15-18 millioner. Når sluttstrek for regnskap 2020 ble satt viste det seg at vi kom ut i null og vi kunne la være å bruke 3,6 millioner fra disposisjonsfondet som var budsjettert. Årsakene til denne uventede, men gledelige endringen, var et større mindreforbruk i oppvekstetaten og positive avvik innen administrative og politiske fellestjenester, helse og omsorg, samt brann og redning. I tillegg ble merforbruket innen barnevern, NAV og samfunnsutvikling lavere enn forventet. Kostnadene til pensjon var også lavere enn budsjettert.

Resultatet for 2020 var kjærkomment fordi de økonomiske rammebetingelsene for 2021 var stramme. Kommunestyret viste ansvar i den krevende situasjonen ved inngangen til 2021. Mange driftsreducerende og inntekstøkende tiltak ble vedtatt. Etatenes rammer har vært knappe og det lå tidlig i året an til et merforbruk på rammene i 2021. Samtidig har det vært en betydelig inntektsvekst knyttet til svært høye kraftpriser, ekstraordinært utbytte og god skatteinngang. I tillegg til at rammene til etatene er økt er det ventet et positivt resultat i 2021. Det er imidlertid grunn til å understreke at merinntektene i 2021 ikke er varige.

De høye kraftinntektene og økt utbytte gjør at det økonomiske handlingsrommet ser bra ut også i 2022. På formannskapetets signalmøte i september sa jeg at vi har et lite pusterom nå. Dette pusterommet har vært viktig for organisasjonen etter de endringene som er gjort i 2021 samtidig som pandemien har blitt håndtert.

Når vi ser videre utover i økonomiplanen - og ikke minst i årene etter 2025 - så er det ikke nok å ta seg en pust i bakken. Vi har behov for å ta et skikkelig magadrag. Vi har i mange år visst at det vil skje en stor endring i demografien i Norge og resten av den vestlige verden fra slutten av 2020-tallet og framover til 2040. Staten har lagt til rette for at kommunene skal forberede seg på en økning i antall eldre ved å tilby gode tilskuddsordninger til bygging av omsorgsplasser med heldøgns omsorg. I Nome har vi også startet planleggingen av dette. Flere har stilt spørsmål ved om vi har råd til en slik

investering. Det er et viktig spørsmål. Det er minst like viktig å stille spørsmål om hvordan vi skal rigge oss for å gi forsvarlige tjenester til våre innbyggere i årene som kommer. En sykehjemsplass koster oss i dag over 1 million kroner i året. Før vi tar beslutningen om å bygge ut sykehjemskapasiteten med det antall plasser det er lagt opp til, må vi tenke nøye gjennom om det er mulig å drifte disse plassene.

Det økte behovet i pleie og omsorgstjenester vi ser framover vil måtte finansieres på tre måter:

- Omtrent en tredjedel vil forhåpentligvis kunne finansieres gjennom inntektssystemet til kommunen fordi utgiftsbehovet til kommunen samlet øker.
- Omtrent en tredjedel må finansieres av intern omprioritering av ressurser, og det i hovedsak fra oppvekst til pleie og omsorg.
- Den siste tredjedelen må vi finansiere ved å løse oppgaver og gi tjenester på en annen måte i framtiden enn det vi gjør i dag.

Dersom statens bruk av oljepenger ikke gir rom for å følge opp det første punktet, vil en enda større del av utfordringen måtte håndteres av kommunen selv.

Nært og godt – og godt nok

Kommuneplanens samfunnsdel – *Nome; nært og godt* – ble vedtatt i 2019. Den legger føringer for utvikling av både lokalsamfunnet og tjenestetilbudet. Samfunnsdelen er ambisiøs, men samtidig ærlig på de utfordringene kommunen står overfor. Flere av våre temaplaner og kommunedelplaner synliggjør behov og ønskede satsinger som det ikke er rom for innenfor de økonomiske rammene vi ser for oss.

Nome kommune leverer gode tjenester til sine innbyggere. Ambisjonen for Nome kommune er at vi fortsatt skal levere tjenester av god kvalitet. I den økonomiske situasjonen kommunen er i, må vi imidlertid stille oss spørsmålet om hva som er godt nok. Vi har gjennom flere tiår opplevd en stor økning i den private velstanden, samtidig som det kommunale handlingsrommet krymper. Dette skaper fort et forventningsgap mellom innbyggerne og kommunen. Det blir en viktig oppgave framover å realitetsorientere forventningene.

Utenforskap

Nome kommune har en større andel uføre, en større andel barn i lavinntektsfamilier, flere fosterhjemsplasseringer og flere innbyggere som mottar sosialhjelp enn landsgjennomsnittet. Dette er en situasjon som gjør at mange opplever et utenforskap. I dag er det cirka 30 unge mellom 15-25 år i Nome som ikke er i arbeid eller under utdanning. Dersom vi ikke klarer å få disse unge til å bli en del av et ordinært arbeidsliv risikerer de et helt liv i utenforskap. Det hjelper lite at det skapes nye lokale arbeidsplasser hvis mange aldri kommer seg inn. Det er en viktig oppgave for både kommunen og lokalsamfunnet at vi klarer å snu tjenesteproduksjonen fra reparasjon til forebygging. Gjennom tidlig og tverrfaglig innsats skal vi etterstrebe at utenforskap ikke går i arv til kommende generasjoner. Utfordringen vår er at vi har svært lite rom for å ta de pukkelkostnadene som er nødvendig for å snu trenden. Vårt lokale NAV har, med økonomisk støtte fra Statsforvalteren, de to siste årene gjennom prosjektet *Back to school* og *Stay at school* medvirket til at cirka 30 ungdommer har klart å fullføre videregående skole. Det viser at målrettet og spisset innsats gir resultater. Vi trenger penger for å gjøre det.

Bygg og anlegg for gode tjenester

Gode kommunale bygg er en forutsetning for gode tjenester. De fleste kommunale byggene har en tilfredsstillende standard, men dette kan bare opprettholdes gjennom en strategisk og langsiktig eiendomsforvaltning. Kommunestyret vedtok i forbindelse med budsjett 2021 at det skulle utarbeides en vedlikeholdsplan. Kommunestyret har samtidig vedtatt i planstrategien at det skal utarbeides en vedlikeholdsplan i 2022. Jeg har valgt en mellomløsning der vi som en del av tiltakskatalogen til denne økonomiplanen har synliggjort et samlet vedlikeholdsbehov for våre bygg i planperioden. Det samlede vedlikeholdsbehovet i planperioden er på ca. 27 millioner kroner. Det er ikke realistisk at dette kan gjennomføres. Konsekvensen er en ytterligere verdiforringelse av kommunens bygningsmasse. En viktig problemstilling som må belyses i en helhetlig plan for forvaltning, drift og vedlikehold er kommunens bygningsmasse er potensialet for å komprimere arealbruken slik at det er en mindre bygningsmasse som krever vedlikehold.

Innenfor vann og avløp videreføres investeringsnivået gjennom hele planperioden. Alder på ledningsnett, renseanlegg og vannverk, samt omfanget av lekkasjer tilsier behov for økt investeringstakt. Dette er kostnader som er finansiert av abonnentene gjennom selvkost. På nasjonalt nivå er det gitt tydelige signaler om at abonnentene må forvente en betydelig økning i vann- og avløpsgebyrene i årene som kommer. Det er sannsynlig også i Nome.

Radikal innovasjon og små skritt

Nye utfordringer krever nye løsninger. Utfordringene jeg har beskrevet ovenfor krever et taktskifte i det offentlige innovasjonsarbeidet. Vi står overfor utfordringer det ikke er mulig for Nome kommune å løse alene. Kommunenes organisasjon KS har derfor etablert et partnerskap for radikal innovasjon der samspillet mellom forvaltningsnivåene, lov- og regelverket, rettighetslogikken og ressursfordeling blir utfordret gjennom strukturert eksperimentering og testing av alternative løsninger. Det radikale kan ligge både i metodene som brukes, løsningene og eller effektene. Det blir spennende å se hva dette arbeidet munner ut i.

Lokalt må vi jobbe kontinuerlig med småskrittsforbedringer. Det har vi jobbet med i mange år, men prosessene vil aldri ta slutt. I dette forbedringsarbeidet må vi ikke være redd for å gjøre feil. Vi må våge å prøve ut det som er nytt og ukjent. Dersom det ikke gir de resultatene vi ønsker må vi prøve noe annet isteden. Det eneste som er sikkert er at vi ikke bare kan fortsette som før.

For å frigjøre ressurser til de områdene der de har størst effekt, må vi ha ledere som både har kapasitet og kompetanse til å lede endringsprosesser. Det innebærer også kompetanse til å lede medarbeidere som kan oppleve endring som utrygt. Jeg er heldig som har et lag med mange dyktige ledere med meg i dette arbeidet. Jeg ser det imidlertid som viktig å gi lederne inspirasjon og ballast til å stå i dette arbeidet framover. Å prioritere kompetanseheving er derfor en forutsetning for å lykkes.

Bærekraft

Summen av det jeg har skrevet ovenfor kan oppsummeres med ett ord - bærekraft. Nome kommune har, sammen med Norge og hele verden, et ansvar for å sikre ressurser og levedyktige samfunn også for fremtidige generasjoner. Norge har forpliktet seg til å følge opp de 17 bærekraftsmålene til FN. I Nome trekker vi bærekraftsmålene inn i både strategiske planer og operativt arbeid. Målene gir en god og tydelig retning for vårt lokale bidrag til god helse, god utdanning, reduserte ulikheter, reduserte klimaavtrykk og en sunn kommuneøkonomi.

Kommunestyret bestemmer rammene

Dette dokumentet har blitt til gjennom en omfattende prosess. Ledere, medarbeidere og tillitsvalgte har bidratt med sin kunnskap. Kommunedirektøren gir gjennom dette dokumentet sine anbefalinger om driftsrammer, mål og aktiviteter for Nome kommunes drift i årene 2022-2025 basert på overordna planer og realistiske rammebetingelser.

Kommunedirektørens grunnlag er basert på det forslaget til statsbudsjett som Solberg-regjeringen la fram 12. oktober, samt tilleggsproposisjonen som Støre-regjeringen la fram 8. november.

Det er etter kommuneloven formannskapet som har den lovpålagte plikten til å fremme sin innstilling til kommunestyret. Før kommunestyret vedtar det endelige handlingsprogrammet skal formannskapets innstilling gjøres kjent for innbyggere, ansatte og organisasjons- og næringsliv. Dette sikrer en demokratisk prosess.

Det er kommunestyret som gjennom sitt vedtak fastsetter kommunens mål og rammer.

Ulefoss, 09.11.2021

Rune Engehult
Kommunedirektør

Nome kommunes reglement for økonomiplan og årsbudsjett beskriver at økonomiplanen skal utgjøre kommuneplanens handlingsdel. Dette er forankret i plan- og bygningslovens (pbl) § [11-1](#) fjerde ledd, slik det er åpnet for i kommunelovens (kl) § [14-2](#).

Det betyr at det er i dette dokumentet det skal vises hvordan strategiene i samfunnsdelen skal følges opp.

3. Økonomiske rammebetingelser

I beskrivelsen av statens økonomiske opplegg nedenfor er det tatt utgangspunkt i [statsbudsjettet for 2022](#). Beskrivelsene har tatt utgangspunkt i forslaget til statsbudsjett som ble lagt fram tirsdag 12. oktober av regjeringen Solberg, men justert for kjente endringer i tilleggsnummer til statsbudsjettet for 2022 lagt fram av regjeringen Støre mandag 8. november. På grunn av kort tid fra tilleggsnummeret til statsbudsjettet ble lagt fram, og til fremlegging i Nome, så kan det være elementer som ikke er fanget opp i dette budsjettokumentet. Kommunedirektøren vil ved behov gi informasjon om innholdet i tilleggsnummeret til statsbudsjettet i ett eget notat.

3.1 Statens økonomiske opplegg

Regjeringen la fram [kommuneproposisjonen for 2022](#) i mai. Her ble det gitt føringer for det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2022, og regjeringen anslo en vekst i kommunenes frie inntekter på mellom 2,0-2,4 milliarder kroner. Stortinget ga i juni sin tilslutning til regjeringens signaler om hovedtrekkene i opplegget.

Disse rammene ble fulgt opp i statsbudsjettet. Her foreslo regjeringen Solberg en realvekst i kommunes **frie inntekter** på 2 milliarder kroner (kommunene 1,6 og fylkeskommunene 0,4).

Regjeringen Støre foreslår å øke veksten i frie inntekter fra 2 milliarder til 4,5 milliarder. Av veksten på 2,5 milliarder er 1,2 milliarder begrunnet med ett grunnskoletilskudd på kroner 500 000 per grunnskole i kommunene og 0,5 milliarder fordeles til fylkeskommunene.

3.1.1 Hva skal de frie inntektene dekke?

Demografi

Den delen av kommunesektorens merutgifter knyttet til befolkningsutviklingen som må dekkes av de frie inntektene er av regjeringen anslått til 0,9-1 milliarder kroner fordelt på 0,6 milliarder kroner i merutgifter for kommunene, og 0,4 milliarder kroner i merutgifter for fylkeskommunene.

Pensjonskostnader

Beregninger knyttet til pensjon anslår en vekst i de samlede pensjonskostnadene på 0,4 milliarder kroner i 2022 for kommunesektoren. Det er stor usikkerhet knyttet til anslaget.

Særskilte satsinger

Regjeringen fremmer følgende forslag til satsingsområder innenfor veksten av de frie inntektene:

- Legge til rette for flere barnehagelærere i grunnbemanningen: 100 millioner kroner.
 - o Nomes andel er kroner 104.000
- Satsing på barn og unges psykiske helse: 100 millioner (hvorav 75 millioner til kommunene).
 - o Nomes andel er kroner 99.000

Det forutsettes oppfølging fra kommunene på disse satsingsområdene, men det er begrenset hvilken satsing det er mulig å få til når Nomes andel er såpass små beløp.

Ressurskrevende tjenester

Alle kommuner som yter særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere kan søke om delvis refusjon av direkte lønnsutgifter knyttet til disse tjenestene. Formålet med toppfinansieringsordningen er å sikre at tjenestemottakere som krever stor ressursinnsats fra det kommunale tjenesteapparatet, får et best mulig tilbud uavhengig av kommunens økonomiske situasjon.

Regjeringen Solberg la opp til et innslagspunkt på 1,520 millioner kroner, noe som er en økning 50 000 kroner utover ordinær «indeksregulering» med lønnsveksten i 2021 på 2,8 prosent. Kommunen får dekket 80 % av lønnsutgiftene over innslagspunktet. Regjeringen Støre foreslo 8. november å reversere innstramningen i ordningen, det vil si at innslagspunktet økes kun med lønnsvekst. Dette er innarbeidet i kommunedirektørens forslag.

Handlingsrom for kommunene

Tabellen under viser regjeringen Støres anslag på økt handlingsrom for kommunene samlet.

Økt handlingsrom	Statsbudsjettet	Herav	Herav
	2022	kommunene	fylkeskommunene
Realvekst i frie inntekter	4,5	3,6	0,9
Merkostnader demografi	-0,9	-0,6	-0,4
Merkostnader pensjon	-0,4	-0,4	-
Satsinger innenfor veksten i frie inntekter	-0,2	-0,2	-
Økt handlingsrom	3,0	2,4	0,5

Etter tilleggsproposisjonen i statsbudsjettet er lagt fram legges det til grunn at Nome får en vekst i de frie inntektene fra 2021 til 2022 på 2,6 prosent. Dette er høyere enn forventet pris- og lønnsvekst på 2,5 prosent, og innebærer en realvekst på 0,1 prosent.

3.1.2 Andre endringer for Nome

Barnevernsreformen

Barnevernsreformen trer i kraft fra 1.1.2022. Hensikten med reformen er å gi mer ansvar til kommunene på barnevernsområde, og styrke kommunens forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Hovedendringene er at kommunene får økt finanseringsansvar for barnevernstiltak, kommunene får økt ansvar for fosterhjem og statens spesialiserte tilbud blir tydeliggjort i loven. Se nærmere beskrivelse av oppgavene i delkapittel 5.7.1.

Økonomisk betyr dette at kommunene får fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem (kan ikke lenger søke refusjon for kostnader over en viss sats), og økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte hjelpetiltak, spesialiserte fosterhjem, institusjon og akutttiltak. Det er lagt opp til at kommunene skal kompenseres for disse økte kostnadene gjennom rammetilskuddet.

Nome opplever at våre økte kostnader ikke dekkes gjennom de økte overføringene gjennom rammetilskuddet. Nome får om lag 2,2 millioner kroner i økte rammeoverføringer, mens økte

kostnader knyttet til barnevernsreformen er 6,4 millioner kroner. Det gir en differanse på 4,2 millioner kroner som må dekkes inn på andre måter.

I arbeidet etter framlegget til statsbudsjett, så har kommunedirektøren oppdaget feil i grunnlaget Barne- og familiedepartementet har fordelt deler av økningen i rammetilskuddet etter. I tilleggspolisjonen til statsbudsjettet skriver Støre-regjeringen: *Det er avdekket enkelte feil i grunnlagsdataene som lå til grunn for den særskilte fordelingen av kompensasjonen til kommunene for ansvarsovertaking i barnevernet i Prop. 1 S (2021–2022). Dette skyldes i hovedsak at utgifter i en del interkommunale samarbeid i noen tilfeller har blitt henført vertskommunen for samarbeidet og ikke omsorgskommunen. Dette vil bli rettet opp og en korrigerert særskilt fordeling av halve kompensasjonen til kommunene vil bli lagt til grunn for utbetalinger av rammetilskudd i 2022. Regjeringen vil forlenge overgangsperioden for kompensasjon for ansvarsovertaking i barnevernet med ett år, slik at halvparten av kompensasjonen for barnevernsreformen gis en særskilt fordeling t.o.m. 2024.*

Hvordan denne korrigeringen slår ut for Nome kommune er ikke kjent når budsjettet er lagt fram, og kommunedirektøren vil komme tilbake med informasjon om dette når fordelingen er kjent.

Helse og omsorg

Innenfor helse og omsorg er det lagt opp til flere satsinger fra regjeringens side:

- Barnekoordinator. Som en del av Likeverdsreformen blir det innført en lovfestet rett til barnekoordinator. Helårsvirkningen for kommunene er anslått til 180 mill. kroner, tilsvarende om lag 280 koordinatorstillinger. Det legges opp til ikrafttredelse fra 1. august 2022. I 2022 kompenseres kommunene gjennom en økning i rammetilskuddet på 100 mill. kroner. Nomes andel er kroner 132 000.
- Nasjonale eHelseløsninger. Det foreslås en plikt for kommuner til å betale for kostnadene til forvaltning og drift av helsenettet, inkludert grunndata og helseID, og kjernejournal, e-resept og helsenorge.no. Kommunene kompenseres for eksisterende kostnader til forvaltning og drift av løsningene, men må bidra til å dekke kostnadsveksten fra 2021 til 2022. Kommunenes betaling for medlemsavgiften til helsenettet kompenseres fullt ut i 2022. Som følge av dette økes rammetilskuddet med 322,2 millioner kroner. Nomes andel er kroner 425 000.
- Rusreform. Ved Stortingets behandling av Prop. 92 L (2020–2021) Endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og straffeloven m.m. (rusreform – opphevelse av straffansvar m.m.) ble det vedtatt å opprette rådgivende enheter i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Enheten skal ha ansvar for å møte personer når oppmøte for enheten er satt som vilkår for en bestemt strafferettslig reaksjon, herunder gjennomføre ruskontroll etter straffeloven § 37 første ledd bokstav d, dersom det er satt som vilkår. Kommunene kompenseres for etablering av enhetene gjennom en økning i rammetilskuddet på 100 mill. kroner. Nomes andel er kroner 126 000.

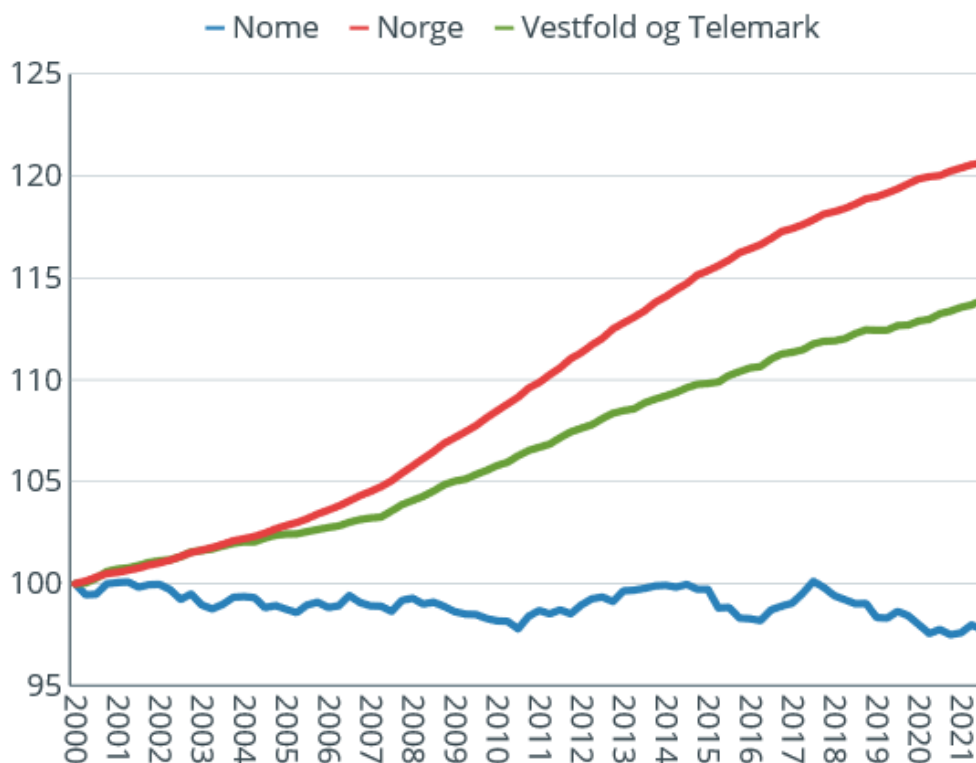
Oppvekst

- På oppvekstområde er det en del endringer knyttet til pensjon i private barnehager. Dette gir økte kostnader for kommunene, og selv om Nome ikke har private barnehager må vi være med å finansiere dette.

- Regjeringen Solberg satte av 100 millioner kroner for å innføre en ekstra time naturfag i grunnskolen, Nome sin andel er kroner 113 000. Regjeringen Støre reverserer innføring av en ekstra time naturfag i tilleggsproposisjonene til statsbudsjettet.
- Det er også satt av 22,5 millioner kroner til innføring av tolkeloven, Nome sin andel er kroner 27 000.
- Regjeringen Støre foreslår å justere maksprisen for barnehager til 3 050 kroner fra 1. august 2022. Prisen reduseres da med 265 kroner per måned sammenlignet med forslag fra 1. januar som ble lagt fram av regjeringen Solberg. Kommunene vil kompenseres med 314,9 millioner i rammetilskuddet. Nomes andel er beregnet til kroner 328 000.
- Regjeringen Støre innfører ett grunnskoletilskudd på kroner 500 000 per grunnskole. Dette skal finansieres innenfor rammetilskuddet. Når dette budsjettokumentet legges fram, er verken beløpet hver kommune får tildelt kjent eller hvor mye hver kommune må bidra med for å finansiere ordningen. For staten vil dette være ett nullsumspill, mens for kommunene vil noen komme positivt ut og andre negativt. Kommunedirektøren vil komme tilbake med konsekvenser for Nome når det er kjent.

3.2 Befolkningsutvikling

En vesentlig rammebetingelse for anslag på inntektene til Nome kommune er befolkningsutviklingen. Figuren under viser utviklingen i folketallet i Nome de siste 20 årene indeksert. I 2000 var innbyggertallet 6 648, og ved utgangen av 2. kvartal på 6 499. Innbyggertallet i Nome har holdt seg forholdsvis stabilt, men vi ser at landet og fylket har hatt en mye mer positiv vekst i samme periode. Det betyr at Nome relativt sett får en mindre del av inntektene til kommunene.

Kilde: Telemarksforskning

Nome får innbyggertilskudd per innbygger per 1. juli året før, altså er det innbyggertallet per 1.7.2021 som er avgjørende for rammetilskuddet i 2022. I tillegg er innbyggertallet 1. januar i budsjettåret utslagsgivende for inntekstutjamningen av skatteinntekter.

Tabellen under viser utvikling i innbyggertall og aldersfordeling siste 4 år:

Innbyggertall	01.07.2018	01.07.2019	01.07.2020	01.07.2021	Endring
Fordelt på aldersgrupper					2020-2021
I alt	6 582	6558	6500	6498	-2
0 - 1 år	123	93	102	110	8
2 - 5 år	248	262	249	249	0
6 - 15 år	715	727	703	699	-4
16 - 22 år	617	574	545	552	7
23 - 66 år	3 606	3612	3599	3 562	-37
67 - 79 år	908	929	941	953	12
80 - 89 år	272	271	267	273	6
90 år og over	93	90	94	100	6

Tabellen viser en nedgang på 2 personer det siste året, noe som er en minimal endring som gjør at rammebetingelsene våre ikke endres nevneverdig.

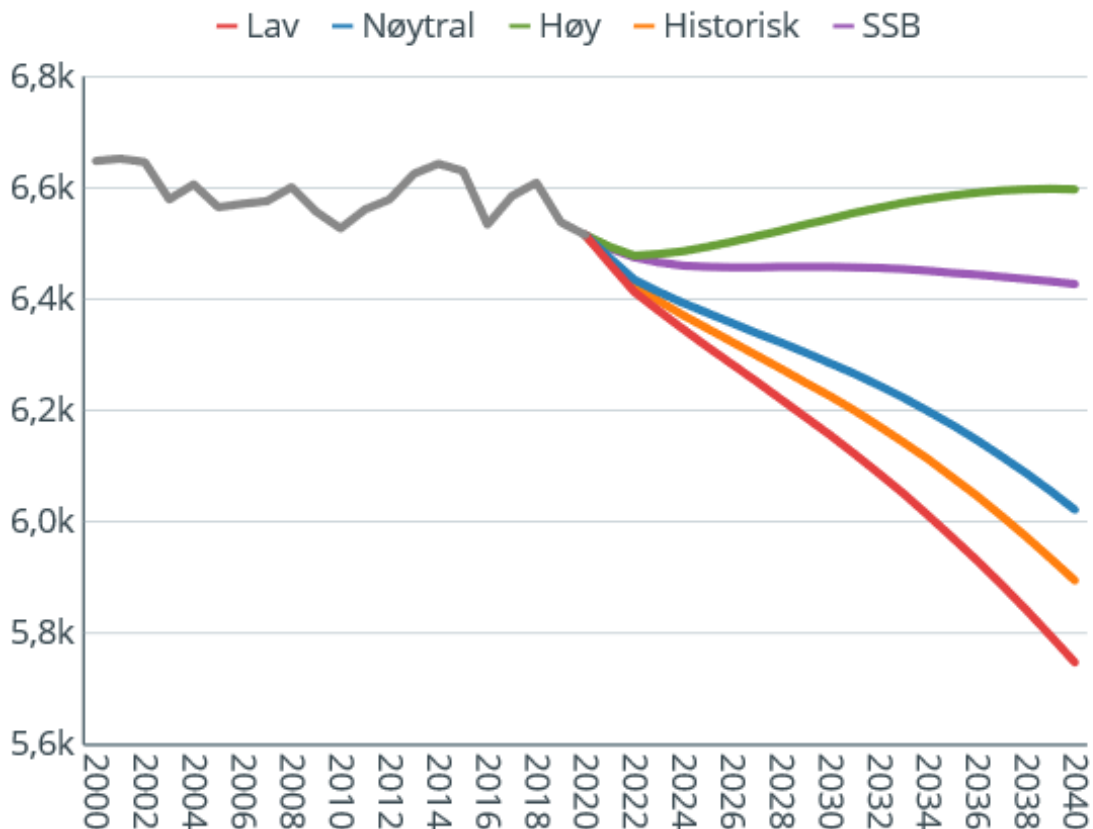
Innbyggertallet i Norge vokste med 0,51 prosent i samme periode. I Nome er det vekst i den yngste aldersgruppen, det henger sammen med høyere fødselstall i 2020 og 2021 enn årene før. Antall grunnskolebarn er ganske stabilt. Det er vekst i de eldste aldersgruppene (over 66 år) på 24 personer, mens vi ser en nedgang blant innbyggerne i yrkesaktiv alder med 37.

Statistisk sentralbyrå (SSB) forventer et innbyggertall i Nome på 6 479 ved utgangen av 2021, det vil si en nedgang på 19 personer. Fra 1. juli 2020 til 1. januar 2021 var nedgangen på 12 personer. Telemarksforskning lager også befolkningsframskrivninger basert på hvor attraktive kommunene er. Gitt ett scenario med videreføring av dagens attraktivitet og middels vekst på landsplan, så er framskrivningen ett innbyggertall på 6 474 per 1.1.2022. Kommunedirektøren har lagt SSB sitt anslag til grunn i beregningene av de frie inntektene.

3.2.1 Utviklingen framover

Utviklingen i folketallet legger en viktig premis for kommunens inntekter og utgiftsbehov. Mange kommuner bruker SSB sitt middelalternativ som grunnlag for befolkningsframskrivninger. KS har også utviklet en modell for beredning av utgiftsbehov på de store tjenestoområdene pleie og omsorg, grunnskole og barnehage som er basert på SSB sine framskrivninger.

Telemarksforskning lager også framskrivninger på befolkningsutvikling. Disse er basert på attraktiviteten til kommunen, og hvorvidt den vil være lav, høy eller nøytral i årene framover. Telemarksforskning har også ett alternativ basert på historisk utvikling. Figuren under viser utviklingen av folketallet i Nome med de ulike alternativene.

Kilde: Telemarksforsking

Hvis vi ser på befolkningsframskrivninger i økonomiplanperioden, så har SSB og Telemarksforsking noe ulik utvikling:

- Ifølge SSB sitt middelalternativ er innbyggertallet forventet å synke fra 6 479 ved inngangen av 2022 til 6 461 ved utgangen av 2025. Altså en svak nedgang. Den største endringen vil være aldersfordelingen.
- I Telemarksforsking sitt nøytrale alternative (Nome har samme attraktivitet som i dag), så er innbyggertallet forventet å synke fra 6 474 ved inngangen av 2022 til 6 357 ved utgangen av 2025.

Telemarksforsking skriver i sin regionale analyse at generelt er SSBs framskrivninger langt mer optimistiske for distriktskommuner enn Telemarksforskings scenarier. Utviklingen de siste to årene har vist at SSBs framskrivninger har vært alt for optimistiske for distriktskommunene.

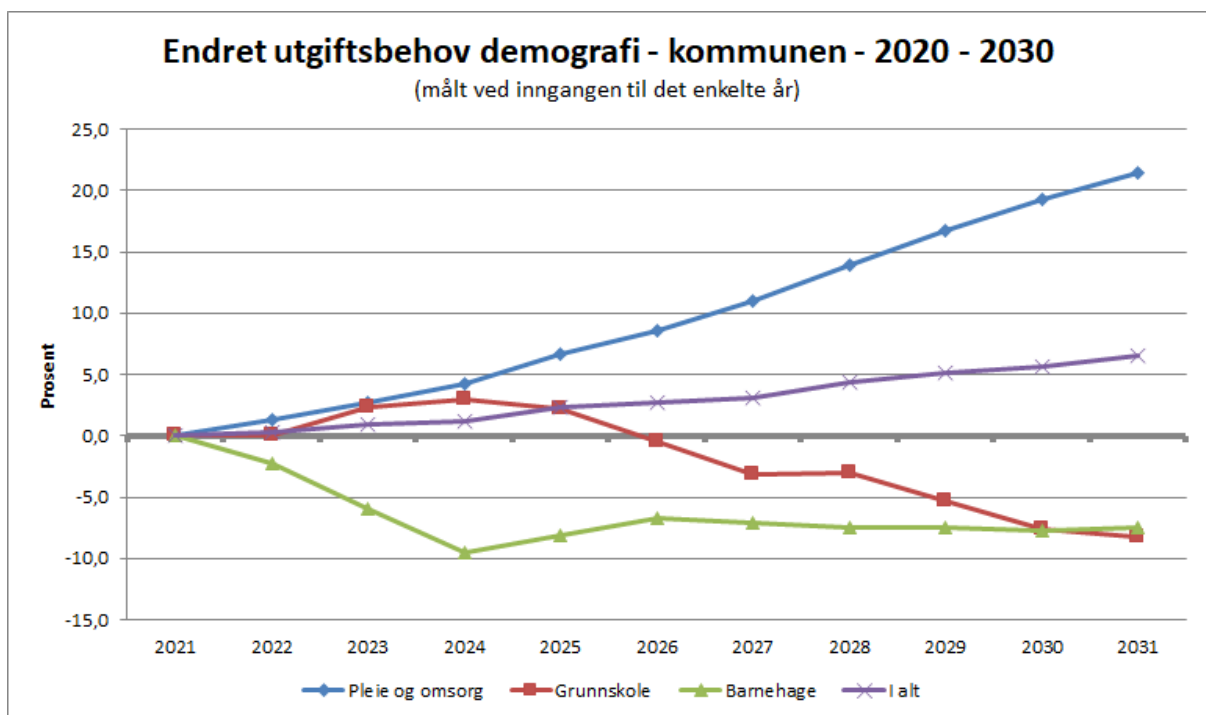
Dersom vi ser på utviklingen i antall innbyggere innenfor ulike tjenesteområder, så varierer framskrivningen mellom SSB og Telemarksforsking noe:

- Antall barnehagebarn (2-5 år) er ganske likt. SSB forventer en nedgang på 12 fra inngangen av 2022 til utgangen av 2025. Telemarksforsking har en nedgang på 11.
- Antall elever i grunnskolen (6-15 år) er det stor differanse. SSB forventer at elevtallet er ganske stabilt med nedgang på 3 elever, mens Telemarksforsking har en prognose på nedgang på 43 elever.

- Antall innbyggere over 67 år er forventet å stige mye de neste tiårene. I økonomiplanperioden forventer SSB en vekst på 134, mens Telemarksforskning sin prognose er 129. Altså ganske lik framskrivning.

Vi ser den samme tendensen om vi ser ytterligere 10 år framover i tid. Antall barnehagebarn er forventet å ha en nedgang både hos SSB og Telemarksforskning, mens veksten i innbyggere over 67 år er forventet å være stor hos begge. Telemarksforskning forventer en mer negativ utvikling i antall skoleelever enn SSB. Jo lenger fram i tid en kommer, jo mer usikre blir tallene.

KS som har som nevnt over utviklet en modell for å se på endring i utgiftsbehovet på pleie og omsorg, grunnskole og barnehage 10 år framover i tid. Beregningen er basert på utvikling i folketallet tilsvarende middelalternativet til SSB. Figuren under viser forventet utvikling.

Kilde: KS

I perioden 2022-2025 vil Nome ha økte utgifter i alle fire årene, og vi ser en markant økning fra 2025. Det er først og fremst pleie og omsorg som får økt behov. Grunnskole får også noe i økonomiplanperioden, men dersom en hadde lagt befolkningsprognosen til Telemarksforskning til grunn hadde nok utgiftsbehovet vært lavere ved utgangen av økonomiplanperioden enn i 2021. Barnehage er forventet å få mindre behov.

Nome vil sammen med resten av kommune-Norge ha utfordringer med å tilpasse seg den endringen vi kommer til å se i befolkningen med færre yrkesaktive og flere eldre fram mot 2030 og videre til 2040. Det vil bli en økning i kostnader til pleie og omsorg, og grovt oppsummert kan vi si at det økte behovet i pleie og omsorg vil måtte finansieres på tre måter:

- Cirka en tredjedel vil kunne finansieres gjennom inntektssystemet til kommunen fordi utgiftsbehovet til kommunen samlet øker.
- Cirka en tredjedel må finansieres av intern omprioritering av ressurser, og det i hovedsak fra oppvekst til pleie og omsorg.

- Cirka en tredjedel vil måtte løses med at kommunen jobber smartere og leverer tjenester på en annen måte i framtiden enn det vi gjør i dag.

3.3 Kostraanalyse

Økonomiavdelingen har gjennomført en analyse av kostratall basert på regnskapstall for 2020. Som vi har sett tidligere år, så viser analysen at Nome kommune på veldig mange tjenesteområder driver effektivt enten sammenlignet med landssnittet eller mot eget utgiftsbehov.

Når man tar med eiendomsskatt, konsesjonskraftsinntekter og fordelen med differensiert arbeidsgiveravgift, så ligger Nome på landssnittet i inntekter (100). Dette tallet justert for kommunens utgiftsbehov. I 2020 var Nomes utgiftsbehov ca. 6,9 prosent over landssnittet.

For 2022 er indeks for samlet utgiftsbehov for Nome kommune beregnet til 1,0758. Det betyr at Nome er beregnet å være om lag 7,6 prosent dyrere å drive enn landssnittet og dette tas det hensyn til i inntektssystemet for kommunene. En 1 prosent økning i utgiftsbehov tilsvarer 3-3,5 millioner kroner.

Kostraanalysen for Nome basert på regnskapstall for 2020 er gjengitt nedenfor. Forutsetninger for analysen er:

- Det er tatt utgangspunkt i de 8 tjenesteområdene som ligger innenfor inntektssystemet.
- Pleie og omsorg er korrigert for vertskommunetilskuddet PU som i 2020 var på 25,7 millioner kroner.
- Barnevern er justert med 3,5 millioner kroner, som er utgifter til enslige mindreårige flyktninger hvor inntektene føres på en annen funksjon.
- I vurderingen av sosialtjeneste, så er funksjon 342 tilbud til personer med rusproblemer tatt ut og funksjon 276 kvalifiseringsordningen lagt inn fra 2020.

Tjenesteområde	Mer(+)/mindreutgifter(-) 2020 sammenlignet med landssnittet	Mer(+)/mindreutgifter(-) 2020 sammenlignet med behovsjustert nivå
Barnehage	- 13 450	-2 967
Administrasjon	2 900	636
Landbruk	1 272	85
Grunnskole	- 13 411	-9 539
Pleie og omsorg	42 873	-17 722
Kommunehelse	- 2 212	-4 475
Barnevern	8 142	4 793
Sosialtjeneste	8 960	8 492
SUM	35 074	-20 696

Analysen er gjort slik at en har sett på kostnadene på de 8 områdene som inngår i inntektssystemet til kommunene. I første kolonne er det sammenlignet med landsgjennomsnittet. En ren sammenligning med landssnittet viser at Nome bruker 35 millioner mer enn gjennomsnittskommunen på disse 8 tjenesteområdene.

Det blir imidlertid noe unøyaktig siden kommuner har ulik befolkningssammensetning og dermed ulikt utgiftsbehov. I andre kolonne er det hensyntatt at Nome er dyrere å drifte enn landssnittet, samt korrigeringen gjengitt ovenfor er lagt inn.

Vi kan se på barnehage som et eksempel. Når en sammenligner med landssnittet, ser det ut til at Nome bruker 13,5 millioner kroner for «lite» på barnehage. Men når vi i kolonne to tar utgangspunkt i at Nome har et lavere utgiftsbehov enn landssnittet på barnehage (vi har færre barn i aldersgruppen 2-5 år enn landssnittet), så kommer vi ut med at vi bruker 3,0 millioner kroner for «lite» på barnehage. Altså driver fortsatt Nome barnehager effektivt, men ikke så effektivt som en sammenligning mot landssnittet skulle tilsi.

Analysen viser altså at vi samlet sett brukte 20,7 millioner kroner mindre enn det utgiftsbehovet for disse områdene som inngår i inntektssystemet viser. Analysen må imidlertid ikke leses som en fasit, men som en indikasjon på hvor kommuner har høyere kostnader enn de burde, og hvor de har lavere. På barnehage, grunnskole, pleie og omsorg og kommunehelse driftes det effektivt, mens på barnevern og sosialtjenestene er utgiftene er kostnadene høyere enn utgiftsbehovet skulle tilsi. Det siste er i tråd med det vi har sett i tidligere års analyse. Det som har endret seg de siste årene er at vi nå ligger under det utgiftsbehovet skulle tilsi både på barnehage og grunnskole.

Det er også gjort en analyse av ressursbruk på utvalgte områder utenfor inntektssystemet. Her har vi ikke noe utgiftsbehov å sammenligne med, så vi har valgt å sammenligne mot landssnittet og mot kostragruppa 5 som Nome er en del av fra 2020.

Tjenesteområde	Mer(+)/mindreutgifter(-) 2020 sammenlignet med landssnittet	Mer(+)/mindreutgifter(-) 2020 sammenlignet med Kostragruppe 5
Fys.planl./kult.minne/natur/nærmiljø	513	- 1 330
Næringsutvikling (uten landbruk og konsesjonskraft)	5 236	7 215
Kultur	- 3 367	- 6 598
Kirke	2 063	- 551
Samferdsel	5 242	- 727
Brann og ulykkesvern	- 960	- 3 711
SUM	8 726	- 5 703

Figuren over viser at forbruket på dette område er 8,7 millioner høyere enn landssnittet, og det er spesielt næringsutvikling, kirke og samferdsel som ligger høyt. Sammenlignet med kostragruppa bruker Nome 5,7 millioner mindre på disse tjenestene, og vi står igjen med næringsutvikling som Nome ligger høyt i forbruk på.

Oppsummert blir altså «normert» mindreforbruk på de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet og mindreforbruk på utvalgte områder utenfor inntektssystemet samlet 26,4 millioner kroner.

Nome kommune opplever altså at vi allerede i regnskapet for 2020 bruker betydelig mindre enn det det økonomiske opplegget for kommune tilsier på våre sentrale tjenesteområder. For 2021 er driftsrammene redusert betydelig ved å fjerne årsverk og gjennomføre andre tiltak. For 2022 er det ikke foreslått noen driftsreduserende tiltak, men vi ser i økonomiplanperioden at det er behov for omstilling. Ikke minst for å kunne drifte ett fremtidig påbygg på sjukeheimen. Det er ingen tvil om at det vil bli utfordrende å få budsjettene i balanse i årene framover.

3.4 Fellesinntekter og fellesutgifter

Nedenfor redegjøres for de vurderinger som kommunedirektøren har foretatt vedrørende fellesinntekter og fellesutgifter. Disse er også vist i bevilgningsoversikt drift 2022-2025.

3.4.1 Skatt på formue og inntekt + rammetilskuddet

Samlet er det for 2022 foreslått å budsjettere med 423,727 millioner kroner samlet i frie inntekter (rammetilskudd + skatt). Beløpet er fordelt med rammetilskudd på 252,570 millioner kroner, og skatteinntekter på 171,157 millioner kroner.

Budsjetteringen er i samsvar med KS sin prognosemodell datert 15.10.21. KS sin prognosemodell legger til grunn en utvikling i folketall i samsvar med SSB sitt middelalternativ. Per 1.1.2022 er det forutsatt 6 479 innbyggere i Nome, noe som er en nedgang på nitten personer fra 1.7.2021.

Anslaget på frie inntekter er noe lavere i prognosemodellen enn det som framkommer i forslaget til statsbudsjett. Der er samlet anslag på frie inntekter 425 millioner kroner. Forutsetningen for utvikling i innbyggertall i statsbudsjettet er at Nome kommune har den samme befolkningsutviklingen som landssnittet som er forventet på 0,4 prosent i 2021. Det ville tilsvart ett innbyggertall på 6 520 for Nome 1.1.2022.

Kommunedirektøren mener det er realistisk å legge til grunn ett innbyggertall på 6 479 innbyggere per 1.1.2022, men det er selvsagt knyttet noe usikkerhet til dette.

På tidspunktet dette budsjettet legges fram har tilleggsproposisjonen fra regjeringen Støre blitt lagt fram, men KS har ikke publisert en ny versjon av prognosemodellen som tar innover seg alle endringer som er foreslått av ny regjering. Regjeringen Støre skrive blant annet følgende: *Som følge av forslag til endringer i skatte- og avgiftsopplegget forventes kommunene å få økte inntekter i 2022 med 2 517 millioner kroner som følge av økt skatt på alminnelig inntekt og formue dette motsvares av en tilsvarende reduksjon i rammetilskuddet.* Kommunedirektøren vil komme med oppdaterte beregninger på frie inntekter når ny versjon av prognosemodellen foreligger. I budsjettframlegget er kjente endringer lagt inn, og det kan være behov for justeringer.

Rammetilskuddet består av flere elementer:

1. Omfordeling.
 - a. Utgiftsutjamningen mellom kommuner er basert på objektive kriterier som innbyggertall, aldersfordeling osv. Den er basert på innbyggertall per 1.7.2021, og er slik sett fastlagt på nåværende tidspunkt. Nome får beregnet et utgiftsbehov på 1,0758 og dette utgjør 29,1 millioner kroner. Det betyr at Nome er vurdert å være omtrent 7,5 prosent dyrere å drive enn landssnittet på de åtte tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet. Til sammenligning var tilsvarende tall 1,0705 i 2021, noe som utgjorde 25,8 millioner kroner.
 - b. Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler er basert på to ordninger. Først trekkes kommunen i rammetilskuddet for antall elever som går i statlige og private skoler. Etterpå fordeles midlene igjen ut til kommunen etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. For 2021 er Nomes netto 10 530 kroner.

- c. Noen midler fordeles etter en særskilt fordeling. For Nome gjelder dette satsingen på helsestasjon/skolehelsetjeneste som videreføres med 1,064 millioner kroner og deler av kompensasjonen for barnevernsreformen på kroner 217 000. Det siste tallet er forventet å bli noe høyere, men er foreløpig ukjent.

2. Regionalpolitiske tilskudd

- a. Distriktstilskudd Sør-Norge. Nome får 7,2 millioner kroner. Dette er sammen nivå som i 2021 siden det i forslag til statsbudsjett er foreslått å videreføre regionalpolitiske tilskudd uten prisjustering. Distriktstilskudd Sør-Norge skal ivareta kommuner i Sør-Norge med svak samfunnmessig utvikling. Tildelingen av distriktstilskudd Sør-Norge tar utgangspunkt i distriktsindeksen, som måler graden av distriktutfordringer i en kommune. Indeksen består av ulike indikatorer som måler forskjeller i geografi, demografi, arbeidsmarked og levekår. Regjeringen varslet i kommuneproposisjonen 2021 en ny distriktsindeks. Her blir Nome vurdert til å ha mindre distriktutfordringer enn tidligere, og ny utmåling av distriktstilskuddet er ca. 3,5 millioner kroner. Distriktstilskuddet er imidlertid i 2022 tildelt etter gammel indeks (2017) i påvente av et nytt offentlig utvalg som skal gå igjennom inntektssystemet for kommunene og levere sin utredning innen 1. juni 2022. Vi kan forvente lavere inntekter utover i økonomiplanperioden, men er foreløpig lagt på samme nivå.
- b. Skjønnstilskudd. Nome får 2,6 millioner kroner i 2021. Nome har over tid hatt en løpende dialog med Statsforvalteren om de kostnadstunge tjenestene (som barnevern, sosialhjelp, ressurskrevende tjenester, spesialundervisning). Vi får en økning i tilskuddet for 2022 med kroner 100 000, men ligger på et langt lavere nivå enn vi gjorde for få år tilbake.

3.4.2 Eiendomsskatt

Fra 1.1.2020 er høyeste tillatte skattesats 4 promille for boliger og fritidseiendommer. Den obligatoriske reduksjonsfaktoren som ble innført fra 1.1.2020 som innebærer at alle takster på boliger og fritidseiendommer skal reduseres med 30 prosent videreføres.

Nome kommune har fra skatteåret 2020 nye takster. Det ble vinteren 2020 gjennomført en allmenn omtakstering av eiendommene i Nome ved bruk av Skatteetatens formuesgrunnlag. For eiendommer som ikke får formuesgrunnlag, i hovedsak fritidseiendommer, våningshus og næringseiendommer, er det vedtatt lokale takster av sakkyndig nemnd. Disse takstene blir stående i 10 år.

Gjeldende økonomiplan forutsetter et inntektsnivå på samme nominelle nivå som i dag. For 2022 er det budsjettert med inntekter på 24,1 millioner kroner.

3.4.3 Inntekter fra konsesjonskraft

For 2022 er det budsjettert med inntekter på 9 millioner kroner fra konsesjonskraft. Inntekten ligger på rammeområde H: Samfunnsutviklingen. Budsjetteringen er basert på prognose fra Telemark Energi AS, og tar utgangspunkt i en vektet områdepris for hele 2022 på 620,29 kr/MWh. Eurokursen er på 10,44. Nome kommunes totale konsesjonskraftvolum er 20 016,77 MWh. For eksempel 1 øre per kWh i økning i gjennomsnittlig områdepris for hele 2022 betyr omtrent kroner 200 000,- i økt

inntekt for kommunen. Dette sier noe om mulighetene, men samtidig noe om følsomheten og risikoen.

Siden konsesjonskraftsinntektene svinger med strømprisen, så er det sårbart å benytte inntekter fra konsesjonskraft i løpende drifta. Slike midler bør i hovedsak settes på fond eller brukes til engangstiltak som innkjøp av nødvendig inventar/utstyr, vedlikehold eller ettårige tilskudd.

Dersom midlene i hovedsak ble satt av på fond hadde vi vært mindre sårbare for slike svingninger. Eventuelt så kan inntekten i gode år brukes til å løse utfordringer som har ettårig varighet, for eksempel innkjøp av nødvendig inventar/utstyr eller vedlikehold av bygg og anlegg.

3.4.4 Andre generelle statstilskudd

Rente/avdragskompensasjonsordninger

Nome har tidligere gjennomført flere investeringer (omsorgsboliger, sjukeheim, skole, kirke) vi får rente- og/eller avdragskompensasjon for. For 2022 er det budsjettert med en inntekt på 1,35 millioner kroner.

Vertskommunetilskudd drift Nome mottak

Nome mottak fikk ny driftskontrakt med UDI fra 1.7.2020. Avtalen har en varighet på seks år med mulighet for forlengelse i to pluss to år. Budsjettet til Nome mottak går i null, det vil si at inntektene skal dekke kostnadene. Alle kommuner som har asylmottak eller omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere får et vertskommunetilskudd. Dette dekker de gjennomsnittlige merkostnadene som følger av å ha et asylmottak i kommunen. Tilskuddet består av en grunnsats per kommune og en sats per mottaksplass. Det er budsjettert med et tilskudd på 2,4 millioner kroner i 2021. Dette er basert på 150 plasser.

Vertskommunetilskudd psykisk utviklingshemmede

Tilskuddet har sin bakgrunn i HVPU-reformen, som ble gjennomført tidlig på 1990-tallet. På det tidspunktet overtok 33 kommuner i landet, deriblant Nome, ansvaret for en rekke beboere hjemmehørende i andre kommuner. Formålet med den øremerkede tilskuddsordningen for å kompensere vertskommunene for de beboerne som valgte å bli boende i institusjonskommunen. I Nome er det 12 beboere som gir grunnlag for tilskudd i 2022. Det er en færre enn i 2021. Forventet tilskudd i 2022 er på 24,3 millioner kroner.

Integreringstilskudd flyktninger + særskilt tilskudd enslige mindreårige

Tilskuddet for 2022 er ført opp med til sammen 14 millioner kroner. Det er en nedgang på omtrent 1,8 millioner kroner fra opprinnelig budsjett 2021. I forslaget til statsbudsjett er det foreslått å ikke prisjustere integreringstilskuddene.

I samsvar med tidligere budsjettforutsetninger er det lagt til grunn bosetting av 10 personer i 2021 og i 2022. Kommunen har ikke mottatt anmodningsbrevet for 2022 enda. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet varsler på sine nettsider at det kommer i november, og kommunedirektøren vil legge fram en egen sak for kommunestyret i desember.

Nome kommune mottar særskilt tilskudd til seks enslige mindreårige. Tilskuddet utgjør om lag 6,3 millioner kroner i 2022. I hovedsak går dette tilskuddet til å dekke utgifter til barnevern og utgifter til spesialundervisning i kommunene flyktningene bor.

Nome har opplevd en kraftig nedgang i integreringstilskuddet de siste årene. Det skyldes at vi tok imot mange flyktninger i 2016. I økonomiplanperioden er det forventet at tilskuddet vil stabilisere seg.

3.4.5 Renter og avdrag

Renteinntektene

I budsjettet for 2022 og resten av økonomiplanperioden, er det budsjettert med renteinntekter på 1,3 millioner kroner per år. Rentene er forventet å gå opp, men det kan være dette er for optimistisk. Renteinntektene består av utlån av startlån, utlån Midt-Telemark kraft og vanlige bankinnskudd. Det er først og fremst hvor mye startlån som er utlånt som avgjør hvor store renteinntektene er.

Renter og avdrag på løpende lån

For 2022 har kommunedirektøren budsjettert med 11,2 millioner kroner i renteutgifter og 24,5 millioner kroner i avdrag på lån. Rentenivået i deler av 2020 og så langt i 2021 har vært lavt, men har høsten 2021 begynt å stige og er forventet å stige ytterligere i årene som kommer. Beregningen er basert på dagens låneportefølje, og planlagte låneopptak i økonomiplanen. Rentenivået på simulerte lån er lagt på 3M Nibor med ett påslag på 0,6 prosent. Dette etter anbefaling fra Kommunalbanken når en simulerer rente- og avdragskostnader.

Ny kommunelov med virkning fra 2020 angir et minimumsavdrag som kommunene skal betale i avdrag hvert år. Nivået i økonomiplanperioden er basert på et anslag på dette, men endelig nivå på minsteavdrag for 2022 vet vi først når regnskap for 2021 foreligger.

3.4.6 Utbytte fra kraftselskapene

Høye strømpriser i 2021 gjør at kraftselskapene går bra. For 2022 er det budsjettert med til sammen 12,02 millioner i utbytte fordelt med 4,59 millioner fra Telemark energi AS og 7,43 millioner fra Midt-Telemark kraft AS. Dette er basert på prognosemodellen til Midt-Telemark energi. Nivået er videreført på omtrent samme nivå i 2023 og 2024, og noe lavere i 2025. Historisk sett er dette høye tall for utbytte fra de to kraftselskapene.

3.4.7 Avsetninger til fond

Kommunestyrets disposisjonsfond

Sett ut fra en økonomisk betraktning, bør det årlig i økonomiplanperioden, settes av midler til kommunestyrets disposisjonsfond som en buffer mot framtidige uforutsette utgifter. Kommunen er svært sårbare for endringer i inntekter når vi ikke har nok fondsreserver. I 2022 foreslår kommunedirektøren å sette av kroner 711.000 på disposisjonsfond. I dette inngår bruk av kroner 275.000 til mobilmast Helgen som overføres fra 2021. I økonomiplanperioden er det foreslått å sette av 2,7 millioner på fond i 2023 og 1,75 millioner kroner på fond i 2024. I 2025 er det ikke funnet rom for å budsjettere med avsetning til fond.

Bundne fond

En av endringene i det nye budsjettskjemaet bevilgningsoversikt drift er at avsetning og bruk av bundne fond som er budsjettert skal komme tydeligere fram. For 2021 er det netto budsjettert med

en bruk av bundne fond på 4,041 millioner kroner. Dette inkluderer blant annet bruk av kraftfond (konesjonsavgifter) og selvkostfondene for vann, avløp og feiing.

3.4.8 Overføring fra drift til investering

Det er foreslått å overføre 2,1 millioner kroner årlig i planperioden til investeringsformål. Denne overføringen skal finansiere forventet egenkapitalinnskudd i KLP. Innskuddet skal etter gjeldende regelverk føres i investeringsbudsjettet, men kan ikke lånefinansieres.

3.4.9 Pensjonskostnader

Samlet sett er det i budsjettforslaget lagt til grunn om lag samme pensjonsbelastning i årene som kommer. Dette anslaget er usikkert. Pensjonskostnadene består av flere elementer.

- **Pensjonspremie** er regningen vi får fra pensjonsleverandørene. Det er penger kommunen betaler inn hvert år for å sette av til framtidige utbetalinger til pensjon. Nome budsjetterer med 15 prosent.
- **Pensjonskostnad** er det beløpet som bokføres i driftsregnskapet. Det er et teoretisk beregnet beløp, som ikke har noe med hva kommunen betaler i pensjonspremie å gjøre.
- **Premieavvik** er forskjellen mellom innbetalt premie og regnskapsført beregnet netto pensjonskostnad. Premieavviket har vokst til svimlende summer og utgjorde for Nome kommune om lag 44,3 millioner kroner ved regnskapsavslutningen for 2020. Det er forventet at premieavviket vil øke betraktelig i 2021, men det vet vi først fasiteten på når regnskapet er avlagt. Så lenge betalt premie er høyere enn det som kostnadsføres i regnskapet, blir premieavviket en positiv størrelse, eller et inntektsbeløp i regnskapet. Årlig inntektsført premieavvik føres mot balansen – for så å bli amortisert, dvs. komme til belastning i driftsbudsjettene i løpet av de kommende år.

4. Måltall

Ny kommunelov som gjelder fra 1.1.2020 angir i [§ 14-4 punkt b](#) at økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på.

I dette kapitlet konkretiseres økonomiske måltall og andre måltall som er basert på overordna mål i kommuneplanens samfunnsdel og annet sentralt planverk.

For andre budsjettpremissar og risiko forbundet med disse, så vises det til kapittel 8.

4.1 Økonomiske måltall

I kommuneloven [§ 14-2](#) står det at kommunestyret selv skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunes økonomi. I budsjettet for 2021 foreslo kommunedirektøren å endre måltallene noe, og det foreslås å videre de eksisterende måltallene for 2022 og resten av økonomiplanperioden.

Nivå på måltallene er basert på en modell utformet av KS i samarbeid med Telemarksforskning og Menon Economics. Basert på denne modellen bør Nome ha et disposisjonsfond på minst 5 % av driftsinntektene for å håndtere risiko, og for å nå dette i økonomiplanperioden må netto driftsresultat være minimum 1,7 % av driftsinntektene. I tillegg er det foreslått å videreføre måltall for netto lånegjeld og avvik fra budsjett.

Dimensjon/indikator	Status 2020	Mål 2022	Akseptabelt	For svakt	Snitt ØP
Netto driftsresultat	0,6	1,7	0,5-1,6	<0,5	0
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	0,57	5,0	1-4	<1	0,01
Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	86,4	80	81-86	>86	0,97
Avvik fra budsjettet	-1,4	0,5	0,6-1,0	>1	-

4.1.1 Netto driftsresultat

Selv om det nå samlet i økonomiplanperioden er budsjettet med positive netto driftsresultat, så ser vi at det er langt fra målet på 1,7 prosent. I forslag til økonomiplan, så vil netto driftsresultat variere fra –1,23 millioner i 2022 til 4,8 millioner i pluss i 2023. Det gir ett snitt i økonomiplanperioden på omtrent 0 (basert på driftsinntektene i regnskap 2020).

4.1.2 Disposisjonsfond

Et disposisjonsfond på 5 % av driftsinntektene (basert på regnskap 2020) ville vært nærmere 35 millioner kroner i økonomiplanperioden. Det er et ambisiøst mål, men vi er nødt til å være ambisiøse skal vi ha bufferen til å møte uforutsette hendelser og gjøre nødvendige investeringer. Vi ser imidlertid at når realiteten inntar oss, og vi må i gang med omstilling for å tilpasse oss fremtidig behov for utvidelse av sjukeheim, så er det begrenset hva vi klarer å sette av på disposisjonsfond. Det er budsjettet å sette av noe midler i 2022-2024.

4.1.3 Lånegjeld

Netto lånegjeld (brutto lånegjeld – utlån av startlån) var ved utgangen av 2020 på ca. 595 millioner kroner. Dersom lånegjelden skal reduseres, så må det betales mer i avdrag enn en tar opp av ny gjeld. I økonomiplanperioden er det foreslått å ta opp mer gjeld enn det en betaler ned, og netto lånegjeld vil ved utgangen av 2025 være på nærmere 730 millioner kroner. Med utgangspunkt i regnskap for 2020, så utgjør dette 1,06 prosent av driftsinntektene. Snittet for økonomiplanperioden vil være 0,97 prosent.

4.1.4 Avvik fra budsjett

Det er foreslått at dette måltallet videreføres 0,5 %. Det er regnskapet som vil vise om en når målsettingen, og det er derfor ikke satt inn et snitt for økonomiplanperioden. I 2020 var dette

måltallet på -1,4 prosent, altså et positivt avvik. Det er allikevel for svakt og viser at vi må jobbe videre med å utarbeide realistiske prognoser i budsjettoppfølgingen gjennom året.

4.2 Andre måltall

4.2.1 Nært og godt å bo

Dimensjon/indikator	Status	Mål 2022	Akseptabelt	For svakt	Forankring i planverk
Andel som bor i egen bolig	83 %	>83%	81-82%	<80%	Planstrategien
Fiberdekning	52%	>56%	54-55%	<53%	Samfunnsdelen
Andel ungdom som er fornøyd med lokalmiljøet	68%	>73%	66-72%	<65%	Samfunnsdelen
Antall solgte kommunale tomter	29	3	2	<1	Samfunnsdelen

4.2.2 Nært til mulighetene – gode forbindelser

Dimensjon/indikator	Status	Mål 2022	Akseptabelt	For svakt	Forankring i planverk
Antall km sykkelvei langs kommunal vei	3 km	>3,1 km	3.05 km	3 km	Samfunnsdelen
Andel kommunale veier og gater med belysning	30,6%	>31%	30,7-30,9%	30,6%	Trafikksikkerhetsplan
Andel kommunale veier uten fast dekke	62,7%	>63%	62,8-62,9%	62,7%	Trafikksikkerhetsplan

4.2.3 Nær de du er glad i – god eldreomsorg, barnehage og skole

Dimensjon/indikator	Status	Mål 2022	Akseptabelt	For svakt	Forankring i planverk
Utdelte kultur- og fritidskort i kommunen	150	>170	120 - 169	<120	Samfunnsplanen
Barn 6- 15 år i kulturskole	23,1%	>24%	20-23%	<20%	Samfunnsplanen
Andel hjemmeboende med demens som har vedtak om et dagaktivitetstilbud	1,27 %	> 20 %	15-19 %	> 14 %	Helse- og omsorgsplan

Dimensjon/indikator	Status	Mål 2022	Akseptabelt	For svakt	Forankring i planverk
Andel av opphold i sykehjem som er korttidsopphold	14,24 %	> 17 %	11-16 %	< 10 %	Helse- og omsorgsplan
Antall avsluttede saker i psykisk helse	29 %	> 30 %	21-29 %	< 20 %	Helse- og omsorgsplan
Andel hjemmebesøk utført av jordmor innen tre døgn etter hjemkomst fra føde/barsel	98,2 %	100 %	95-99 %	< 95 %	Helse- og omsorgsplan
Vaksine, 9-åring	98,9 %	> 98 %	96-97 %	< 95 %	Helse- og omsorgsplan
Andel barn med fullført helseundersøkelse inne 1. skoleår	100 %	100 %	90-99 %	< 89 %	Helse- og omsorgsplan
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år	100 %	100 %	100-97 %	<97 %	Samfunnsplanen
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanningen	45,2 %	>45 %	45-40 %	<40 %	Samfunnsplanen
Andel elever på laveste mestringsnivå nasjonale prøver 5. trinn siste 4 år	30,88 %	<25 %	25-30 %	>30 %	Samfunnsplanen
Andel elever på laveste mestringsnivå nasjonale prøver 8. trinn siste 4 år	9,44 %	<10 %	9-15 %	>15 %	Samfunnsplanen
Elever på 8.-10.trinn som har vedtak om spesialundervisning	14,1 %	<9 %	9-10 %	>10 %	Samfunnsplanen
Andel undersøkelser gjennomført innen 3 måneder i barnevernet	96 %	> 89 %	80-88 %	< 80 %	Samfunnsplanen

4.2.4 Nær der du bor – godt samhold

Dimensjon/indikator	Status	Mål 2022	Akseptabelt	For svakt	Forankring i planverk
Besøk på bibliotek pr. innbygger	3,1%	>5%	3-5%	<3%	Samfunnsplanen
Besøk på kino	25,8%	>30%	25-30%	<25%	Samfunnsplanen

4.2.5 Nær jobben – gode jobber, arbeidskraft og kompetanse

Dimensjon/indikator	Status	Mål 2022	Akseptabelt	For svakt	Forankring i planverk
Andel innbyggere med utdanning på høghskolenivå	23,8 %	>24%	23-24%	<23%	Planstrategien
Andel av ansatte (brukerrettede årsverk) som har fagutdanning i pleie og omsorg	81,7 %	> 85 %	80--84 %	< 80 %	Helse- og omsorgsplan
Andel 18-24 år på sosialhjelp	8,96 %	<5 %	5-10 %	>10 %	Planstrategien
Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	5,0	<3	3-5	>5	Planstrategien

4.2.6 Nær brukervennlig natur – godt å bruke naturen

Dimensjon/indikator	Status	Mål 2022	Akseptabelt	For svakt	Forankring i planverk
Omdisponering av dyrka mark	0,7 dekar	0	0,5	>1	Samfunnsplanen
Andel avfall levert gjenvinning	32,1%	>35%	33 -34%	<32%	Samfunnsplanen
Andel av vann som går tapt på grunn av lekkasje	39,7%	<30%	31 – 35%	>36%	Samfunnsplanen

4.2.7 Nært til kommunen – god kommune

Dimensjon/indikator	Status	Mål 2022	Akseptabelt	For svakt	Forankring i planverk
Utgifter til vedlikehold pr. km ²	42 kr	100 kr	60 – 90 kr	50 kr	Samfunnsplanen
Sykefravær	11,3 %	<7,5 %	7,5-9 %	>9 %	Samfunnsdelen
Andel heltidsansatte i kommunen	39,2 %	>45 %	45-40 %	<40 %	Samfunnsdelen

5. Rammeområdene

Den administrative prosessen med budsjettet for 2022 tar utgangspunkt i **opprinnelig vedtatt netto driftsramme for 2021** slik de framkommer etter behandlingen i kommunestyret i desember 2020.

Alle netto driftsrammer er prisjustert med den lønns- og prisvekst (deflator) som staten benytter i kommuneopplegget. Denne vekstfaktoren er oppgitt til 2,5 prosent. Deflatoren er bygd opp av lønnsvekst (3,2 prosent) og prisvekst (1,6 prosent).

Dersom ikke annet spesielt er nevnt, er tall i dette dokumentet og talldelen oppgitt i hele tusen kroner.

Beløp for økonomiplan-årene 2023-25 er i 2022-prisnivå. Det betyr at et lavere budsjettbeløp i tabellen for 2023 enn i 2022 betyr en realnedgang – et høyere beløp gir en realvekst (vekst utover lønns- og prisvekst).

Arbeidet med detaljbudsjettene for 2022 avdekker at fortsatt er en utfordring å tilpasse budsjettene til de vekstforutsetningene som staten opererer med i kommuneopplegget. Gjennomgående er det slik at statens deflator i mange tilfeller ikke hensyntar kostnadsutviklingen i kommunene fullt ut. Det gjelder både på lønn og andre driftsutgifter. Spesielt har vi sett en utfordring på lønn i arbeidet med årets budsjett. Konsekvensen av dette er at driftsområdene årlig må effektivisere for å tilpasse til beregnet netto driftsramme.

Med utgangspunkt i opprinnelig budsjettnivå for 2021 – prisjustert til 2022-nivå som foran nevnt – er det foretatt vurderinger av om dette budsjettnivået er realistisk. Ved økonomirapporteringene gjennom året, er det lagt fram nye opplysninger/prognoser fra de budsjettansvarlige for hvert rammeområde. Hvilke opplysninger som er hensyntatt ved rammeberegningen, framgår i tabell under «konsekvensjusteringer og mulige tiltak» på hvert rammeområde.

Konsekvensjusteringer består av:

- Reguleringer av budsjettet gjennom 2021 som skal videreføres. For eksempel ble lønnsveksten oppjustert noe for 2021 i tertialrapport 1-21.
- Endringer i det statlige kommuneopplegget, herunder endringer i oppgaver/tjenester staten forventer at kommunene skal følge opp både gjennom de frie inntektene og øremerka ordninger.
- Politiske vedtak der det er forutsatt enten reduksjoner eller påplussinger i økonomiplanperioden og sammenlignet med inneværende års budsjettnivå.
- Der hvor det har manglet budsjettmidler i 2021, men hvor kommunen har en forpliktelse.

Hva som er ett realistisk budsjett er alltid et definisjonsspørsmål. Men for kommunedirektøren har det vært en klar målsetting å få fram best mulig anslag på hva eksisterende, etablert drift reelt sett koster. I denne prosessen må de vurderinger og tilbakemeldinger som kommer fra budsjettansvarlige i etater og på tjenesteområder, i vesentlig grad legges til grunn.

Etter en krevende budsjettprosess for 2021 hvor det i hovedsak var fokus på driftsreduserende tiltak på alle rammeområder for å tilpasse driftsnivået kommunens inntektsnivå, så har det vært ett «pusterom» i årets budsjettprosess. Selv om kommunedirektøren ikke har funnet rom for mange nye tiltak utover konsekvensjusteringer, så legges det ikke fram driftsreduserende tiltak for 2022. Vi ser imidlertid i økonomiplanperioden at omstilling må til for å møte utfordringene framover. Det er også spilt inn flere tiltak fra etatene som de mener er nødvendige, men som det ikke er funnet rom for.

Konsekvensjusteringer og de tiltak som er prioritert kommer fram i tabellen under mulige tiltak på hvert rammeområde. Det er knyttet et ID-nummer til hvert tiltak, og disse finner dere igjen i vedlagte tiltakskatalog hvor tiltaket er ytterligere beskrevet. Tiltak som kommunedirektøren har med i sitt opplegg er markert med grønt. Tiltak i tiltakskatalogen som kommunedirektøren ikke har prioritert, men som det er mulig å legge inn, er markert med rødt.

5.1 Rammeområde A – Politiske og administrative fellestjenester

Rammeområde består av politisk styring og kontrollorgan, fellestjenester som IKT, personforsikringer, drift av rådhuset, tillitsvalgte og pensjon, samt sentraladministrasjonen bestående av kommunedirektøren, personal- og organisasjonsavdelingen og økonomiavdelingen.

5.1.1 Nasjonale føringer

Norske kommuner har stor frihet til å organisere og prioritere sine tjenester så lenge dette skjer innenfor rammene av gjeldende lover og forskrifter.

I kommuneloven som gjelder fra 1.1.2020 er både de folkevalgte organene og kommunedirektørens rolle styrket og tydeliggjort. Gjennom loven er kommunedirektøren tillagt alt ansvar for den løpende personalforvaltningen.

Kommunen skal aktivt informere om sin virksomhet.

Kommunen skal legge til rette for gjennomføring av valg hvert andre år.

Kommunestyret skal i løpet av hver valgperiode behandle en eierskapsmelding.

5.1.2 Lokale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel legger klare føringer og ambisjoner for kommunen som arbeidsgiver og forvaltningsorgan:

- Utnytte mulighetene som ligger i digitale verktøy
- Kompetanseutvikling
- Kommunikasjon med innbyggerne

Nome kommune har reglement og retningslinjer som legger føringer for arbeidsgiverpolitikken og velferdsordninger for de ansatte.

Kommunestyret vedtok ny politisk organisering fra 2019. Antall kommunestyremedlemmer kan ikke endres i løpet av valgperioden. Kommunestyret kan selv foreta omorganisering av folkevalgte organ når de selv ønsker det.

Regjeringen og KS lanserte i 2019 Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019 – 2025. Nome og Midt-Telemark vedtok i 2020 en felles Digitaliseringsstrategi som i 2022 bygges på i form av en konkret handlingsplan som fremover vil følge kommunens årlige budsjettarbeid. Strategien skisserer flere ønskede gevinster, hvorav hovedfokus er bedre tilbud og tjenester, og effektivisering av saksbehandling.

Målet med digitaliseringsstrategien er helhetlige og smidige løsninger for ansatte, befolkning, næringsliv og frivillighet.

5.1.3 Særlige utfordringer

Som en oppfølging av digitaliseringsstrategien vil det være naturlig at kommunen tar i bruk nye digitale løsninger der dette er hensiktsmessig. Nye digitale løsninger krever nye arbeidsformer og

god ledelse. Anskaffelse av nye løsninger har en kostnad. For at anskaffelsen skal forsvares er det en forutsetning at det er mulig å hente ut økonomiske eller kvalitetsmessige gevinster.

Gjennom arbeidet med kommunal planstrategi har det kommet fram behov for å styrke kompetansen knyttet til ledelse generelt og administrative systemer spesielt. Dette vil bli fulgt opp gjennom kompetanseutviklingsplanen.

Det er planlagt å utarbeide en arbeidsgiverstrategi i 2022.

Arbeidet med å rydde i eiendomsarkivet er startet opp. Det er ett ønske på sikt å digitalisere eiendomsarkivet, men det har en kostnad som det ikke er funnet rom for i 2022.

Som en del av kuttene som ble gjort i 2021, så ble servicekontoret redusert med 0,5 årsverk. I tillegg her informasjonsrådgiver/politisk rådgiver tatt ut av daglig drift av servicekontoret som følge av andre arbeidsoppgaver knyttet til informasjon, beredskap og digitalisering. Vi ser gjennom 2021 at reduksjonen skaper utfordringer, og en sliter med å være ájour på de løpende oppgavene innenfor arkiv og arkivsystemer.

5.1.4 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak

BEREGNING AV NETTO DRIFTSRAMMER	2021	2022	2023	2024	2025
	Oppr.	22-pris	22-pris	22-pris	22-pris
Endringer i forhold til opprinnelig budsjett 2021					
A: Administrative og politiske fellestj	29 360	30 094	30 094	30 094	30 094
Konsekvensjusteringer:		811	1 151	951	1 351
Herav:					
Stortingsvalg 2025		- 250	-250	-250	250
Kommunevalg 2023		0	300	0	0
Økt lønnsvekst 2021, jamfør tertialrapport 1-21		85	85	85	85
Pensjon IDEA, forpliktelse som mangler budsjettmidler		350	350	350	350
DigiTV - medlemskap		60	60	60	60
Universell utforming IKT, jamfør statsbudsjettet 2022		44	44	44	44
Ramme til politikeropplæring		35	-	100	-
Visma HRM - sak arkiv integrasjon Noark 5, i drift fra 2022		30	30	30	30
Visma HRM - eSignering, innføring av system i drift fra 2022		20	20	20	20
Nytt rekrutteringssystem, anskaffes i 2022 og i drift fra 2023		-	75	75	75
Øke kostnaden til bevertning politikk (reversere kutt 2020).		60	60	60	60
Økte kostnader personforsikringer på grunn av covid-19		140	140	140	140
Ny kontrakt bedriftshelsetjenesten, høyere kostnader per år		65	65	65	65
Husleie rådhuset fra Kirkelig fellesråd overføres til eiendom		41	41	41	41
Økte driftskostnader utover deflator (porto, IKT-lisenser)		130	130	130	130
Avrunding		1	1	1	1
Nye/Utvidede driftstiltak		300	300	200	200
Herav:					
A1 Kompetanseheving		100	100	0	0
A2 Arbeidstøy		200	200	200	200
Driftsreducerende tiltak		0	0	0	-1 015
Herav:					
O1 Omstilling/jobbe smartere		-	0	0	-1 015
Endring i den politiske behandlingen:		0	0	0	0
Herav:					
BEREGNET NETTO DRIFTSRAMME ANSVAR A		31 205	31 545	31 245	30 630

5.1.5 Planlagte aktiviteter

Planlagte aktiviteter - rammeområde A							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2022	2023	2024	2025	
Utarbeide ny arbeidsgiverpolitikk/-strategi	Strategi 5: Nær jobben – gode jobber, arbeidskraft og kompetanse		X				Ingen direkte kostnader ut over arbeidsinnsats
Fortsette implementeringen av kvalitetsstyringssystem (COMPILO)	Kap 7 pkt 5. For å øke kvalitet og effektivitet skal Nome kommune utnytte mulighetene som ligger i digitale verktøy.		X				Koster ca 85'i årlige driftskostnader
Intranett	Kap 7 pkt 5. For å øke kvalitet og effektivitet skal Nome kommune utnytte mulighetene som ligger i digitale verktøy.		X				Ikke kostnadsberegnet pt. Det er arbeidet med dette i 2021, men ikke konkludert. Fortsetter i 2022.
Utarbeide Handlingsplan som følger opp vedtatt digitaliserings-strategi for Nome og Midt-Telemark	Kap 7 pkt 5. For å øke kvalitet og effektivitet skal Nome kommune utnytte mulighetene som ligger i digitale verktøy.	Planstrategi for Nome kommune	X				Del av stillingsressurser. Investeringer med mål om reduksjon av driftskostnader
Utarbeide temaplan for Smarte og Digitale Nome - bærekraftig organisasjons-utvikling og transformasjon	Kap 7 pkt 5. For å øke kvalitet og effektivitet skal Nome kommune utnytte mulighetene som ligger i digitale verktøy.	Planstrategi for Nome kommune	X				Del av stillingsressurser. Investeringer med mål om reduksjon av driftskostnader

5.2 Rammeområde B – NAV

5.2.1 Nasjonale føringer

NAV's visjon er *Vi gir mennesker muligheter*. Visjonen gjenspeiler de tre samfunnsmessige funksjonene NAV ivaretar:

- Mulighet for arbeid
- Mulighet for meningsfull aktivitet
- Mulighet for inntektssikring i henhold til lovfestede rettigheter

NAV's verdier er *tydelig, til stede og løsningsdyktig*. Disse verdiene forteller hvordan NAV ønsker å framstå som organisasjon. De tre verdiene er rettesnoren for utviklingen av NAV og danner grunnlaget for alt vi gjør, enten det dreier seg om store planer og omfattende prosjekter, eller det daglige arbeidet med å yte brukerne gode tjenester.

Arbeids og velferdsetaten har ansvaret for å styre, lede og utvikle etaten. Gjennom tildelingsbrevet fra Arbeids- og sosialdepartementets (ASD) gis etaten politiske, strategiske og administrative føringer. Dette ligger til grunn for etatens interne styringsdokumenter. Statsbudsjettet danner grunnlaget for tildelingsbrevet.

Måloppnåelsen til etaten vurderes i lys av utviklingen i samfunns- og arbeidsliv. Målene som er satt i tildelingsbrevet skal bidra til at sektormålene for arbeids- og velferdspolitikken nås. Etaten skal særlig bidra til følgende hovedmål:

- Et omstillingsdyktig arbeidsliv med høy sysselsetting
- Økonomisk og sosial sikkerhet

NAV lokalt er brukernes møtepunkt med NAV og veien inn til arbeids- og velferdstjenester i stat og kommune. Hovedoppgavene er

- Å følge opp brukere som trenger ekstra bistand for å komme i arbeid eller aktivitet, samt å gi sosialhjelp og kvalifiseringsstønad.
- Å bistå arbeidsgivere som trenger hjelp til å finne arbeidskraft.

Både staten (ved Arbeids- og velferdsetaten) og den enkelte kommune "eier" NAV-kontoret, og har et selvstendig ansvar for hver sine tjenester. Partnerskapet skal sikre at tjenestene sees i sammenheng slik at man utnytter kontorets ressurser på en optimal måte til beste for brukeren.

Rett til økonomisk sosialhjelp reguleres av sosialtjenesteloven. Alle som søker om økonomisk sosialhjelp får et enkeltvedtak, og NAV Midt-Telemark og Nome følger statens veiledende satser for utbetaling.

5.2.2 Særlige utfordringer

Arbeidsmarkedet i landet har endret seg siden koronasmitten stengte ned landet i mars 2020, høsten 2021 er arbeidsledigheten gått mye ned og ligger i oktober på 2,2% av arbeidsstyrken. Dette er omtrent som nivået før korona.

Det vi imidlertid ser er at de arbeidsledige som har behov for hjelp til å komme seg i arbeid, som er arbeidstakere med nedsatt arbeidsevne ikke er tilbake, og vi har en del langtidsledige. Det er dårlig nytt for et potensielt økende utenforskap og en gruppe det må fokuseres på for å få tilbake i arbeidslivet.

For 2022 vil vi fortsette å fokusere på bistand til ungdom som faller utenfor både fra jobb og skole. Det er viktig med kvalifisering, støtte ungdom gjennom skoleløpet, forebygge utenforskap og være der hvis de faller ut. Vi har et økende antall ungdom som søker økonomisk sosialhjelp, og er bekymret for den sosiale arven vi ser flere ungdom har med seg i sekken. Vi ønsker å utvikle Talenhuset enda mer, være enda mer relevant og målrettet i arbeidet med ungdom.

Vi har en del ungdom på AAP som står langt unna jobb, og som vi jobber spesielt med gjennom en øremerket ressurs. Det er en lang vei tilbake for mange av disse, men målet er at disse skal tilbake i jobb og/eller kvalifisering, og ikke havne på uførestatistikken. Vi er imidlertid bekymret for at dette er en økende gruppe. Vi ser en tendens til at det er flere unge som sliter psykisk etter pandemien vi har vært igjennom, og det er et stort behov for både behandling, noen å snakke med, tilhørighet og det å bli sett. Vi er spent på trykket vi får på Talenhuset i 2022, og vil forsøke å rigge oss slik at vi er i stand til å ta imot de som har behov.

Sosialbudsjettet til kommunen påvirkes i stor grad av samfunnsutviklingen. Bedrifter som legges ned, familier som flytter inn eller ut, og mange faktorer kan påvirke at det blir økte eller reduserte kostnader på sosialbudsjettet. Arbeidsledighet kan også føre til at folk i kommunen må be om sosialhjelp i perioder.

For 2022 er det spesielt knyttet bekymring til nasjonale ordninger som kan føre til at vi får økt trykk på sosialbudsjettet. F.eks midlertidige koronaordninger for dagpenger som er forlenget ut året. Vi er bekymret for disse brukerne som blir gående lenge uten jobb og på siden av samfunnet. Det kan være tøft å komme tilbake igjen, og kanskje er det ikke noen jobb å komme tilbake på. Det kan komme utfordringer i 2022 som følge av at vi har hatt en lang koronaperiode med «unntakstilstand».

Vi har en del brukere på sosial som er født i et annet land og som ikke har jobb i Norge. Det er fremdeles en utfordring å få jobb i Norge hvis du ikke kan snakke norsk, og vi bør jobbe enda mer tverrfaglig om å få arbeidsretting inn tidlig når flyktninger kommer til Norge. I 2022 har vi et nytt prosjekt i regi av Statsforvalteren (posten – styrke de sosiale tjenestene i NAV) som vi er spent på. Prosjektet heter «Felles innsats for rask integrering» og er et prosjekt vi er avhengig av et godt samarbeide med flyktningetjenesten om. Til sammen kan dette bli et treårig prosjekt, og målet er at flyktninger skal raskere ut i jobb og være selvforsørgende.

5.2.3 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak

BEREGNING AV NETTO DRIFTSRAMMER	2021	2022	2023	2024	2025
	Oppr.	22-pris	22-pris	22-pris	22-pris
Endringer i forhold til opprinnelig budsjett 2021					
B: NAV i Nome	21 250	21 781	21 781	21 781	21 781
Konsekvensjusteringer:		-1 351	-1 351	-1 351	-1 354
Herav:					
Økt lønnsvekst 2021, jamfør tertialrapport 1-21		10	10	10	10
Redusert dagsats tiltakspenger, jamfør statsbudsjettet 2022		87	87	87	87
Reduksjon driftskostnader på grunn av nye lokasjoner		-300	-300	-300	-300
Reduksjon tiltaksbudsjett som følge av mindre beregnet behov		-1 150	-1 150	-1 150	-1 150
Avrunding		2	2	2	-1
Nye/utvidede driftstiltak		0	0	0	0
Herav:					
Driftsreducerende tiltak:		0	-250	-250	-897
Herav:					
O1 Omstilling/jobbe smartere		0	-250	-250	-897
Endring i den politiske behandlingen:		0	0	0	0
Herav:					
BEREGNET NETTO DRIFTSRAMME ANSVAR B		20 430	20 180	20 180	19 530

5.2.4 Planlagte aktiviteter

Planlagte aktiviteter - rammeområde B							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2022	2023	2024	2025	
Oppfølging av elever i videregående skole som trenger tett oppfølging for å fullføre skoleløpet. Prosjekt "Back to school".	Punkt 6. Nome kommune skal være et godt sted å skaffe seg kompetanse for framtida		x				Foreløpig et prosjekt ut juni 22, men målet er å få prosjektet inn i drift etter endt periode ved hjelp av støtte fra fylkeskommunen bl. annet.
Nytt prosjekt «Felles innsats for rask integrering» fra posten «Styrke de sosiale tjenestene i NAV».			x	x	x		Finansieres av Statsforvalteren. Potensielt 3 årig

5.3 Rammeområde C - Nome mottak

5.3.1 Nasjonale føringer

Utlendingsdirektoratet (UDI) har ansvar for hvordan Norge håndterer mottak av flyktninger og asylsøkere. Drift av asylmottak er på anbud jfr. Lov om offentlige anskaffelser. For å ha et mottaksapparat som kan tåle store variasjoner i ankomster valgte UDI en omlegging av mottaksstrukturen i 2019/2020.

Nome kommune ble tildelt driftskontrakt med UDI for Nome asylmottak for perioden 2020-2030. Avtalen innebærer at Nome kommune er driftsoperatør av et mottak med 150 plasser. UDI kan ved behov utløse tilleggsvtaler på inntil 60 plasser, som vi har i dag, med 3 måneder oppsigelse.

I rollen som vertskommune får Nome kommune et vertskommunetilskudd som skal dekke kommunes gjennomsnittlige kostnader til helse, barnevern, tolk og administrasjon. Kommunen har ansvar for å gi lovpålagte tjenester til beboere i asylmottaket.

I tillegg blir det gitt øremerkede tilskudd til drift av de barnehageplassene mottaket disponerer.

5.3.2 Lokale føringer

Driftskontrakten med UDI er et nullsumspill som innebærer at Nome kommune verken skal ha direkte inntekter eller utgifter med drift av mottaket. Driften av mottaket har lokale ringvirkninger i form av økt omsetning i lokalt næringsliv, flere arbeidsplasser innen selve mottaksdriften, men også i barnehage, skole og helsesektor.

5.3.3 Særlige utfordringer

Tidligere gav UDI barnehage tilskudd kun for barn mellom 4 og 5 år. Nå dekker UDI full barnehageplass for alle barn fra 1 år. Ved oppstart 1.7.20 var avtalen 20 barnehageplasser, men på grunn av utløste tilleggs plasser og svært mange barn er behovet nærmere 40. Dette skaper en utfordring for tilgangen på barnehageplasser i kommunen.

Mottakets innkvarteringstilbud med mange familieleiligheter gjør at antall barn i grunnskole også er stort, totalt 29 barn, de fleste på småskoletrinnet.

Helsetjenesten er ikke dimensjonert for å håndtere en kraftig økning av beboere, og dette kan forsinke tidlig identifisering av oppfølgingsbehov.

Det har vært et tett samarbeidet med mottak og helse om koronavaksinasjonsprogrammet, som har medført relativ høy vaksinasjonsdekning av denne målgruppen.

5.4 Rammeområde D - kirke

5.4.1 Nasjonale føringer

Den norske kirke er ikke en del av den kommunale organisasjonen. Kirkeloven pålegger likevel norske kommuner et finansieringsansvar for kirken lokalt. Kommunen skal etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd fastsette en utgiftsdekning som skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner, nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelig ansatte er tilfredsstillende, at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp, samt drift og vedlikehold av kirker og gravplasser.

5.4.2 Særlige utfordringer

I Nome er det et høyt antall kirker sett i forhold til både innbyggertall og kommunens geografiske utstrekning. Kommunens utgifter til kirken omfattes ikke av inntektssystemet eller særskilte øremerkinger. Dette gjør at kommunens utgiftsdekning til kirkelig fellesråd må vurderes på lik linje med ordinære kommunale tjenesteområder.

5.4.3 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak

BEREGNING AV NETTO DRIFTSRAMMER	2021	2022	2023	2024	2025
	Oppr.	22-pris	22-pris	22-pris	22-pris
Endringer i forhold til opprinnelig budsjett 2021					
D: Kirkelige formål	6 285	6 442	6 442	6 442	6 442
Konsekvensjusteringer:		-197	-197	-197	-197
Herav:					
Kontantoverføring, justere ned engangsbevilgning som ble gitt i budsjett 2021		-200	-200	-200	-200
Avrundning		3	3	3	3
Nye/utvidede driftstiltak		0	0	0	0
Herav:					
Driftsreducerende tiltak:		0	0	0	-200
Forslag tiltak:					
O1 Omstilling/jobbe smartere		0	0	0	-200
Endring i den politiske behandlingen:		0	0	0	0
Herav:					
BEREGNET NETTO DRIFTSRAMME ANSVAR D		6 245	6 245	6 245	6 045

5.5 Rammeområde E - Oppvekst

Rammeområdet består av fellesadministrasjon, barnehage, grunnskole, voksenopplæring og flyktningetjeneste.

5.5.1 Nasjonale føringer

Barnehage

Ifølge rammeplan for barnehagen skal verdigrunnlaget formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

Barnehageloven presiserer sterkere kommunens ansvar for å organisere og skille oppgavene som barnehagemyndighet fra oppgavene kommunen har som barnehageeier, for å ivareta tilliten til at kommunen er upartisk

Kommunen har ansvar for at barnehageeier følger opp endringer i barnehageloven når det gjelder nytt kapittel VIII om psykososialt barnehagemiljø.

Det betyr at alle ansatte har en plikt til å følge med på hvordan alle barna i barnehagen har det. De skal gripe inn hvis barn utsettes for krenkelser. Dette kan være for eksempel være utestengning fra lek, plaging, mobbing, vold eller diskriminering.

Nasjonal satsing på økt kompetanse for spesialpedagogikk i barnehager og skoler og de lokale støttetjenestene skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpa er nær de barna som har behov for det.

Med utgangspunkt i dette igangsettes kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis i 2022, der oppstarten vil skje i en felles ordning for lokal etterutdanning, sammen med desentralisert og regional ordning for kompetanseutvikling for ansatte i barnehage og skole.

Grunnskole

Skolen skal bygge sin praksis på verdiene i opplæringslovens formålsparagraf, som bygger på menneskeverdets ukrenkelighet og at alle mennesker er like mye verdt.

Den overordnede delen av læreplanen beskriver det grunnsynet som skal prege pedagogisk praksis i hele grunnsopplæringen. Den skal også ligge til grunn for samarbeidet mellom hjem og skole.

Skoleeier og skoleledere skal ha kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø, med særlig vekt på systematisk arbeid, forebygging, inkludering og tidlig innsats.

Arbeidet for et trygt og godt skolemiljø har fortsatt høy prioritet, og skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle. Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Et systematisk arbeid er avgjørende for å skape et trygt og godt skolemiljø. (Opplæringsloven kap. 9A)

Rammeplan for SFO ble iverksatt med virkning fra 01.08.2021, og skal bidra til et mer likeverdig tilbud til barn over hele landet

Barnets beste og retten til å bli hørt

Barnekonvensjonen art. 3 og art. 12, Grunnloven § 104 og forvaltningsloven § 17 gir alle barn en rett til å bli hørt i saker som vedrører dem og at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn.

Voksenopplæring og flyktningetjeneste

Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid trådte i kraft 1. januar 2021.

Integreringsloven skal bidra til at flere innvandrere, og særlig flyktninger, tidlig integreres i det norske samfunnet, får en varig tilknytting til arbeidslivet og blir økonomisk selvstendige.

Kommunen er den sentrale aktøren for å tilby kvalifiseringstilbud for innvandrere, og for å sikre tilgjengelig og relevant styringsinformasjon på kvalifiseringsfeltet har kommunen plikt til å registrere vedtak og deltagelse for personer som er omfattet av introduksjonsloven, og integreringsloven, i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR).

5.5.2 Lokale føringer

Forankring i kommuneplanen:

Nær de du er glad i – god eldreomsorg, barnehage og skole

- Eldre og unge som har lyst og mulighet til å bidra i samfunnet, skal få mulighet til det.
- Nome kommune skal gi barn og unge i ulike bygder mulighet til å bli godt kjent med hverandre, slik at gode relasjoner kan oppstå.
- Barn og unge skal få mulighet til å ha gode minner fra en trygg oppvekst i Nome.

5.5.3 Særlige utfordringer

Med utgangspunkt i arbeidet med å snu ressursbruken innen oppvekst, samtidig som vi skal styrke arbeidet med tidlig innsats og inkluderende felleskap i barnehager og skoler, er det behov for å øke kompetansen til ansatte. Det betyr blant annet at fokus på laget rundt barn og unge må styrkes i det tverrfaglige arbeidet

Arbeidet fortsetter med å bygge opp en robust flyktningetjeneste, økt fokus på tverretattlig inkluderingsarbeid, for deltagelse av flyktninger i fritidsaktiviteter, miljøarbeid og mobilisering av frivilligheten

5.5.4 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak

BEREGNING AV NETTO DRIFTSRAMMER	2021	2022	2023	2024	2025
	Oppr.	22-pris	22-pris	22-pris	22-pris
Endringer i forhold til opprinnelig budsjett 2021					
E: Oppvekstsektoren	119 235	122 216	122 216	122 216	122 216
Konsekvensjusteringer:		-1 851	-2 251	-2 251	-2 251
Herav:					
Redusere bemanning Nome Voksenopplæring, jamfør retningsgivende økonomiplan		-330	-330	-330	-330
Redusert bemanning barnehage, jamfør retningsgivende økonomiplan		-1500	-1500	-1500	-1500
Redusert bemanning skole, jamfør retningsgivende økonomiplan		-2600	-2600	-2600	-2600
Delvis reversering kutt oppvekstetaten. Budsjett 2021, helårsvirkning 2022		300	300	300	300
Økt lønnsvekst 2021, jamfør tertialrapport 1-21		630	630	630	630
Feil regnskap 2020		150	150	150	150
Flere barnehagelærere i grunnbemanningen, statsbudsjettet 2022		104	104	104	104
Inntektsgradert foreldrebetaling SFO på 3. - 4. trinn, statsbudsjettet 2022		41	41	41	41
Innføring av tolkeloven, statsbudsjettet 2022		27	27	27	27
Redusert foreldrebetaling barnehage fra 1.8.22, statsbudsjettet 2022		328	328	328	328
Økte kostnader - lisenser IKT		600	600	600	600
Ressurskrevende tiltak		400	0	0	0
Avrundning		-1	-1	-1	-1
Nye/utvidede driftstiltak:		900	0	0	0
Herav:					
E1 Øke bemanningen i barnehagene		900			
Driftsreducerende tiltak:		100	200	-1 300	-5 105
Forslag tiltak:					
O1 Omstilling/jobbe smartere		0	0	-1 500	-5 305
H11 Stenging av bassenget på Dagsrud		100	200	200	200
Endring i den politiske behandlingen:		0	0	0	0
Herav:					
BEREGNET NETTO DRIFTSRAMME OPPVEKST		121 365	120 165	118 665	#####

5.5.5 Planlagte aktiviteter

Planlagte aktiviteter - rammeområde E							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2021	2022	2023	2024	
Ferdigstille oppvekstplan	Nær de du er glad i – god eldreomsorg, barnehage og skole	Planstrategi for Nome kommune	x	x			
Utarbeide ny Flyktningeplan	Nær de du er glad i – god eldreomsorg, barnehage og skole	Planstrategi for Nome kommune	x	x			
Kompetanseløftet spesialundervisning og inkluderende praksis	Nær de du er glad i – god eldreomsorg, barnehage og skole	Statlig satsingsområde		x	x	x	Statlige tilskudd

5.6 Rammeområde F - Helse og omsorg

Rammeområdet består av etatsadministrasjonen, sykehjem, omsorgsboliger med heldøgns omsorg, dagaktivitetstilbud, hjemmetjenester, bo- og miljøtjenester, psykisk helse, helsestasjon- og skolehelsetjeneste, legetjeneste og legevakt, fysio- og ergoterapitjenester og arbeidstiltak.

5.6.1 Nasjonale føringer

Helse- og omsorgstjenesten er styrt av en rekke lover, forskrifter, veiledere og stortingsmeldinger. Hovedbudskapet er at helse- og omsorgstjenestene skal sørge for tilstrekkelige og forsvarlige tjenester i kommunen. Noen av de viktigste lovene er helse- og omsorgstjenesteloven, pasient- og brukerrettighetsloven, folkehelseloven og helsepersonelloven. I tillegg kommer det forskrifter og veiledere knyttet til de ulike lovverk og tjenesteområder.

Fra 1. januar 2022 vil et nytt lovkrav knyttet til kommunens arbeid med utsatte barn/unge og deres familier være gjeldende. Lovkravet omhandler en samordningsplikt knyttet til ytelse av velferdstjenester, innføring av kommunal barnekoordinator, samt styrking av ordningen med lovpålagte samarbeidsavtaler. Formålet er å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge og deres familier, både ved å styrke samarbeidet og koordineringen av tjenestene. I Nome kommune er det allerede ansatt en koordinator for barn og unge i 50 % stilling. Lovkravet vil derfor ikke føre til endringer i stillinger eller økte utgifter for kommunen.

Den 3. juni 2021 ble det publisert en ny nasjonal veileder "Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming". Statsforvalterens ber i sitt forventningsbrev til kommunene at kommunene må gjennomføre ny nasjonal veileder i løpet av 2022.

Koronapandemien har synliggjort behovet for å ha en helseberedskap i kommunene, både knyttet til smittevern og en samfunnsmedisinsk beredskap. I etterkant av koronapandemien må kommunene sørge for at lovkravene i helseberedskapsloven § 2-1 og folkehelseloven § 27 og § 28 blir fulgt opp.

I statsbudsjettet for 2022 er det satt av midler slik at kommunene kan etablere en rådgivende enhet for russaker. Rusreformen er ikke endelig vedtatt, men det er vedtatt at kommunene skal ha en rådgivende enhet som møter personer når dette er satt som vilkår i bestemt strafferettslig reaksjon. Kommunen har ikke denne tjenesten per dags dato, og det vil være nødvendig å etablere den i løpet av 2022.

Andre nasjonale føringer som kan nevnes er:

- *Meld. St. Nr. 15 "Leve hele livet" – en kvalitetsreform for eldre (2019-2023)* er inne i sitt tredje år. Reformen skal sikre at eldre får en god, meningsfull og trygg alderdom. Det er fem satsingsområder: et aldersvennlig Norge, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, og sammenheng i tjenestene. Nome kommune har utarbeidet og vedtatt en handlingsplan for denne reformen.
- *Kompetanseløft 2025* er en satsing som skal bidra til at helse- og omsorgstjenestene har nødvendige og riktig kompetansen i helse og omsorgstjenestene. Det dreier seg både om å rekruttere, beholde og utvikle personell, heltid i tjenestene og riktig kompetanse på rett plass.
- *Demensplan 2025* skal bidra til å skape et mer demensvennlig samfunn, som tar vare på og integrerer personer med demens i fellesskapet. Personer med demens skal fanges opp til rett tid og sikres gode og tilpassede tjenester, brukermedvirkning og meningsfulle liv.

- Kommunene skal ha fokus på å sikre nødvendig kompetanse og kapasitet som sikrer et differensiert tilbud i hele bredden av målgruppen. Deriblant skal kommunen sikre nødvendig rehabilitering av pasienter med Covid-19.
- Nasjonal veileder for koronavirus vil gi føringer for tjenestene også i 2022. Blant annet ved fortsatt beredskap med tanke på oppskalering av tiltak, vaksiner og oppfølging av smittede.

5.6.2 Lokale føringer

Forankring i kommuneplanens samfunnsdel:

Nært og godt å bo

- Kommunen skal følge opp behovet for omsorgsboliger.

Nær de du er glad i – god eldreomsorg, barnehager og skole

- *Når folk blir eldre, skal de fortsatt kunne bo i nærheten av sine kjære og leve gode liv i den bygda de er glad i.*
- *Eldre og unge som har lyst og mulighet til å bidra i samfunnet skal få mulighet til å bidra.*
- *Barn og unge skal få mulighet til å ha gode minner fra en trygg oppvekst i Nome.*

Forankring i Kommunedelplan for helse og omsorgsetaten 2018-2028:

Visjon for helse og omsorg er: "sammen for god helse"

- Helse- og omsorgsetaten skal fremme god helse og dempe det fremtidige behovet for tjenester ved å drive forebyggende og tidlig innsats.
- Helse- og omsorgsetaten skal bygge opp under innbyggernes egne ressurser og muligheter for å meste egen hverdag og levere "brukernes tjeneste" dvs alle skal få hjelp til å meste livet i tråd med egne mål og ønsker.
- Helse- og omsorgsetatens tjenester skal oppleves helhetlig og samordnede.
- Helse- og omsorgsetaten skal gi faglig forsvarlige tjenester med kvalitet, og forvalte og prioritere ressursene på en mest mulig effektiv måte.

Utvalgte tiltak fra handlingsdelen i kommunedelplanen for helse og omsorg
1.2.2 Økte ressurser til hjemmerehabilitering/ hverdagsmestring
1.2.4 Øke grunnbemanning i tråd med målene i strategisk kompetanseplan
1.4.2 Avsette 50 % stillingsressurs for å arbeide med å knytte sammen helse- og omsorgsetaten, frivillige, lag og foreninger.
2.2.2 Opprettholde og videreutvikle gruppetreningstilbud på RIBO, Dagsrud og Lundetunet.
2.2.3 Videreutvikle/ tilpasse dagtilbudene/aktivitetssent.; Nome Aktivitetssenter (Nome sjukeheim og RIBO), Lundetunet og Ringsevja Aktivitetssenter, Actus og psykisk helse j.fr ny kvalitetsreform «Leve hele livet».
2.3.1 Videreføre satsningsområder i prosjekt «Rehabilitering i Nome – hva er viktig for deg?!»
2.3.2 Opprette/omgjøre 150 % stillingsressurs til hverdagsmestring/Hverdagsrehabilitering.
2.3.3 Følge opp tiltak i plan for velferdsteknologi.
2.4.1 Velferdsteknologi, frivilligarbeid, fremtidige boformer mm.

Utvalgte tiltak fra handlingsdelen i kommunedelplanen for helse og omsorg
2.5.1 Videreføre arbeidet med å utrede behov for omsorgsboliger og institusjonsplasser i tråd med sentrale føringer.
4.1.4 Gjennomføre tiltak i tråd med strategisk kompetanseplan.
4.1.6 Øke grunnbemanning Nome sjukeheim-natt

For fullstendig tiltaksliste – se kommunens nettside: <https://www.nome.kommune.no/f/p9/ie7c48e74-54a2-4440-a94c-47a59a3ab89b/handlingsplan-oppfolging-av-kommunedelplan-helse-og-omsorg-2020-2021.pdf>

Utvalgte tiltak fra handlingsdelen fra handlingsstrategi for “Leve hele livet”
3.1 Øke forståelse og kunnskap om ernæring
4.1 Utbygge tjenestene med tanke på bruk av velferdsteknologi, enkle helsetjenester og medisinsk avstandsoppfølging Arbeide for faste hele stillinger
4.2 Videreutvikling av fastlegetjenesten
4.3 Digitalisere skjemaer for bedre samhandling og samordning av tjenester internt og eksternt (jf satsingsområde 5), eks med bruk av Visma omsorg
4.5 Øke innbyggers kunnskap om psykisk og fysisk helse; f.eks med KID/KIB-kurs**, forebyggende hjemmebesøk for 75- åringene, f.eks informasjon om søvn, alkohol/ medikamentbruk mm
5.1 Delta i forskningsprosjekt i regi av USN: «Flere gode dager hjemme: Styrke helsefremmende praksis i kommunale helse og omsorgstjenester til eldre som mottar tjenester i hjemmet»
5.4 Ved evt. bygging av ny sjukeheim bør samlokalisering stå i fokus.
5.5 Utvikle et tettere samarbeid med frivillige lag og foreninger og frivillighetssentralen

For fullstendig tiltaksliste – se kommunens nettside: <https://www.nome.kommune.no/f/p9/i25b5026c-9d61-4298-8b63-df2bc53735f9/handlingsstrategi-leve-hele-livet-i-nome-2021-2023.pdf>

5.6.3 Særlige utfordringer

Pleie og omsorgstjenestene

Den demografiske utviklingen viser at Nome kommune vil få flere eldre i årene som kommer. En eldre befolkning vil gi økt behov for helse- og omsorgstjenester, og det vil dermed være behov for å øke kapasiteten, både når det gjelder hjemmetjenester og plasser til heldøgns omsorg.

I 2022 vil det være nødvendig å avklare behovet for henholdsvis institusjonsplasser, boliger særlig tilrettelagt for heldøgns pleie- og omsorgstjenester og omsorgsboliger. I den sammenhengen vil det være viktig å gjøre en helhetlig vurdering med tanke på å samordne drift der det er hensiktsmessig. En viktig del av avklaringen vil være framtidige driftskostnader i forbindelse med en økning i antall plasser til heldøgns pleie og omsorg. Det er allerede utarbeidet en mulighetsstudie hvor det er lagt til grunn en netto økning med 35 institusjonsplasser, noe som tilsvarer en økning i driftsbudsjettet for institusjonstjenester på minst 35 millioner kroner hvis det er snakk om en netto tilvekst av plasser. Det er vanskelig å se for seg at kommunen kan finne midler til denne økningen, og det er dermed nødvendig å hente inn driftsmidler fra andre deler av tjenestene til nytt sykehjem. Det mest nærliggende er å se på om det er mulig å overføre driftsmidler fra Bjervatun til nytt sykehjem, sammen med KAD-seng, som vi nå leier i Skien kommune. Det vil nok være noe mer å hente i rammetilskuddet, men det er lite sannsynlig at det vil være tilstrekkelig til å dekke de manglende ressursene til drift. Ved en slik ordning, vil det bli en netto tilvekst av 18 plasser, noe som vil medføre at det resterende behovet må håndteres av hjemmetjenestene. Det er usikkert om det lar seg gjøre, og dette er noe av det som må utredes i løpet av 2022. I tillegg vil det være nødvendig å ta ned

tjenestene på flere andre områder for å klare å håndtere drift ved nytt sykehjem. Det vil derfor være viktig å se på ulike kostnadsreduksjoner og inntektsmuligheter i årene som kommer.

I tillegg til å se på botilbudene, vil det samtidig være nødvendig å videreutvikle hjemmetjenestene og øke kapasiteten slik at flest mulig får muligheten til å bo i eget hjem så lenge de ønsker.

Velferdsteknologi, rehabilitering/ hverdagsrehabilitering, samt dagaktivitetstilbud vil være en viktig del av denne utviklingen.

I forbindelse med budsjettvedtaket for 2021 ble det vedtatt å redusere fra fire til to ansatte på natt ved Ringsevja bo- og servicesenter og hjemmesykepleien på Ulefoss. Det vil si at den femte nattevakten ved sykehjemmet også har ansvar for uteoppdragene på natt i Lunde. I evalueringen av omorganiseringen ble det signalisert at personalet mente arbeidspresset og usikkerheten var for stor. Det er derfor nødvendig å se om det er mulig å komme fram til en endring eller omstrukturering av tjenesten.

En utfordring som er formidlet gjennom psykisk helse er at flere av beboerne i bofellesskapet har utfordringer med å håndtere høye strømpriser og høy husleie. Dette er boliger som er ment for personer med ulike livsutfordringer, og som av ulike grunner har liten inntekt. Husleien er en av de høyeste på kommunale boliger, noe som har ført til at flere er på utkikk etter andre boliger. Dette vil være uheldig fordi tilbudet i bofellesskapet er med på å ramme inn og skape trygghet i hverdagen for denne brukergruppen. Det er vil være nødvendig å se på hva kommunen kan gjøre for å hjelpe denne brukergruppen framover, særlig med fortsatt høye strømpriser. Et alternativ kan være å redusere husleien for dette bofellesskapet.

Helse og omsorg har i dag noen oppdrag som krever spesialkompetanse og som det er vanskelig å håndtere innenfor de tjenestene vi har i dag. Det kan dermed bli aktuelt å leie inn private aktører til å enkelte oppdrag i 2022, noe som vil få budsjettmessige konsekvenser.

Helsetjenestene

Helsetjenestene omfatter legekontor, legevakt, helsestasjon- og skolehelsetjeneste, og fysio- og ergoterapitjenesten.

Kommunens legekontor har gjennom samhandlingsreformen fått flere oppgaver, og det ser ut til at oppgaveglidning mot fastlegekontoret fortsetter. Når både oppgaver og kompetansebehovet øker, er det viktig at tjenesten utvikler seg i takt med de stadig økende behovene. Det har over lengre tid vært stort press på tjenesten, særlig under koronapandemien. Det har ført til at det har vært vanskelig å komme gjennom på telefonene. Både kapasitetsutfordringen og kompetanseutfordringen må tas tak i for å få et bedre tilbud til innbyggerne.

Det er behov for å styrke arbeidet med psykisk helse for barn og unge i Nome. Det er særlig behov ved de videregående skolene i kommunen. Kommunen har valgt å flytte psykologressursen fra voksne til barn og unge for å møte utfordringene.

Bo- og miljøtjenesten

Bo- og miljøtjenesten kan synes som en ny tjeneste, men det er her snakk om nytt navn på den tjenesten som tidligere ble kalt "boliger" eller boliger til personer med utviklingshemming. Hensikten med å endre navnet er for å få en tittel som bedre beskriver hva tjenesten faktisk leverer, nemlig bo-tilbud og miljøtjenester. Det er samtidig et signal om at miljøtjenestene kan være ambulante tjenester ut i private hjem.

Det blir stadig færre brukere i denne tjenesten, samtidig som nye brukere gjerne vil ha etablert tjenester i egen bolig. Det vil være nødvendig å samle ressursbruken der det er mulig og hensiktsmessig. Mange av byggene som er i bruk i dag er ikke godt tilrettelagt til en brukergruppe som blir eldre og som dermed trenger mer tilrettelagte bygg og tjenester. Utredningen for denne tjenesten må ses i sammenheng med den øvrige helse og omsorgstjenesten, ikke minst eldreomsorgen.

I dag er deler av bo- og miljøtjenesten like mye en helsetjeneste som gir avansert helsehjelp. Det er dermed spesialkompetanse i tjenesten som må ivaretas, og det er nødvendig å sikre faglig kompetanse. Per dags dato er det store rekrutteringsutfordringer til tjenesten.

Kvalitet – kompetanse - rekruttering og heltid

En av de største utfordringene kommunen har framover er å skaffe nok kompetanse og nok personell til å håndtere de stadig økende behovene i helse- og omsorgstjenesten. Som følge av samhandlingsreformen er stadig flere oppgaver overført til kommunen, noe som krever økt kompetanse innen mer avansert sykepleie, både på sykehjem, i hjemmetjenestene og i bo- og miljøtjenesten. Det er dermed nødvendig at kommunen har gode tiltak for rekruttering og en aktiv strategi for å tiltrekke og behold personell. Heltidskultur vil være et godt virkemiddel for å skape attraktivitet på markedet. I et landskap hvor stadig flere kommuner har flere rekrutteringstiltak, også av økonomisk art, vil det være utfordrende å rekruttere uten noen tiltak i det hele tatt.

5.6.4 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak

BEREGNING AV NETTO DRIFTSRAMMER	2021	2022	2023	2024	2025
	Oppr.	22-pris	22-pris	22-pris	22-pris
Endringer i forhold til opprinnelig budsjett 2021					
F: Helse- og omsorg	203 150	208 229	208 229	208 229	208 229
Konsekvensjusteringer:		7 411	4 411	4 411	4 412
Herav:					
funksjonsevne - engangstiltak covid-19 i 2021		- 136	- 136	- 136	- 136
Kutt Actus (1 årsverk fra 2021), budsjett 2021 med helårsvirkning 2022		- 300	- 300	- 300	- 300
Kutt Felleskjøkkenet (0,7 årsverk fra 2021), budsjett 2021 med helårsvirkning 2022		- 180	- 180	- 180	- 180
Økt lønnsvekst 2021, jamfør tertialrapport 1-21		1 055	1 055	1 055	1 055
Feil i regnskap 2020 - ressurskrevende tjenester		250	250	250	250
Psykisk helse barn og unge, statsbudsjettet 2022		99	99	99	99
Barnekoordinator, statsbudsjettet 2022		132	132	132	132
Basistilskudd fastleger, statsbudsjettet 2022		169	169	169	169
statsbudsjettet 2022		425	425	425	425
statsbudsjettet 2022		126	126	126	126
Takst for rh-immunisering, statsbudsjettet 2022		1	1	1	1
1 av demensavdelingen, feilbudsjettet 2021		650	650	650	650
Visma veilederen, ny kontrakt 2021		125	125	125	125
skolehelsetjenesten, årlig kostnad		25	25	25	25
kostnad		50	50	50	50
Innføring av kjernejournal, årlig kostnad		20	20	20	20
tilskuddebløp		100	100	100	100
KAD-seng		200	200	200	200
Felleskjøkken/vaskeri - matvarer underbudsjettet i flere år		200	200	200	200
ressurskrevende tjenester, kjøring av klær)		1 200	1 200	1 200	1 200
Manglende inntekter tomme omsorgsboliger		200	200	200	200
Ressurskrevende tiltak		3 000	-	-	-
Avrundning		-	-	-	1
Nye/utvidede driftstiltak:		750	310	310	13 810
Herav:					
F1 Styrket hjemmetjeneste på natt		520	0	0	0
F2 Styrking legesenteret		230	310	310	310
I480 Drift av nybygg Nome sjukeheim		0	0	0	13 500
Driftsreducerende tiltak:		20	-210	-460	-7 706
Forslag tiltak:					
O1 Omstilling/jobbe smartere		0	-250	-500	-7 746
H11 Stenging av bassenget på Dagsrud		20	40	40	40
Endring i den politiske behandlingen:		0	0	0	0
Herav:					
BEREGNET NETTO DRIFTSRAMME HELSE OG OMSORG		216 410	212 740	212 490	218 745

5.6.5 Planlagte aktiviteter

Planlagte aktiviteter - rammeområde F							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2022	2023	2024	2025	
1.1.2 Samarbeid om helhetlig oppvekstplan		Planstrategi	x				
1.2.2 Øke ressurser til hjemmerehabilitering/ hverdagsmestring 1.2.4 Øke grunnbemanning i tråd med målene i strategisk kompetanseplan		HO-plan	x	x	x	x	
1.4. Utvikle et tettere samarbeid med frivillige		HO-plan	x	x	x	x	
2.1.1 Utarbeide systematisk gjennomføring av brukerundersøkelser i alle avdelinger og oppfølging av resultatene. 2.1.3 Utforme nye søknadsskjemaer, vedtak og kartleggingsskjemaer i tråd med prinsippet om at brukeren er den som er ekspert i eget liv.		HO-plan	x	x	x		
2.2.1 Integrere hverdagsmestring som kultur i hele helse og omsorg			x	x	x	x	
2.4.1 Velferdsteknologi, frivilligarbeid, framtidige boformer			x	x	x	x	
2.51. Videreføre arbeide med å utrede behov for omsorgsboliger og institusjonsplasser i tråd med sentrale føringer			x	x			
4.2.4 Opprette brukerråd og pårørende møte		Ho-plan	x	x	x		
3.1.1 Videreutvikle ernæringsnettverk for ansatte i tjenestene, og legge til rette for videreutdanning og kurs innenfor området 3.3 Legge til rette for økt valgfrihet for tidspunkt av måltider og hva som skal spises, bl.a ved hjelp av digitale løsninger		Leve hele livet med handlingsdel	x	x	x		
4.1 Utbygge tjenestene med tanke på bruk av velferdsteknologi, enkle helsetjenester og medisinsk avstandsoppfølging		Leve hele livet med handlingsdel	x	x	x	x	

5.7 Rammeområde G - Barnevern

Nome og Midt-Telemark barnevern er et interkommunalt samarbeid mellom Nome kommune og Midt-Telemark kommune.

5.7.1 Nasjonale føringer

Ny barnevernlov og NOU 2016:16 Ny barnevernlov er signaldokumenter for barnevernet.

Barnevernreformen/oppvekstreformen trer i kraft 1. januar 2022. Det innebærer at kommunen får det fulle ansvaret for oppfølging av fosterhjem. Refusjon fra Bufetat faller bort og egenandel på tiltak fra Bufetat mer en fordobler seg. Føringene fra staten er at det skal lønne seg for kommunen å finne egnede tiltak i eget system, og at det skal koste dyrt hvis man skal søke om tiltak fra Bufetat. Finansieringen skal nå komme som rammeoverføringer til kommunen, og det er ikke øremerkede midler. Mindre kommuner som har dyre tiltak fra staten, vil nødvendigvis ikke få kompensert alle utgiftene sine.

Ny barnelov tydeliggjør at kommunen, ikke bare barneverntjenesten, må ha den samlede kompetanse som trengs for å ivareta sårbare barn og unge. Det vil si at kommunen må sørge for å ha rett kompetanse på plass i tjenestene når reformen trer i kraft.

Kommunen vil som følge av denne reformen bli utfordret på å ha egnede tiltak til barn og familier som trenger støtte og hjelp. Det kan være lavterskeltilbud som på et tidlig tidspunkt kan fange opp og bistå familier for å kunne gi riktig hjelp til rett tid. Samfunnsøkonomisk vil det være riktig, og til barnets beste å kunne bistå på et tidlig tidspunkt. Det vil være nødvendig for kommunen å vurdere hva som finns av ressurser og tiltak, og eventuelt styrke tjenester der det er hensiktsmessig. Det kan blant annet være tjenester innen helse eller oppvekst. Ved å styrke det forebyggende arbeidet i kommunen, vil det være mulig å redusere bruken av tjenester og tiltak i barneverntjenesten.

5.7.2 Lokale føringer

Forankring i kommuneplanens samfunnsdel:

Nær de du er glad i – god eldreomsorg, barnehager og skole

- *Når folk blir eldre, skal de fortsatt kunne bo i nærheten av sine kjære og leve gode liv i den bygda de er glad i.*
- *Eldre og unge som har lyst og mulighet til å bidra i samfunnet skal få mulighet til å bidra.*
- *Barn og unge skal få mulighet til å ha gode minner fra en trygg oppvekst i Nome.*

5.7.3 Særlige utfordringer

Nome kommune har fått en økning på utgifter knyttet til barnevern, primært som følge av barnevernreformen. Økte egenandeler og at man ikke får refusjon for dyre tiltak fra 2022. Det er ikke en økning i antall barn som er plassert eller mottar hjelpetiltak fra 2021 til 2022.

Nome kommune har en stram økonomi og dermed mindre muligheter og rom for å styrke det forebyggende med eksempelvis nye stillinger. Man vil måtte jobbe innenfor de rammene man har, og man vet at alle tjenester er presset på både tid og ressurser. Det vil være viktig å tenke kreativt, jobbe sammen, bruke frivillige lag og organisasjoner i dette arbeidet.

5.7.4 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak

BEREGNING AV NETTO DRIFTSRAMMER	2021	2022	2023	2024	2025
	Oppr.	22-pris	22-pris	22-pris	22-pris
Endringer i forhold til opprinnelig budsjett 2021					
G: Barnevern	22 580	23 145	23 145	23 145	23 145
Konsekvensjusteringer:		7 395	7 395	7 395	7 394
Herav:					
Økning i tiltaksbudsjettet, jamfør tertialrapport 1-21		1 445	1 445	1 445	1 445
Økt lønnsvekst 2021, jamfør tertialrapport 1-21		50	50	50	50
Barnevernsreformen - korreksjon etter delkostnadsnøkkel barnevern, statsbudsjettet 2022		916	916	916	916
Barnevernsreformen - korreksjon etter tabell C, statsbudsjettet 2022		217	217	217	217
Kompetansekrav barnevern, statsbudsjettet 2022		63	63	63	63
Innlemming av stillinger i det kommunale barnevernet, statsbudsjettet 2022		1 003	1 003	1 003	1 003
Manglende finansiering barnevernsreformen (administrasjonskostnader og tiltaksbudsjett)		4 200	4 200	4 200	4 200
Reduksjon tiltaksbudsjett barnevern på grunn av behov		-500	-500	-500	-500
Avrunding		1	1	1	0
Nye/utvidede driftstiltak:		0	0	0	0
Herav:					
Driftsreducerende tiltak:		0	0	0	-979
Forslag tiltak					
Omstilling/jobbe smartere		0	0	0	-979
Endring i den politiske behandlingen:		0	0	0	0
Herav:					
BEREGNET NETTO DRIFTSRAMME BARNEVERN		30 540	30 540	30 540	29 560

5.7.5 Planlagte aktiviteter

Planlagte aktiviteter - rammeområde G							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2022	2023	2024	2025	
Implementere barnevernsreformen/ oppvekstreformen			x	x			
Ta i bruk regionalt tiltaksteam			x	x	x	x	

5.8 Rammeområde H - samfunnsutvikling

Samfunnsutviklingssetaten har som ansvar å se stedsutvikling i Nome i et helhetlig perspektiv. Rammeområdet består av fellesadministrasjon og fire avdelinger; avdeling for plan- og arealforvaltning, avdeling for samferdsel og kommunalteknikk, avdeling for eiendomsforvaltning og avdeling for kultur, fritid og folkehelse.

5.8.1 Nasjonale og regionale føringer

For samfunnsutviklingssetaten er det spesielt fire nasjonale og regionale fokusområder som det vil bli jobbet med lokalt. Dette er bærekraftige lokalsamfunn, folkehelse, klima/miljø og innovasjon.

Bærekraftige lokalsamfunn

Regjeringen har vedtatt nasjonal handlingsplan for bærekraftmålene (St.mld. 40 (2020-2021)). Nome følger opp handlingsplanen ved å videreutvikle lokalsamfunn for at de skal oppleves inkluderende, trygge, innovative og bærekraftige. Kommunalt initiert utvikling, tjenester og tilbud, skal forebygge sosial ulikhet, fremme god folkehelse, invitere til nytenkning, og fremme miljøvennlige løsninger. Lokalsamfunnsutvikling skal videre fokusere på tilgjengelighet, innovasjon, samarbeid og trygghet.

Folkehelse

Ifølge lov om folkehelse (folkehelseloven) skal kommunen ha en oppdatert oversikt over lokale folkehelseutfordringer, og kommunen har ansvaret for å jobbe systematisk med lokale folkehelseutfordringer. Kommunen har tre satsingsområder innen lokalt folkehelsearbeid: demografi (eldrebølgen), sosial ulikhet og oppvekstvilkår. Forebyggende folkehelsearbeid er i stor grad samskapende og tverrfaglig.

Lov om klimamål (klimaloven, 2017) har som konkret målsetting at Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050. Nome tok i bruk klimaregnskap for første år i 2021. Dette vil følges opp og videreutvikles systematisk i årene fremover.

5.8.2 Lokale føringer

Forankring i kommuneplanen

Folkehelse, bærekraft og attraktivitet er tverrfaglige tema som gjenspeiles i kommunens årlige handlingsprogram og budsjett.

1. Nært og godt og bo
Miljø -og aldersvennlig bolig -og sentrumsutvikling som reduserer behovet for transport. Tilflyttingsarbeid skal være et satsingsområde med fokus på å få unge arbeidstakere med kompetanse som kommunen og næringslivet trenger til å etablere seg her.
2. Nærhet til mulighetene – gode forbindelser
Styrke veitranportbåndet i kommunen mellom Skien grense – Ulefoss – Lunde – Bø grense. Tilrettelegge for gang- og sykkelveier.
3. Nær de du er glad i – god eldreomsorg, barnehage og skole
Levende frivillighet og et rikt og variert aktivitetstilbud hvor eldre og unge som har lyst og mulighet til å bidra i samfunnet, skal få mulighet til det. Barn og unge skal få mulighet til å ha gode minner fra en trygg oppvekst i Nome. Nome kommune skal stimulere sosialt entreprenørskap for å løse deler av tjenestebehovet til eldre.
4. Nær der du bor – godt samhold
Nome kommune skal dyrke godt naboskap, og levende grender og tettsteder.

Nome kommune skal ha god kommunikasjon med innbyggerne.
Nome skal styrke tettstedenes identitet med kultur, fritid og frivillighet.

5. Nær jobben – gode jobber, arbeidskraft og kompetanse
Nome skal være godt vertskap for næring og styrke sin plassering for næringsetablering.
Nome kommune skal tiltrekke seg unge arbeidstakere med kompetanse som kommunen og næringslivet trenger.
Nome kommune skal videreutvikle Telemarkskanalen som reisemål.
6. Nær brukervennlig natur – godt å bruke naturen
Nome skal fortsatt være en viktig landbrukskommune og praktisere strengt jordvern.
Nome kommune skal bidra til å nå Norges klimamål og jobbe for folks sikkerhet fra ekstremvær.
Kommunen skal jobbe aktivt med nærturer fra sentrum til natur med fokus på universell utforming, og styrke områder for bading, turløyper og turområder.
7. Nært til kommunen – god kommune
Nome kommune skal prioritere vedlikehold av formålsbygg, for å øke levetid og bruksverdi.
Nome kommune skal utarbeide en tverrfaglig plan for digitalisering av tjenester.
Nome kommune skal være en foregangskommune for arbeid med folkehelse.

Bostedsattraktivitet og tilflytting

I økonomiplanperioden skal det jobbes videre med en særlig satsing mot bostedsutvikling og tilflytting i både daglig virke og i konkrete prosjekter. Lokalutvalgene har en viktig utviklerrolle i dette arbeidet.

Bærekraftig næringsutvikling

Strategisk næringsplan for Nome og Midt-Telemark (2020-2032): Vi skal tilrettelegge for utvikling av eksisterende bedrifter og fremme utvikling og innovasjon hos nyetablerere. Det skal tilrettelegges for gode samarbeid mellom Universitetet i Sørøst Norge (USN), næringsliv og kommune. Vi skal sikre et godt næringsutviklingsapparat som har fokus på miljø, landbruk, stedsutvikling og bærekraft. Vi skal styrke reiselivet i regionen ved å legge til rette for aktivitetsbasert og miljøvennlige næringer, og regionen skal ha fokus på universell utforming av aktiviteter og attraksjoner.

Bevisst areal -og infrastrukturplanlegging

Vi skal sikre god boligutvikling med fokus på utjevning av sosiale forskjeller, tilgjengelighet og gode nærmiljø. Vi skal planlegge for attraktive, miljø - og aldersvennlige sentrum som frir til god detaljhandelsutvikling. Vi skal legge til rette for god næringsutvikling og fremme reiselivet ved tilgjengelige områder for hyttebygging.

Variasjon og kvalitet i det lokale kultur - og fritidstilbudet

Det er helhetlig fokus på hvordan forebygge utenforskap og fremme tilhørighet i samfunnet for alle aldre og funksjonsnivåer. For at befolkningen skal kunne leve det gode liv i Nome trengs det en yrende frivillighet som sammen med kommunens egne tilbud kan arrangere og tilby kultur -og fritidsaktiviteter for store og små. Variasjon og høy kvalitet skaper større sannsynlighet for deltakelse, som igjen forebygger ensomhet.

Bærekraftig ressursforvaltning

Vi skal gjøre kunnskapsbaserte klima- og miljøvalg for rehabilitering og vedlikehold av eksisterende bygningsmasse. Vi skal ta bevisste miljøvalg ved nybygg.

Klima og miljø

Kommunedelplan for klima, samfunnssikkerhet og miljø inneholder delmål for klima, samfunnssikkerhet og miljø. Nome kommune skal bidra til å nå Norges klimamål og jobbe for folks sikkerhet fra ekstremvær. På bakgrunn av dette har kommunen vedtatt og se samfunnssikkerhet i sammenheng med klima og miljø.

Fensfeltet og mulighetsbildet

Formannskapet har vedtatt at det skal lages en strategi for Fensfeltet. Hensikten er å få til god utvikling av området og mineralressursene til det beste for kommunen. Det vil bli gjennomført ulike grunnleggende undersøkelser i området gjennom vinterhalvåret 2022. Det er forventet at svaret på undersøkelsene vil komme i løpet av høsten. Da vil det bli klart om det er hensiktsmessig å fortsette arbeidet med utvinning av mineralene. Strategien er nødvendig for å få oversikt over saken, avklare roller og få klarhet i hvilke planer som må utarbeides i de nærmeste årene. Kommunen vil søke om eksterne midler og undersøke mulighetene for samarbeid med andre myndigheter.

5.8.3 Særlige utfordringer

Innovasjon og samskapning – sammen om å nå målene

Gårdagens løsninger er ikke alltid de beste for morgendagens utfordringer. For å nå mål og strategier i vedtatt samfunnsplan må kommunen jobbe innovativt og være seg bevisst hvilke virkemiddel som vi benytter og hvilke resultater vi oppnår. Vi må fokusere på gevinstrealisering, deling av ny kunnskap og våge å ta i bruk nye metoder for å løse komplekse oppgaver. Samfunnsutviklingsetaten skal gjennom forvaltning og planlegging løse komplekse og sammensatte utfordringer i samfunnet. Vi må involvere og skape løsningene sammen med innbyggerne, næringsliv, frivilligheten og andre samfunnsaktører, og dette arbeidet må basere seg på tillit, troverdighet og framtidshåp.

Vedlikeholdsetterslepet

Det er i signalmøtet der utfordringsnotatet ble presentert, pekt på vedlikeholdsetterslep, behov for omstrukturering og god planlegging for å få oversikt over omfang og kostnadskalkyler på kommunale bygg og veier. Avdelingene sliter med å holde dagens rammer og en må stille spørsmål om det er budsjettet med for lave kostnadsrammer når kommunen har basert seg på en strategi med løpende (akutt) vedlikehold? Denne strategien vil øke vedlikeholdsetterslepet og ytterligere gjøre situasjonen verre år for år. Denne utfordringen blir veldig synlig når kommunen har behov for å levere tjenester i bygg som er utdatert og dårlig vedlikeholdt, og det ikke er økonomisk handlingsrom til å ta større kostnader på driftsbudsjettet. Verdibasert vedlikehold er kostbart, men det gir bedre økonomiske rammer over tid da behovet for nye investeringer ikke kommer like raskt.

Klima og miljø

Klimatilpasning blir ansett som en stor utfordring for samfunnsplanleggingen framover med økende hyppighet av ekstreme naturhendelser i form av styrtregn, flom og skred.

Næringsutvikling

Næringsutviklingsarbeidet i kommunen er delt mellom Midt-Telemark og Nome Utvikling (MTNU), Nome Investeringsselskap AS (NI), Nome næringsforum og kommunen. Det er en stor utfordring at all støtte til kommunale næringsfond er kuttet. Nome kommune har minimalt med ressurser til bedriftsretta støtte for 2022. Fensfeltet og en mulighet for utvinning av sjeldne jordarter og

etablering av Ytre helgen næringsområde vil hvis det blir realisert gi mange nye arbeidsplasser, men det vil også kreve at kommunen tilrettelegger og gir forutsigbare rammer for planlegging. Prinsippvedtaket om utbyggingsavtaler som verktøy for realisering av utbyggingsområder er i så måte et godt og forutsigbart verktøy for å nå denne intensjonen.

Kultur, fritid og folkehelse. Sikre variasjon, kvalitet, synlighet og tilgjengelighet i kultur -og fritidstilbud

Å satse på en robust og god kultur, fritid og frivillighetssektor i kommunen er tidlig innsats som bidrar til bostedsattraktivitet, til fellesskap og egenutvikling og livsglede i befolkningen. Området er sårbart for fremtidige budsjettkutt da det er få personalressurser som skal drifte, koordinere og utvikle gode tilbud og tjenester for hele befolkningen.

Planlegging og arealforvaltning. Bærekraftig balanse mellom forventninger og forvaltningsoppgaver

Avdelingen har i en årrekke slitt med nok kapasitet i forhold til forventninger og forvaltningsoppgaver. Faggruppene har store uløste oppgaver knyttet til blant annet revisjon av reguleringsplaner og matrikulering/oppmåling av veier.

Samferdsel og kommunalteknikk eksl. VA. Vedlikehold vei og tilrettelegging og etablering av flere gang- og sykkelveier

Utfordringer for å følge opp strategiene i kommuneplanen er todelt: å ha ressurser nok til å opprettholde god standard på eksisterende veier og gang- og sykkelveier i driftsbudsjettet. På den andre siden er utfordringene å finne i årlig avsetning til planlegging og etablering av gang- og sykkelveier i investeringsbudsjettet. Nylig rullert arealplan åpner opp for nye boligområder som vil føre til ny kommunal infrastruktur. Det er viktig å se behov for vekst i sammenheng med økt ansvar for kommunal vei og annen infrastruktur.

Eiendomsforvaltning. Vedlikehold av formålsbygg – kommunens viktigste eiendomsverdier

Kommunen er en stor eiendomsbesitter, med ca.50 000m² formålsbygg, ca.15 000m² med eiendom på Dagsrud og boliger for utleie. Prioritert visjon: forvalte for verdiøkning framfor forringelse. Det er store utfordringer for å etterleve de nasjonale- og lokale føringene, årsaken er at det ikke er nok midler i rammetilskudd for vedlikehold for å oppnå målsettingen fra klima- og miljø/energiføringer. Det er samme problematikken ved investeringer, da prisen blir for høy og kostnader må kuttes.

5.8.4 Konsekvensjusteringer og mulige tiltak

BEREGNING AV NETTO DRIFTSRAMMER	2021	2022	2023	2024	2025
	Oppr.	22-pris	22-pris	22-pris	22-pris
Endringer i forhold til opprinnelig budsjett 2021					
H: Samfunnsutviklingsetaten	53 445	54 781	54 781	54 781	54 781
Konsekvensjusteringer:		-861	-1 476	-1 476	-1 474
Herav:					
Bytte ut gamle lysarmaturer med ny LED-armatur, jamfør gjeldende økonomiplan		-20	-40	-40	-40
Oppryddingsprosjektet "rusken og rasken", engangsbevilgning 2020-2021		-100	-100	-100	-100
Redusert husleie til boligstiftelsene, gjeldende økonomiplan		-100	-100	-100	-100
Vikar renhold, gjeldende økonomiplan		150	150	150	150
Salg av Felland - reduserte FDV-kostnader, gjeldende økonomiplan		-40	-40	-40	-40
Fen skole - reduserte FDV-kostnader, gjeldende økonomiplan		-55	-55	-55	-55
Kutt eiendomsavdelingen (1 årsverk), gjeldende økonomiplan		-200	-200	-200	-200
Kutt samfunnsutviklingsetaten (1 årsverk), gjeldende økonomiplan		-350	-350	-350	-350
Mulighetsstudie svømmebasseng Dagsrud, engangsbevilgning i 2021		-100	-100	-100	-100
Økt lønnsvekst 2021, jamfør tertialrapport 1-21		190	190	190	190
Mobilmast Helgen, utbetaling overføres til 2022		0	-275	-275	-275
Vedlikehold Dagsrud, vedlikeholdsplan oppfylles i 2021		-500	-500	-500	-500
Drift og vedlikehold på nye kommunale veier Kvernodden og Borgentunet		50	50	50	50
Egenandel bredbåndsinvestering, inngått kontrakt		160	-160	-160	-160
Redusert husleie tilbygg rådhuset (tidligere NAV), justering til inntektsnivå fra 2021		500	500	500	500
Oppfølging av vanddirektivet - Midtre Telemark vannområde. Feilbudsjettet tidligere.		55	55	55	55
Økning i premie skadeforsikring eiendom		85	85	85	85
Refusjon kommunale avgifter avvikles, jf. forurensningsforskrifte 16-5		-110	-110	-110	-110
Feil i budsjett 2021 Midt-Telemark Brann og Redning (130' samlet - Nomes andel er 50')		50	50	50	50
Husleie fra Kirkelig fellesråd på rådhuset føres på eiendomsavdelingen		-41	-41	-41	-41
Konsesjonsavgift - justere feil budsjettering i 2021		-485	-485	-485	-485
Avrunding		0	0	0	2
Nye/utvidede driftstiltak:		5 330	950	950	950
Herav:					
H1 Svenseid barnehage		3 250	670	670	670
H2 Eiendomsavdeling - vaktordning vaktmestertjeneste		280	280	280	280
H4 Vedlikehold kommunale bygg		1 800	0	0	0
Driftsreducerende tiltak:		-240	-1 480	-1 480	-3 172
Forslag tiltak					
O1 Omstilling/jobbe smartere		0	-1 000	-1 000	-2 692
H11 Stenging av bassenget på Dagsrud		-240	-480	-480	-480
Endring i den politiske behandlingen:		0	0	0	0
Herav:					
BER NETTO DRIFTSRAMME SAMF UTVIKLING		59 010	52 775	52 775	51 085

5.8.5 Planlagte aktiviteter

Planlagte aktiviteter – rammeområde H							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2022	2023	2024	2025	
Videreføre Bredbånd- og telefoniutbygging i kommunen	1.1. Digital infrastruktur		x	x	x	x	Tilskuddsbaserte prosjekter med kommunal egenandel per 2022. Tilskuddsmidler søkes årlig.
Nært og godt å bo - utarbeide kommunedelplan	1.2 , 1.1., 1.3., 3.1., 5.4., 5.5.	Planprogram vedtas i disse dager	x	x			Bruk av egne ressurser.
Klimatilpasning og evt. rullering av eksisterende reguleringsplaner	1.3	Vedtak på rullering av planer + Nomen trygt og grønt		x	x	x	Forutsetter ekstern finansiering
Utarbeide sentrumsplan for Lunde.	1.4	Sentrumsplan for Lunde.	x	x			Bruk av egne ressurser.
Utarbeide ny selvkostkalkyle	1.5	Lovkrav	x				Kan gi økte inntekter.
Oppgradere og videreutvikle kollektiv-knutepunktet i Ulefoss sentrum	2.2	Reguleringsplan for Ulefoss sentrum			x	x	Delfinansiering søkes fra fylkeskommunen. Må vurdere å sette av midler på investeringsbudsjettet ut ifra plassering av kollektivknutepunktet.
Iverksette tiltak basert på lokal "Leve hele livet" strategi	3.1. Eldre skal kunne leve gode liv i bygda	Lokal strategi for "Leve hele livet". Kommunedelplan for kultur, fritid og frivillighet 2019 - 2027	x				Det skal jobbes for å finne eksterne finansieringsmuligheter for igangsetting av tiltak i 2022

Planlagte aktiviteter – rammeområde H							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2022	2023	2024	2025	
Videreutvikle kommunal frivilligsentral i begge bygdesentre	3.2. Eldre og unges bidrag	Administrativt vedtak om Nome Nærmiljøsentre (2019) Kommunedelplan for kultur, fritid og frivillighet 2019 - 2027	x				Øremerkede statlige midler i 2022
Videreutvikle og lage nye tiltak som utjevner sosiale forskjeller, blant annet kultur –og fritidskortet og Nomebua – utstyrssentralen i Nome	3.4 Trygg oppvekst i Nome	Folkehelse i Nome – lokalt utfordringsbilde Kommunedelplan for kultur, fritid og frivillighet 2019 - 2027 ALLEMED-satsing Nome i bevegelse – temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2021 - 2028	x	x	x	x	Stillingsressurser , søke eksterne midler fra Bufdir.
Utvikle og effektivisere timebestillingssystem for møter med plan- og byggesaksbehandlere	4.2. God kommunikasjon		x				Del av stillingsressurs
Tilrettelegge for utvikling av Bredbånd, VA og G/S til Ytre Helgen Næringspark	5.1. Styrke sentral plassering for næringsetablering	Strategisk næringsplan	x	x	x		Kommunen skal bruke utbyggingsavtaler som virkemiddel for å få gode løsninger. Ekstern finansiering av bredbånd.
Utarbeide strateg for Fensfeltet	5.3. Utnytte Fensfeltet til felleskapets beste	Kommunedelplan for Fensfeltet	x				Del av stillingsressurs

Planlagte aktiviteter – rammeområde H							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2022	2023	2024	2025	
Lage handlingsplan til strategisk næringsplan		Strategisk næringsplan		x	x		Bruk av egne ressurser
Gjennomføre tiltak vedtatt i Kommunedelplan for Nome trygt og grønt	6.1. Bidra til å nå Norges klimamål	Kommunedelplan for klima, samfunnsikkerhet og miljø	x	x	x	x	Tiltak gjennomføres innenfor vedtatte rammer
Etablere sentrumsnære turveger med universell utforming	6.4. Enkel tilgang til gode naturopplevelser for alle	Vedtak Eldrerådet 004/20: kommunen skal fokusere på sentrumsnære turveger med universell utforming Nome i bevegelse – temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2020-2028	x	x			Søke ekstern finansiering Del av stillingsressurs
Miljøsertifisering av egen virksomhet	6.5. Ta miljøansvar i egen virksomhet			x	x		Del av stillingsressurs
Utarbeide vedlikeholdsplan for kommunale eiendommer	7.4. Nome kommune skal ta godt vare på egen eiendom.	Vedlikeholdsplan	x	x			Del av stillingsressurs/ ekstern konsulent
Lage en plan for avhending og evt sanering av kommunale bygg for å komprimere arealbruk	7.4	Jf driftsreducerende tiltak	x				Mindre vedlikeholds-kostnader

5.9 Rammeområde J - Produksjon og distribusjon av vann

På vann drifter kommunen 3 vannverk og 129 km ledningsnett. På ledningsnettet har vi 7 høydebasseng og 5 trykkøkingsstasjoner for vann. Mange av kommunens tekniske installasjoner er overvåket med en sentral driftskontroll, som sender alarmer til vakt ved feil på de tekniske installasjonene. Dette fører til at feil oppdages tidligere og kan utbedres før abonnentene merker noe til feilen.

5.9.1 Nasjonale føringer

Området styres i tråd med forskrift om vannforsyning og drikkevann(drikkevannsforskriften) og lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (vass- og avløpsanleggslova). Mattilsynet er tilsynsmyndighet på vannforsyning i kommunen.

5.9.2 Særlige utfordringer

Kommunen har ansvaret for vannforsyning og avløpshåndtering. Kommunens ansvar knytter seg først og fremst til å levere godt, nok og sikkert vann og å sørge for forsvarlig avløpshåndtering. Dette skal gjøres i tråd med lover og forskrifter på en bærekraftig måte, med brukerne i fokus.

Den største utfordringen for drikkevannet i Norge er distribusjonssystemet. Vannrørene våre er gjennomgående gamle, og utskiftingen går sakte. En av tre liter produsert drikkevann forsvinner i lekkasjer, og når aldri abonnenten etter statistikk på nasjonalt nivå. Nore har rapportert at våre antagelser er at 39,7% forsvinner på grunn av lekkasje på kommunalt og privat ledningsnett. Dette er derfor en av våre prioriterte områder å utbedre.

Å redusere vann på avveie er en av hovedutfordringene i kommende økonomiplanperiode. Utfordringene består i at mye vann lekker ut fra vannledningsnettet, mye overvann og fremmedvann lekker eller ledes inn på avløpssystemet, og for mye avløpsvann slippes ut i vassdraga via overløp. Kommunen har flere strekninger der vannledninger av gamle asbestrør og vi har på grunn av alder på ledningsnettet store utfordringer med lekkasjer på ledningsnettet. Faren for innlekking av kloakk er til stede når vannledningsstrek stenges av for reparasjon, og utette avløpsledninger ligger i samme grøft.

Nore kommune har vedtatt standard abonnementsvilkår for vann og avløp. Grensen mellom det private og det offentlige vann- og avløpsanlegget er derfor tilkoblingspunktet på offentlig ledning. Private ledninger (stikkledninger) og utstyr utenfor husets yttervegg som er tilknyttet offentlig vann- og/eller avløpsanlegg er et privat anliggende. Utett ledningsnett på vann kan føre til at produksjon og transport av behandlet drikkevann ikke kommer frem til abonnenten. Dette fører til økte vannbehandlings- og pumpeutgifter. I kommunens klima- og energiplan er det foreslått tiltak med lekkasjesøk for å redusere pumpekostnader. Det skal jobbes med å redusere lekkasje både på private og kommunale vannledninger.

Ulefoss vannverk: Renseprosessen på Ulefoss vannverk består av tilsetning av ozon før vannet filtreres i biofilter, dette fører til at celleveggen på bakterier ødelegges og bakterien dør. Over tid har kommunen sett at de biologiske filtrene er for små etter dagens krav til dimensjonering. Dette fører til økt biologisk aktivitet(kimtall) på ledningsnettet og løsningen på dette er å montere et forfilter(marmorfilter) og et ekstra biofilter i dagens anlegg. I tillegg skal det etableres permanent klordoseringsanlegg med lagertank og doseringspumper, dette har tidligere vært en reserveklorløsning.

5.9.3 Planlagte aktiviteter

Planlagte aktiviteter - rammeområde J							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2022	2023	2024	2025	
Utarbeide hovedplan for avløp, overvann, vannmiljø og slokkevann		Administrativ plan. vedtatt i planstrategi	x	x			Muligens behov for konsulentbistand for å få planen i mål. Avdelingen har få ressurser til planlegging.
Ny Vannledning Barlaug			x				Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Ny Vannledning Kvernodden/Hammerstad			x				Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Forprosjekt ytterligere rensetrinn Ulefoss vannverk			x				Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Prosjektere vannledninger på Berget (Helgeroa, Bergegata)			x				Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Oppgradering Ulefoss vannverk				x			Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Oppgradering vannledning Herregårdsvegen				x			Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Oppgradere vannledning Tufte/Fen					x		Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Oppgradere vannledning Haugjordet						x	Forslag i ny rullering

5.10 Rammeområde K - Avløpsrensing

Kommunen har fire renseanlegg og 113 kilometer ledningsnett med 25 avløpspumpestasjoner.

5.10.1 Nasjonale føringer

Området styres i tråd med lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (vass- og avløpsanleggslova). Klimaendringer, arealendringer og befolkningsvekst øker belastningen på avløpsinfrastrukturen. Det er forventet at kommunene planlegger og legger til rette for tiltak på avløpsnettet som avgrenser forurensing på avveie og reduserer mengden av fremmed vann til renseanleggene. Det blir lagt opp til at anlegg omfatta av forurensingsforskrifta kap.14 der sekundærrensetrinn ikke er etablert, skal ha dette på plass senest innen 2027.

5.10.2 Lokale føringer

Kommunestyret har etter pålegg fra Statsforvalteren vedtatt en tempoplan for oppgradering av kvaliteten på avløpsnettet. Denne gir føringer for investeringsbudsjett på vann- og avløpssiden. statsforvalteren er forurensningsmyndighet og Nome kommune har en egen utslippstillatelse for Ulefoss rensedistrikt m/saneringsplan avløp der statsforvalteren er utslippsmyndighet. For Lunde er kommunen utslippsmyndighet.

5.10.3 Særlige utfordringer

Innenfor avløpsnettet har kommunen også store utfordringer med utett ledningsnett som medfører økte pumpeutgifter og for mye fremmedvann (overvann) til avløpsrenseanlegga. Dette fører til økte pumpekostnader og dårligere rensegrad på avløpet i perioder med mye fremmedvann. Fremmedvann i avløpsnettet reduserer kapasiteten på ledningsnettet og havner til slutt på avløpsanlegget og forstyrrer renseprosessen der. Dette er en utfordring som statsforvalteren har satt som en forventning at kommunen planlegger og finner tiltak for å løse.

5.10.4 Planlagte aktiviteter

Planlagte aktiviteter - rammeområde K							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2022	2023	2024	2025	
Utsifting Bedehusbekken pumpestasjon			x				Ligger som vedtatt investering i gjeldene økonomiplan
Forprosjekt oppgradering Vrangfoss Renseanlegg og Svenseid renseanlegg			x				Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Oppgradering avløpsledning Berget			x				Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Oppgradering avløpsledning Herregårdsvegen				x			Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Utsifting Skoeelva pumpestasjon				x			Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Oppgradering avløpsledning Tufte/Fen					x		Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan
Oppgradering avløpsledning Haugjordet						x	Forslag i ny rullering
Oppgradering Svenseid renseanlegg						x	Forslag i ny rullering
Oppgradering Vrangfoss renseanlegg					x		Ligger som retningsgivende investering i gjeldene økonomiplan

5.11 Rammeområde L – Nome og Midt-Telemark Brann og redning

Nome og Midt Telemark brann og redning (NMTBR) er et administrativt vertskommunesamarbeid mellom Nome kommune og Midt-Telemark kommune, organisert etter kommunelovens kapittel 20, § 20-2. Nome kommune er vertskommune for samarbeidet.

5.11.1 Nasjonale føringer

Det er brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter som i hovedsak er nasjonale føringer for brannvesenet. Kommuners plikter og fullmakter omhandles i kapittel 3.

Det stilles krav, via forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet, at brannvesenet har egen brannordning/dokumentasjon av brannvesenet. Formålet med ordningen er at denne skal dokumentere at brann- og redningstjenesten er organisert og dimensjonert slik at både lovpålagte og andre oppgaver kan utføres tilfredsstillende. Fra 1. mars 2022 trer forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften) i kraft. Denne vil da erstatte nåværende dimensjoneringsforskrift.

Ny brann- og redningsforskrift viderefører bl.a. krav til vaktlag (4 mannskap med hjemmevakt) der tettsted er over 3 000 innbyggere (Bø sentrum 3 519 innbyggere), samt krav til årsverk i forhold til antall innbyggere i ansvarsområdet. Vi er i *utgangspunktet* underdimensjonert i henhold til forskriften. Forskriften gir rom for analyser, og slike analyser må på plass fortløpende. Gjeldene brannordning for NMTBR er fra 2013. Brannordningen er godt moden for revisjon, og revidering etter krav i ny brann- og redningsforskrift er påbegynt.

Forskrift om brannforebygging styrer det forebyggende arbeidet, inkludert feiertjenesten. Formålsparagrafen sier at man skal bidra til å redusere sannsynligheten for brann, og begrense konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier.

Stortingsmelding nr. 35 (2008-2009) Brannsikkerhet fastsetter i meldingen følgende nasjonale mål for brannvernarbeidet: -Færre omkomne i brann- unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier- unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner- styrket beredskap og håndteringsevne- mindre tap av materielle verdier.

Stortingsmelding nr. 5 (2020-2021) samfunnssikkerhet i en usikker verden har eget kapittel om forebygging og beredskap lokalt og regionalt. Regjeringen vil blant annet legge til rette for at kommunene skal ha profesjonelle og slagkraftige brann- og redningsvesen, som driver godt brannforebyggende arbeid og som har god evne til å håndtere både de dagligdagse og de større og krevende hendelsene. "Brann- og redningsvesenet er kommunenes viktigste tekniske redningsressurs" er omtale hentet rett fra meldingen.

Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv av 23.1.18 om retningslinjer for refusjon av utgifter mv. I forbindelse med redningsaksjoner gir føringer for nettopp refusjon av utgifter ved søk- og redningsaksjoner og redningsøvelser, også kalt SAR. I tråd med samvirkeprinsippet som er nedfelt i kg. Res. Organisasjonsplan for redningstjenesten av 19. Juni 2015, plikter offentlige institusjoner (statlige, kommunale og fylkeskommunale) å delta i redningstjenesten, og bærer selv alle utgifter som påløper i forbindelse med søk- og redningsaksjoner og redningsøvelser.

5.11.2 Lokale føringer

Det er politisk vedtatt, juni 2020, i Nome og Midt-Telemark kommune en samarbeidsavtale om Nome og Midt-Telemark brann og redning (NMTBR). Denne avtalen legger føringer for organisering, oppgaver og myndighet, informasjonsplikt, kostnadsfordeling, budsjett og rapportering, samt krav til våre brannstasjoner.

Brannstasjonene i Lunde, Bø og Gvarv tilfredsstillers ikke fastsatte krav om fysisk arbeidsmiljø om hvordan brannstasjoner skal være innrettet. Det vises til rapport utført av vår bedriftshelsetjeneste, som konkluderer med at det må foretas oppgradering/utbygging av nevnte brannstasjoner for å tilfredsstillere kravene. Slike tiltak/investeringer vil med sikkerhet føre til økt husleie av brannstasjoner for NMTBR. Det er noe usikkerhet knyttet til hvordan man skal håndtere dette investeringsmessig mtp. ulike eierformer av brannstasjonene i ansvarsområdet.

5.11.3 Særlige utfordringer

Alle brannvesenets oppgaver er regulert i gjeldene lover og forskrifter. Det er Sør-Øst 110 IKS, lokalisert i Tønsberg, som utalmerer oss som lokalt brannvesen ved alarm. Utrykninger er en stor, men nødvendig, utgiftspost for oss. Det utalmeres i første omgang kun nærmeste brannstasjon ved utrykning. Ut fra hvor mange som bekrefter at man stiller på alarm, og hvilken kompetanse disse har (les: røykdykker, lastebilsertifikat m.m) så vil man velge å kalle inn ytterligere mannskap ut fra behov fra våre 3 øvrige brannstasjoner. Vi skal som utgangspunkt ha minimum 4 mannskap på hendelsessted innenfor definerte krav til utrykningstid, for deretter å øke slagstyrken etter behov.

Man har både lovpålagte (grunnkurs, beredskapskurs 1) og ikke direkte lovpålagte kompetansekrav til brannmannskapene (lastebilsertifikat, blålys-sertifikat, faglige kurs). Det er særs viktig at mannskapene til enhver tid har både formell, lovpålagt kompetanse, men også slik kompetanse at man kan rykke lovlig ut med brannbilene. Med stram kommuneøkonomi er det utfordrende å gi mannskapene tilstrekkelig opplæring innen alle de feltene som man må dekke. Brannmannskaper har på en måte blitt samfunnets vaktmestere, og rykker ut på ett videre spekter av oppdrag enn tidligere. Mannskapene yter så langt det er mulig, men det *kan* gå på bekostning av krav til kompetanse og hms. For å dempe kostnader på lovpålagte kurs har vi i samarbeid med Vest-Telemark brannvesen klart å arrangere grunnkurs selv for deltakere fra hele Telemark de siste 2 år.

Som deltids brannvesen så har alle brannmannskaper denne jobben som bijobb i tillegg til hovedarbeidsgiver. En utfordring kan være å få rekruttert mannskap som både har bosted og har hovedarbeidsgiver i nærheten av brannstasjonen. Dimensjoneringsforskriften stiller krav til at mannskap kan bo og jobbe 4-6 minutter unna brannstasjonen. Det er ikke ett selvfølge at alle jobber kan la seg kombinere med bijobb i brannvesenet. Ved å se i spå-kula kan det se ut til at man får flere og flere utrykninger/oppdrag i årene som kommer. Man må søke etter en balansegang slik at totalbelastning, inkludert fravær fra hovedarbeidsgiver og familie, for å dra på utrykning/oppdrag ikke blir for stor for mannskapene.

Ifølge KOSTRA-tall drives Nome og Midt-Telemark brann og redning svært kostnadseffektivt med tanke på brannberedskap. Ved å sammenligne KOSTRA-tall med øvrige brannvesen i Telemark understrekes dette. De aller fleste av utfordringene vi har kan løses med tiltak som fører til at KOSTRA-tallene på området ikke vil skille seg ut ved sammenligning.

Netto utgifter budsjett 2022 er i ubalanse med netto inntekter pålydende -297 000 kroner. Dette tilsvarer avgiftsreduksjon Nome kommune fikk ved å bli overført fra arbeidsgiveravgift sone 1a (14,1 prosent) til sone 2 (10,6 prosent) i 2014. MT-kommune er i sone 2. Denne innsparingen går i sin

helhet til Nome kommune, da den har sin motpost i ett redusert rammetilskudd for Nome kommune.

5.11.4 Planlagte aktiviteter

Planlagte aktiviteter - rammeområde L							
Aktivitet:	Kommuneplan:	Planstrategi / annet politisk vedtak:	Gjennomføres tidsrom / år:				Konsekvenser økonomi:
			2022	2023	2024	2025	
Dokumentasjon av brannvesenet/brannordning- revisjon		Føringer i ny forskrift; brann- og redningsvesen- forskriften	X	X			Kjøp av konsulenttenester

5.12 Rammeområde M – NMTBR – feiing

Nome og Midt Telemark brann og redning, herunder /brannforebygger/feiertjenesten, er et administrativt vertskommunesamarbeid mellom Nome kommune og Midt-Telemark kommune, organisert etter kommunelovens kapittel 20, §20-2. Feiertittel er nå historie, og ny yrkestittel er brannforebygger.

5.12.1 Nasjonale føringer

Det er brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter som i hovedsak er nasjonale føringer for brannvesenet-herunder brannforebygger/feiervesenet. Kommuners plikter og fullmakter omhandles i kapittel 3.

Forskrift om brannforebygging gir klare føringer for tjenesten. Man legger spesielt merke til forskriftens §17-feiing og tilsyn med fyringsanlegg; *Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere. Etter feiingen skal feieren sørge for at all sot blir fjernet og brakt til egnet sted.*

Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. Kommunen skal sørge for at det blir ført tilsyn med fyringsanlegget etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til fyringsanlegget.

5.12.2 Lokale føringer

Med utgangspunkt i forskrift om brannforebygging er det laget en lokal feie- og tilsynsordning for tjenesten. Denne tar for seg blant annet hyppighet for feiing og tilsyn, info om gebyr, samt eier og feiers plikter ved feiing og tilsyn. Ordningen ligger på hjemmesiden til Nome kommune.

Brannforebygger/feiertjenesten er basert på selvkost-prinsippet, det vil si at inntektene skal dekke kostnadene. Dette innebærer at man betaler det som tjenesten koster å produsere. Kommunen skal ikke tjene eller tape penger på tjenesten. Med dette utgangspunkt vedtar kommunestyret størrelse på feie- og tilsynsgebyr for tjenesten. For 2022 er det foreslått feie- og tilsynsgebyr pr pipe på 414,- ekskl. mva. Dette er tilsvarende beløp som for 2021. Nome kommune benytter for 2022 50` av bundne feiefond for å dempe avgiftsnivået.

5.12.3 Særlige utfordringer

Alle byggverk med fyringsanlegg skal ha feiing og tilsyn etter behov. Dette uavhengig av hvor byggverkene befinner seg. Man må i enkelte tilfeller benytte båt eller ATV for å komme frem til alle som skal ha tjenesten. Utover dette er det en gjenganger at eiere ikke er hjemme selv om tilsyn med fyringsanlegg er varslet. Dette er praktiske utfordringer som man søker etter å løse på best mulig måte.

Brannforebygger/feiertjenesten har nå tatt i bruk «feltløsning». Dette er ett dataverktøy-fagprogram- man benytter ute i felten, og dette gjør at tjenestene som utføres kan dokumenteres i forbedret utgave. Det var en stor utfordring å få ulike fagprogram i kommunen til å «snakke sammen», men vi er nå tilfredse med hvordan dataverktøyet fungerer.

6. Interkommunale samarbeidstiltak

Nome og Midt-Telemark kommuner har en rekke samarbeidstiltak. Kostnadene til tiltakene er i hovedsak fordelt mellom kommunene ved at en fastdel på 10 prosent fordeles likt på de to kommunene, og de resterende 90 prosent fordeles etter innbyggertall. Unntak fra dette er IKT som fordeles etter antall årsverk, og enkeltstillinger som deles likt.

Tabellen under viser forslag til finansiering av felles tiltak. Alle tiltakene er pris- og lønnsjustert med 2,5 prosent fra 2021-nivå, noe som er i tråd med kommunal deflator. Konsekvensen av forslaget til finansiering av samarbeidstiltakene er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til totalbudsjett for Nome kommune. Nomes andel av kostnadene på driftsbudsjettet er på 39,7 prosent i 2022, og det er på 0,1 prosent høyere enn i 2021.

Det er tre tjenestoområder som har fått endringer i budsjettet utover kommunal deflator; Nome og Midt-Telemark barnevern, NAV Midt-Telemark og Nome og Nome og Midt-Telemark Brann og redning.

Barnevern har økt driftsbudsjettet med 4,5 millioner kroner. Dette er knyttet til barnevernsreformen. 3,3 millioner kroner skyldes at ett øremerka tilskudd til stillinger er overført til rammetilskuddet, og 1,2 millioner skyldes etablering av Ressursteam for barnevernet – Midt-, Vest- og Øst-Telemark.

NAV har fått en reduksjon i driftsbudsjettet på kroner 700.000. Dette skyldes flytting nye og rimeligere lokasjoner både på Ulefoss og i Bø.

På budsjettet til Nome og Midt-Telemark Brann og redning er det lagt til kroner 130.000. Dette var en forglemmelse i budsjettet for 2021 og er knyttet til husleie på Ulefoss Brannstasjon.

	2022	F		V		S = F+V	
		FAST ANDEL 10%		VARIABEL FORDELING		SUM	
TILTAK/ UTG	BELØP	NOME	M-T	NOME	M-T	NOME	M-T
<i>Drift</i>							
Nome og MT IPR (40%)	605	30	30	209	335	240	365
Nome og MT IKT	11 351			4 709	6 642	4 709	6 642
Nome og MT PPT	7 881	394	394	2 728	4 366	3 122	4 760
Nome og MT Barnevern	18 929	946	946	6 551	10 485	7 497	11 432
NAV MT og Nome	15 323	766	766	5 303	8 488	6 069	9 254
Nome og MT Landbruk	5 447	272	272	1 885	3 017	2 157	3 289
Kommuneoverlege 100%	1 737	87	87	601	962	688	1 049
Nome og MT Brann og redning	14 032	702	702	4 856	7 773	5 558	8 474
IKT veileder skole 50%	461			231	231	231	231
Personvernombud 40%	362			181	181	181	181
Systemkoordinator ERP 100%	886			443	443	443	443
Systemansvarlig helsestasjon 40%	328			164	164	164	164
Systemansvarlig profil 60%	492			246	246	246	246
Digitalisering 100% - skjønnsmidler	948						
SUM DRIFT	78 782	3 198	3 198	28 106	43 332	31 304	46 530
<i>Investeringer</i>							
MTIKT (inkl mva)	2 000			830	1 170	830	1 170
MTBR	215			83	132	83	132
		-	-	-	-	-	-
SUM INVESTERINGER	2 215	0	0	912	1 303	912	1 303

7. Investeringsprogram 2022-2025

Kapittelet er oppdatert etter formannskapetets innstilling 30. november 2021.

Investeringsbudsjettet for 2022 er foreslått med en brutto investeringsramme på om lag 57,6 millioner kroner. Dette er fordelt med om lag 42,6 millioner kroner til ikke-selvfinansierende tiltak, mens 15 millioner kroner er til vann og avløpsprosjekter som er gebyrfinansiert. Det er foreslått å ta opp 7,5 millioner kroner i startlån i Husbanken, og budsjettet med 4,7 millioner kroner i ubrukte lånemidler fra 2021.

7.1 Investeringsprogram 2022-2025

Tabellen under viser investeringsprogram for 2022-2025. Hvert tiltak er beskrevet i et tiltaksskjema i vedlagte tiltakskatalog. ID-nummer i tabellen under viser til ID-nummer i tiltaksskjemaene.

Egenkapitalinnskudd til KLP er budsjettet med 2,1 millioner kroner i 2022. Dette er ikke et tiltak vi kan velge om skal gjennomføres, så det er ikke laget tiltaksskjema for dette. Egenkapitaltilskuddet er definert som en investering, men kan ikke lånefinansieres. I planperioden 2022-2025 er det forutsatt overføring fra driftsbudsjettet for å dekke egenkapitalinnskuddet.

ID-nummer/ prosjektnummer	INVESTERINGSOVERSIKT 2022-2025 Beløp i hele 1.000 kr	Økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
	Sentral virksomhet/fellesfunksjoner	4 700	4 700	4 700	4 700
	Herav:				
I102	Ramme IKT-utvikling - lokal pott	1 800	1 800	1 800	1 800
I118	Egenkapitalinnskudd KLP	2 100	2 100	2 100	2 100
I119	Rammebevilgning kirkelige formål	800	800	800	800
	Oppvekst	2 400	1 500	2 200	1 800
	Herav:				
I120	Ramme for IKT-utvikling	2 400	1 500	2 200	1 800
	Helse og omsorg	300	-	-	-
	Herav:				
I130	Velferdsteknologi - innkjøp utstyr digitalt tilsyn	300	-	-	-
	Interkommunale tiltak	885	800	2 250	800
	Herav:				
I100	Ramme for IKT-utvikling - fellesramme med M-T kommune	800	800	800	800
I170	Kjøp av transportmidler - brann	85	-	1 450	-
	Samfunnsutvikling eksl VA	34 630	15 270	167 170	85 100
	Herav:				
	Diverse transportmidler/utstyr				
I160	Ramme for utstyr/bil	1 200	500	500	500
I161	Geovekst	170	170	170	-
	Veger og plasser				
I300	Trafikksikkerhetstiltak	2 000	2 000	2 000	2 000
I310	Opprusting bruer	5 700	-	-	-
I322	Asfaltering	800	800	800	800
I335	Gatelys (utskifting gamle og etablere nye)	700	700	700	700
I333	Miljøoppgradering av veier	300	300	300	300
I217	Ny overvannsledning Olav Strannas veg	1 000	-	-	-
I506	Kommunalt bidrag utbyggingsavtaler	1 000	1 000	1 000	1 000
	Eiendomsforvaltning				
I400	Opprusting kommunale eiendommer	2 500	6 800	4 700	2 800
I420	ENØK-tiltak kommunale bygg	2 000	2 000	2 000	2 000
I485	Nome sjukeheim - utbygging	600	1 000	155 000	75 000
I500	Svenseid barnehage - oppgradering	10 000	-	-	-
I501	Lek og tren	2 300	-	-	-
I507	Branngarasje Lunde	4 000	-	-	-
I472	Nome sjukeheim - nye personløftere skjermet avdeling	260	-	-	-
I508	Nome sjukeheim - kjølemaskiner for medisinrom	100	-	-	-
	SUM INVESTERINGER EKS. VANN/AVLØP	42 915	22 270	176 320	92 400
	Vann og avløp	15 000	15 000	15 000	15 000
	Herav:				
I216	Ramme diverse VA-prosjekter	15 000	15 000	15 000	15 000
	SUM INVESTERINGER INKL VA	57 915	37 270	191 320	107 400

7.2 Finansiering

Tabellen under viser hvordan investeringsprogrammet for 2022-2025 er foreslått finansiert. Nome kommune står ovenfor store, uløste utfordringer i årene framover. I 2022 er det foreslått å ta opp et lån på 41,26 millioner kroner. Det vil bli viktig å ta med vurdering av klimakonsekvenser i alle investeringsprosjekter framover. Klimavennlige investeringer gir noe gunstigere lånebetingelser.

FINANSIERING:	2022	2023	2024	2025
Nytt lån - fellesfinansiering prosjekter	- 26 260	- 15 000	- 85 000	- 47 000
Nytt lån - vann/avløps-prosjekter	- 15 000	- 15 000	- 15 000	- 15 000
Ubrukte lånemidler 2021	- 4 671	-	-	-
Sum bruk av lån	- 45 931	- 30 000	- 100 000	- 62 000
Tilskudd trafikkisikkerhetstiltak	- 1 200	- 1 200	- 1 200	- 1 200
Tilskudd Husbanken sjukeheim	-	-	- 55 000	- 25 000
Gave og spillemidler lek og tren	- 1 595	-	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	- 218	-	-	-
Momskompensasjon investeringer	- 6 571	- 3 970	- 33 020	- 17 100
Overføring fra drift (til egenkap.innskudd og buss)	- 2 100	- 2 100	- 2 100	- 2 100
Sum finansiering:	- 57 615	- 37 270	- 191 320	- 107 400

Momskompensasjon: Fra og med 2014 er momskompensasjonen som gjelder investeringstiltak direkte ført i investeringsregnskapet. Momskompensasjonen, som gjelder investeringer, går i sin helhet inn i fellesfinansieringa av investeringsbudsjettet.

Overføring fra driftsbudsjettet: Det er forutsatt overført 2,1 millioner kroner fra drift til investering for å finansiere egenkapitalinnskuddet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

Bruk av lån: Som tidligere er kommunens investeringer i kommende planperiode i hovedsak basert på lånefinansiering. Vann- og avløpsprosjektene på om lag 60 millioner kroner (i gjennomsnitt 15 millioner kroner per år) lånefinansieres i sin helhet, men er per definisjon selvfinansierende.

Tilskudd: I økonomiplanperioden er det lagt opp til å søke om tilskudd til trafikkisikkerhetstiltak i 2022-2025, samt tilskudd fra Husbanken for utbygging av sjukeheim i 2024 og 2025.

7.3 Startlån

Alle trenger et trygt hjem er tittelen på den nasjonale strategien for den sosiale boligpolitikken 2021-2024. I Hurdalsplattformen er det pekt på fire satsingsområder for en aktiv boligpolitikk:

- Flere skal få mulighet til å eie egen bolig
- Husbanken får en større rolle og et brede samfunnsoppdrag
- Kommunene vil få en styrket rolle i arbeidet med å utjevne sosiale og geografiske forskjeller i boligmarkedet
- Det er et mål å få fart på boligbyggingen i distriktene. Regjeringen vil styrke Husbankens distriktsrettede arbeid.

Et av husbankens virkemidler er startlån. Startlån skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den, eventuelt tilpasse til

funksjonshemming. Boligen skal være egnet for husstanden, nøktern og rimelig sammenlignet med prisnivået på stedet.

Kommunen tar opp startlån i Husbanken for videreutlån lokalt. De to siste årene har lånerammen vært på 5-5,5 millioner kroner. Det er økende etterspørsel. Ordningen fungerer godt med lite tap. De to siste årene har 12 husstander i Nome kunnet kjøpe seg egen bolig takket være startlånsordningen.

Per 01.11.2021 har Nome kommune følgende låneportefølje:

Startlån	kr. 39 979 166,- fordelt på 169 lån
Boligtilskudd	kr. 1 107 498,- fordelt på 11 tilskudd

Kommunedirektøren å øke lånerammen til 7,5 millioner i årsbudsjett for 2022 til utlån av Husbankmidler via startlånsordningen.

7.4 Utvidelse av Nome sjukeheim

Prosjekt nytt sykehjem er satt med byggestart i 2024.

Fram til den tid må en avklare behov for antall sykehjemsplasser på kort og lengre sikt. Dette fordi utbyggingstakt vil bety mye for hvordan kommunen skal klare å drifte nye sykehjemsplasser i framtiden. I 2022 er det lagt opp til flere undersøkelser av grunnforhold og en endelig konklusjon av tomtevalg. I tillegg skal det tas en beslutning på antallet institusjonsplasser det er behov for.

I 2023 er det planlagt for regulering av ny tomt. Parallelt skal det legges opp til gode prosesser for involvering av de ansatte samt god informasjon til naboer og andre som vil bli påvirket av endelig valg av lokalitet. Utforming av nytt sykehjem blir først når tomtevalg er avklart og behovsgjennomgangen er avsluttet. Dette ønsker en skal skje parallelt med regulering av tomt slik at en kan få på plass flere byggetrinn hvis det blir konklusjonen.

8. Budsjettpremiser og risikovurdering

Kommunedirektørens beslutningsgrunnlag bygger på tidligere års praksis og erfaring med økonomiplan og budsjett, samt kjent kunnskap på det tidspunkt grunnlaget legges fram for kommunestyret. Det kan alltid oppstå situasjoner som endrer forutsetningene for de økonomiske rammebetingelsene og de tjenestene kommunen er ansvarlig for.

Ny kommunelov som gjelder fra 1.1.2020 angir i [§ 14-4 punkt b](#) at økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. I dette kapitlet går vi igjennom noen premisser for budsjetteringen, og risiko forbundet med disse. Vi har også kommentert noen andre risikoer ved budsjettframlegget.

8.1 Folketallsutvikling

I økonomiplanperioden er SSB sitt MMMM-alternativ (middels fruktbarhet, levealder, flytting og innvandring) for framskriving av folketallet lagt til grunn. Dette innebærer totalt sett en liten nedgang i folketallet. Det er lagt til grunn en nedgang i antall innbyggere i yrkesaktiv alder, mens det er en økning både blant unge og ikke minst eldre. SSB sine framskrivninger er basert på historiske tall og trendanalyser. Framskrivningene er ingen fasit. En positiv eller mindre negativ utvikling vil være positivt for kommuneøkonomien. En større reduksjon enn forventet vil gi redusert handlingsrom både i form av redusert skatteinntang og redusert rammetilskudd. Per 1.1.2022 er det budsjettet med ett innbygertall 6 479. Den økonomiske risikoen er vurdert til 5-10 millioner.

8.2 Kommunal deflator

Kommunal deflator er et uttrykk for forventet pris- og lønnsvekst i kommunal sektor. I statsbudsjettet for 2022 er den kommunale deflatoren forventet å bli 2,5 prosent. Av denne er det forventet at prisveksten vil utgjøre 1,7 prosent og lønnsveksten 3,2 prosent. Den kommunale deflatoren er lagt til grunn for de økonomiske rammene i 2022. Erfaring fra 2021 er at lønnsveksten var undervurdert i deflatoren, og en halv prosent endring i lønnsveksten utgjør i overkant av 2 millioner kroner. Den økonomiske risikoen er vurdert 1-4 millioner.

8.3 Sykefravær og rekruttering

Nome kommune har tradisjonelt hatt et sykefravær på cirka 8,5 prosent. I 2020 økte sykefraværet til cirka 11 prosent. Denne trenden fortsatte første halvår i 2021. Det er særlig langtidsfraværet som har økt. Selv om staten refunderer arbeidsgivers sykepengeutgifter fra dag 16 så er det knyttet både direkte og indirekte kostnader til et sykefravær.

Det blir stadig vanskeligere å rekruttere rett kompetanse til kommunale stillinger. I vikariater er dette særlig utfordrende. Nome kommune har i liten grad vært nødt til å benytte seg av vikarbyråer i slike situasjoner, men vi ser at sannsynligheten for at vi må bruke slike løsninger er økende. Bruk av vikarbyrå er vesentlig dyrere enn bruk av "egne" vikarer.

Det er ikke budsjettet med et visst nivå på sykefraværet. Sykelønnsrefusjon og vikarutgifter blir sett i sammenheng.

Den økonomiske risikoen knyttet til sykefravær og innleie av vikarer er vurdert til 1-10 millioner.

8.4 Kraftinntekter og utbytte

Nome kommunes kraftinntekter har i løpet av de siste årene variert med cirka 12 millioner kroner.

Kraftinntektene består av både lovregulerte og markedsregulerte inntekter. De markedsregulerte inntektene er styrt av kullkraftprisen i Europa, tilbud og etterspørsel etter kraft i Europa, samt svingninger i vær og klima. Endringene kan være både store og komme brått. I 2020 var det svært lave strømpriser, mens prisene i 2021 har vært de høyeste noensinne. Det er derfor stor usikkerhet knyttet til de markedsbaserte kraftinntektene. De lovregulerte kraftinntektene er ikke utsatt for like raske svingninger. Det har imidlertid vært en endring i lovverket de siste årene som har hatt negativ innvirkning på kommunens eiendomsskatteinntekter.

Nome er medeier i Telemark energi AS og Midt-Telemark kraft AS. Disse eierskapene generer i normalår utbytteinntekter til kommunen. Størrelsen på utbytte vil selvsagt variere med kraftprisene. Nome kommune fikk et utbytte på 7 millioner kroner i 2019 og 8,3 millioner i 2020. De lave kraftprisene i 2020 ga i utgangspunktet et utbytte i 2021 på 6 millioner, men på grunn av de svært høye strømprisene i 2021 er det vedtatt et ekstraordinært utbytte for utbetaling i 2021 på 4,6 millioner kroner. Kommunedirektøren har med bakgrunn i prognosemodellen til selskapene lagt til grunn et utbytte på 12 millioner i 2022, 12,8 millioner i 2023, 10,9 millioner i 2024 og 11,8 millioner i 2025. Selskapene legger til grunn en kraftpris på 50-60 øre/Kwh i disse prognosene. Det er knyttet stor usikkerhet til hva den faktiske strømprisen vil bli.

Nome har ett konsesjonskraftsvolum på 20 016,77 MWh. De siste årene har inntektene på dette variert fra 5,8 millioner til i 2020 hvor vi måtte betalte kroner 493.000. For 2022 er det budsjettert med inntekter på 9 millioner kroner, og i resten av økonomiplanperioden 4,2 millioner kroner. Inntektene er sensitive for endringer i strømprisen.

Den økonomiske risikoen er vurdert til +/- 5 millioner kroner.

8.5 Beredskap

Det kan oppstå situasjoner som ligger utenfor kommunens kontroll som ekstremvær, skred/ras, storbranner og sykdomsepidemier. I tillegg er det et til dels gammelt ledningsnett for vann og avløp som kan kollapse. Mye gjøres ved å forebygge, og kommunen har en god beredskapsorganisasjon, men klimaendringene og koronapandemien gjør at risikoen øker. Det er ikke budsjettert med utgifter til beredskapssituasjoner. Koronapandemien har blitt kompensert med statlige midler og det er ikke uvanlig at kommuner som utsettes for lokale kriser blir kompensert med skjønnsmidler. Dette er likevel ingen garanti for at kommunen ikke blir sittende igjen med en nettoutgift når en krise inntreffer. Kommunen er avhengig av å ha et disposisjonsfond for å kunne håndtere slike situasjoner. Den økonomiske risikoen er vurdert til 5-10 millioner kroner.

8.6 Pensjon

Pensjonskostnadene til kommunen svinger til dels ganske mye årlig. Men som kommunestyret tidligere er orientert om, så er pensjonssystemet lagt opp slik at vi i Nome kommune regnskapsfører omtrent det samme beløpet hvert år i vårt regnskap. Det vi faktisk har betalt inn i premie kan variere,

og tilføres et premieavvik som regnskapsføres med en del hvert år. Nye midler som tilføres premieavviket skal regnskapsføres med 1/7 per år. Slik sett er det ikke stor fare for at pensjonskostnadene vil gi oss store overraskelser det enkelte år. Men det er vanskelig å budsjettere helt eksakt hva som skal føres mot premieavviket, og hva som skal regnskapsføres neste år. Risikoen for feilbudsjettering anslås til +/- 5 millioner kroner.

8.7 Beregningsrisiko

Det vil alltid være en risiko for at beregninger i økonomiplan og budsjett inneholder feil eller mangler. Feilene kan oppstå som følge av systemfeil, feil grunnlagsinformasjon, feilinformasjon eller menneskelig svikt. Den økonomiske risikoen er vurdert til +/- 10 millioner kroner.

8.8 Budsjettoppfølgning

Et av de økonomiske måltallene som er foreslått i dette dokumentet er knyttet til budsjettavvik. Kommunedirektøren vil derfor ha stort fokus på budsjettoppfølgning av etatene. Det er lagt vekt på at budsjettet skal være realistisk. Det vil likevel være risiko for merforbruk ved uforutsette hendelser, høyt sykefravær eller tap av inntekter. Med uforutsette hendelser så tenkes det særlig på lovbestemte tjenester til enkeltbrukere som ikke kan avslås med grunnlag i kommunes økonomiske situasjon. Merforbruk kan således oppstå i de fleste enheter selv om det er en tett budsjettoppfølgning. Den økonomiske risikoen er vurdert til 10-15 millioner kroner.

9. Kommunedirektørens forslag

9.1 Driftstiltak

DRIFTSTILTAK	2022	2023	2024	2025
O1 Jobbe smartere/omstilling	-	-1 500	-3 250	-18 834
A1 Kompetanseheving	100	100	-	-
A3 Arbeidstøy	200	200	200	200
E1 Øke bemanning i barnehagene	900	-	-	-
F1 Styrket hjemmetjeneste på natt	520	-	-	-
F2 Styrking legesenteret	230	310	310	310
H1 Svenseid barnehage	3 250	670	670	670
H2 Eiendomsavdeling - vaktordning vaktmestertjenester	280	280	280	280
H4 Vedlikehold kommunale bygg	1 800	-	-	-
H11 Stenging av bassenget på Dagsrud	-120	-240	-240	-240
Bruk av disposisjonsfond - kommunedirektør	-275	-	-	-
Avsetning til disposisjonsfond - kommunedirektør	988	2 735	1 750	-

9.2 Investeringsiltak

INVESTERINGSTILTAK	2022	2023	2024	2025
I100 IKT felles	800	800	800	800
I102 IKT lokal	1 800	1 800	1 800	1 800
I119 Rammebevilgning kirkelige formål	800	800	800	800
I120 IKT oppvekst	2 400	1 500	2 200	1 800
NY-1 Innkjøp av velferdsteknologi	300	-	-	-
I170 - Brann og Redning - utskiftingsplan	85	-	1 450	-
I160 Ramme for utstyr og bil	1 200	500	500	500
I161 Nykartlegging - geovekstprosjekt	170	170	170	-
I300 Trafikksikkerhetstiltak	2 000	2 000	2 000	2 000
I310 Opprusting bruer	5 700	-	-	-
I322 Asfaltering	800	800	800	800
I335 Gateløys nye og gamle	700	700	700	700
I333 Miljøoppgradering veier	300	300	300	300
NY-2 Ny overvannsledning Olav Stannas veg	1 000	-	-	-
NY-3 Kommunalt bidrag utbyggingsavtaler	1 000	1 000	1 000	1 000
I400 Opprusting kommunale eiendommer	2 500	6 800	4 700	2 800
I420 ENØK-tiltak kommunale bygg	2 000	2 000	2 000	2 000
I480 Prosjekt ny sjukeheim	600	1 000	155 000	75 000
I500 Svenseid barnehage - uteområde	300	-	-	-
I501 Lek og tren i kanalkommunen Nome	2 300	-	-	-
NY-4 Brannarsje Lunde	4 000	-	-	-
NY-5 Nome sjukeheim - nye personløftere	260	-	-	-
NY-6 Nome sjukeheim - kjølemaskiner medisin	100	-	-	-
I216 Ramme diverse VA-prosjekter	15 000	15 000	15 000	15 000

10. Formannskapetets innstilling

10.1 Driftstiltak

DRIFTSTILTAK	2022	2023	2024	2025
O1 Jobbe smartere/omstilling	-	-1 500	-3 250	-18 834
A1 Kompetanseheving	100	100	-	-
A3 Arbeidstøy	200	200	200	200
E1 Øke bemanning i barnehagene	900	-	-	-
F1 Styrket hjemmetjeneste på natt	520	-	-	-
F2 Styrking legesenteret	230	310	310	310
H2 Eiendomsavdeling - vaktordning vaktmestertjenester	280	280	280	280
H4 Vedlikehold kommunale bygg	1 800	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-6 475	-	-	-
Avsetning til disposisjonsfond	1 019	3 322	2 344	600

10.2 Egne tiltak

EGNE TILTAK	2022	2023	2024	2025
Statlig tilskudd barnevern	-1 275	-1 275	-1 275	-1 275
50 % reduksjon i tilskudd MTNU	-550	-	-	-
Ulefoss bryggepark drift	45	45	45	45
Kirkelig fellesråd	200	200	200	200
Tilskudd Telemarksveka*	300	300	300	300
Opprusting Svenseid barnehage	10 000	-	-	-
Matkasser til innbyggerne	60	60	60	60

*Vilkår for tilskudd til Telemarksveka:

- Det lages ett arrangement i Nome for barn og unge i løpet av Telemarksveka der landslagsløpere deltar.
- Det arrangeres ett inspirasjonsforedrag for næringslivet i samarbeidet med MTNU.
- Det forutsettes at attraksjoner innenfor Nome vises under TV-sendingen som en del av bidraget.

10.3 Investeringstiltak

INVESTERINGSTILTAK	2022	2023	2024	2025
I100 IKT felles	800	800	800	800
I102 IKT lokal	1 800	1 800	1 800	1 800
I119 Rammebevilgning kirkelige formål	800	800	800	800
I120 IKT oppvekst	2 400	1 500	2 200	1 800
NY-1 Innkjøp av velferdsteknologi	300	-	-	-
I170 - Brann og Redning - utskiftingsplan	85	-	1 450	-
I160 Ramme for utstyr og bil	1 200	500	500	500
I161 Nykartlegging - geovekstprosjekt	170	170	170	-
I300 Trafikksikkerhetstiltak	2 000	2 000	2 000	2 000
I310 Opprusting bruer	5 700	-	-	-
I322 Asfaltering	800	800	800	800
I335 Gateløys nye og gamle	700	700	700	700
I333 Miljøoppgradering veier	300	300	300	300
NY-2 Ny overvannsledning Olav Stannas veg	1 000	-	-	-
NY-3 Kommunalt bidrag utbyggingsavtaler	1 000	1 000	1 000	1 000
I400 Opprusting kommunale eiendommer	2 500	6 800	4 700	2 800
I420 ENØK-tiltak kommunale bygg	2 000	2 000	2 000	2 000
I480 Prosjekt ny sjukeheim	600	1 000	155 000	75 000
I501 Lek og tren i kanalkommunen Nome	2 300	-	-	-
NY-4 Branngarsje Lunde	4 000	-	-	-
NY-5 Nome sjukeheim - nye personløftere	260	-	-	-
NY-6 Nome sjukeheim - kjølemaskiner medisin	100	-	-	-
I216 Ramme diverse VA-prosjekter	15 000	15 000	15 000	15 000
NY-8 Svenseid barnehage - oppgradering av bygg	10 000	-	-	-

10.4 Verbalforslag

1. Kommunedirektøren bes igangsette en prosess med byggeklare boligtomter i Bergåsen, Svenseid sånn at de kan selges enten direkte til husbygger eller til profesjonelle utbyggere.
2. Kommunedirektøren bes vurdere muligheten for ansettelse av to miljøterapeuter ved de to grunnskolene i kommunen. Ansettelser bør skje fra neste skoleår.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede et «leie til eie konsept».

11. Kommunestyrets vedtak

11.1 Driftstiltak

DRIFTSTILTAK	2022	2023	2024	2025
O1 Jobbe smartere/omstilling	-	-1 500	-3 250	-18 834
A1 Kompetanseheving	100	100	-	-
A3 Arbeidstøy	200	200	200	200
E1 Øke bemanning i barnehagene	900	-	-	-
F1 Styrket hjemmetjeneste på natt	520	-	-	-
F2 Styrking legesenteret	230	310	310	310
H2 Eiendomsavdeling - vaktordning vaktmestertjenester	280	280	280	280
H4 Vedlikehold kommunale bygg	1 800	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-7 190	-	-	-
Avsetning til disposisjonsfond	1 019	3 322	2 344	600

11.2 Egne tiltak

EGNE TILTAK	2022	2023	2024	2025
Statlig tilskudd barnevern	-1 275	-1 275	-1 275	-1 275
50 % reduksjon i tilskudd MTNU	-550	-	-	-
Ulefoss bryggepark drift	45	45	45	45
Kirkelig fellesråd	200	200	200	200
Tilskudd Telemarksveka	300	300	300	300
Opprusting Svenseid barnehage	10 000	-	-	-
Frelsesarmeens julegryte	60	60	60	60
Opprusting av bassenget på Dagsrud	615	-	-	-
Kompensasjon lag og organisasjoner pga høy strømpris	100	-	-	-

11.3 Investeringstiltak

INVESTERINGSTILTAK	2022	2023	2024	2025
I100 IKT felles	34	67	100	133
I102 IKT lokal	76	151	226	300
I119 Rammebevilgning kirkelige formål	42	84	126	166
I120 IKT oppvekst	102	163	256	328
NY-1 Innkjøp av velferdsteknologi	13	12	12	12
I170 - Brann og Redning - utskiftingsplan	4	4	65	64
I160 Ramme for utstyr og bil	21	42	63	83
I161 Nykartlegging - geovekstprosjekt	7	14	21	21
I300 Trafikksikkerhetstiltak	34	67	100	133
I310 Opprusting bruer	70	139	208	276
I322 Asfaltering	34	67	100	133
I335 Gatelys nye og gamle	30	59	88	116
I333 Miljøoppgradering veier	13	25	37	50
NY-2 Ny overvannsledning Olav Stannas veg	42	42	42	41
NY-3 Kommunalt bidrag utbyggingsavtaler	41	84	126	166
I400 Opprusting kommunale eiendommer	106	389	586	699
I420 ENØK-tiltak kommunale bygg	85	128	-39	3
I480 Prosjekt ny sjukeheim	25	67	4 307	19 846
I501 Lek og tren i kanalkommunen Nome	-	-	-	-
NY-4 Branngarsje Lunde	170	166	166	163
NY-5 Nome sjukeheim - nye personløftere	11	11	11	11
NY-6 Nome sjukeheim - kjølemaskiner medisin	4	4	4	4
I216 Ramme diverse VA-prosjekter	795	1 575	2 355	3 120
NY-8 Svenseid barnehage - oppgradering av bygg	532	525	518	512

11.4 Verbalforslag

1. Kommunedirektøren bes igangsette en prosess med byggeklare boligtomter i Bergåsen, Svenseid sånn at de kan selges enten direkte til husbygger eller til profesjonelle utbyggere.
2. Kommunedirektøren bes vurdere muligheten for ansettelse av to miljøterapeuter ved de to grunnskolene i kommunen. Ansettelse bør skje fra neste skoleår.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede et «leie til eie konsept».
4. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram en sak om behov for nye lekeapparater ved de to grunnskolene etter at det er foretatt kontroll og noen av apparatene pålagt fjernet. Saken legges fra for Oppvekstutvalget i 2. møte -22.

12. Vedlegg

12.1 Økonomiske oversikter

12.1.1 Bevilgningsoversikt drift

Bevilgningsoversikt drift - budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025							
Beløp i 1.000 kr	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021 per 14.12	2022	2023 22-priser	2024 22-priser	2025 22-priser
Kommunens frie inntekter	405 289	403 392	420 165	425 002	425 596	426 233	429 079
Herav:							
1 Rammetilskudd	247 232	237 281	247 854	253 845	254 439	255 076	257 922
2 Skatt på inntekt og formue	158 057	166 111	172 311	171 157	171 157	171 157	171 157
3 Eiendomsskatt	22 422	24 267	24 267	24 137	24 007	23 877	23 827
4 Andre generelle driftsinntekter	51 607	44 563	46 058	42 572	40 332	40 285	39 100
Herav:							
Konsesjonsavgifter	485	475	475	485	485	485	485
Rente- og avdragskompensasjon tidl års investeringer	1 682	1 250	1 350	1 350	1 300	1 250	1 200
Vertskommunetilskudd drift asylmottak	1 122	2 300	2 940	2 358	2 358	2 358	2 358
Vertskommunetilskudd psykisk utviklingshemmede	25 671	24 600	24 600	24 262	22 417	22 417	22 417
Integreringstilskudd flyktninger	14 955	9 026	9 781	7 823	7 891	7 894	7 877
Særskilt tilskudd enslige mindreårige	7 692	6 912	6 912	6 295	5 882	5 882	4 764
5 SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	479 318	472 222	490 490	491 711	489 935	490 395	492 006
6 Sum bevilgninger drift, netto	448 426	446 332	457 870	477 021	459 300	457 250	455 565
7 Avskrivninger	27 150	28 000	28 000	28 000	28 000	28 000	28 000
8 SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	475 576	474 332	485 870	505 021	487 300	485 250	483 565
9 SUM BRUTTO DRIFTSRESULTAT	3 742	- 2 110	4 620	- 13 310	2 635	5 145	8 441

Bevilgningsoversikt drift - budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

Beløp i 1.000 kr		Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021 per 14.12	2022	2023 22-priser	2024 22-priser	2025 22-priser
10	Renteinntekter	1 435	750	750	1 300	1 300	1 300	1 300
11	<i>Utbytte</i>	7 040	6 000	10 559	12 020	12 800	12 805	10 959
	<i>Herav:</i>							
	<i>Utbytte Midt-Telemark Energi</i>	5 427	6 000	7 333	4 590	6 770	6 030	5 635
	<i>Utbytte Midt-Telemark kraft</i>	1 613	-	3 226	7 430	6 030	6 775	5 324
13	Renteutgifter	- 10 814	8 200	8 850	11 617	15 313	17 906	19 200
14	Avdrag på lån	- 24 759	24 200	26 100	24 500	24 000	24 900	26 800
15	SUM NETTO FINANSUTGIFTER	- 27 098	- 25 650	- 23 641	- 22 797	- 25 213	- 28 701	- 33 741
16	Motpost avskrivninger	27 150	28 000	28 000	28 000	28 000	28 000	28 000
17	SUM NETTO DRIFTSRESULTAT	3 794	240	8 979	- 8 107	5 422	4 444	2 700
18	Overføring til investeringsregnskapet	- 189	- 2 100	- 1 720	- 2 100	- 2 100	- 2 100	- 2 100
19	Avsetninger til bundne driftsfond	- 3 767	2 402	- 575	- 560	-	-	-
20	Bruk av bundne driftsfond			3 416	4 601	-	-	-
21	Avsetning til disposisjonsfond			- 11 200	- 1 024	- 3 322	- 2 344	- 600
22	Bruk av disposisjonsfond			1 100	7 190	-	-	-
23	Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	-	-	-	-
24	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	- 3 794	- 240	- 8 979	8 107	- 5 422	- 4 444	- 2 700
25	FREMFOØRT TIL INNDEKKING I SENERE ÅR (mindreforbruk+/merforbruk)	-	-	-	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift - budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

Beløp i 1.000 kr	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021 per 14.12	2022	2023 22-priser	2024 22-priser	2025 22-priser
SPESIFIKASJON AV BEVILGNINGER							
A: Administrative og politiske fellestjenester	25 981	29 360	30 432	31 205	31 545	31 245	30 630
B: NAV Midt-Telemark; Nome kommune	20 946	21 250	21 260	20 430	20 180	20 180	19 530
C: Nome asylmottak	1 580	-	363	-	-	-	-
D: Kirkelige formål	6 648	6 285	6 285	6 445	6 445	6 445	6 245
E: Oppvekst	121 362	119 235	120 932	121 265	119 965	118 465	114 660
F: Helse- og omsorg	204 073	203 150	212 252	216 450	212 760	212 510	218 765
G: Barnevern	22 088	22 580	24 075	30 540	30 540	30 540	29 560
H: Samfunnsutvikling	57 938	53 445	58 139	66 510	52 930	52 930	51 240
H: Konesjonskraft	493	- 1 700	- 9 000	- 9 000	- 4 200	- 4 200	- 4 200
J: Samfunnsutvikling - Vann	- 3 970	- 4 045	- 4 430	- 5 120	- 5 120	- 5 120	- 5 120
K: Samfunnsutvikling - Avløp	- 5 041	- 5 340	- 5 551	- 5 935	- 5 935	- 5 935	- 5 935
L: Midt-Telemark Brann og redning	- 300	- 290	- 218	- 295	- 295	- 295	- 295
M: Feiing	- 15		15				
SUM DRIFT FORDELT PÅ RAMMEOMRÅDENE	451 783	443 930	454 554	472 495	458 815	456 765	455 080

12.1.2 Økonomisk oversikt drift

Legger inn når budsjettet er overført til økonomisystemet.

12.1.3 Bevilgningsoversikt investering

Bevilgningsoversikt investering 2022-2025							
Beløp i 1.000 kr	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021 per 14.12	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Investeringer i varige driftsmidler	33 201 749	45 365 000	41 557 819	55 015 000	34 370 000	188 420 000	104 500 000
Tilskudd til andres investeringer (kirkelig fellesråd)	800 000	1 150 000	1 150 000	800 000	800 000	800 000	800 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper (KLP)	1 908 781	2 100 000	1 720 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	35 910 530	48 615 000	44 427 819	57 915 000	37 270 000	191 320 000	107 400 000
Kompensasjon for merverdiavgift	- 3 239 744	- 3 680 000	- 3 446 437	- 6 871 000	- 3 970 000	- 33 020 000	- 17 100 000
Tilskudd fra andre	- 2 701 000	- 2 060 000	- 675 000	- 2 795 000	- 1 200 000	- 56 200 000	- 26 200 000
Salg av varige driftsmidler	- 229 725	-	-	-	-	-	-
Salg av finansielle anleggsmidler	- 30 082	-	-	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-	-
Bruk av lån	- 28 990 772	- 40 775 000	- 37 875 769	- 45 931 000	- 30 000 000	- 100 000 000	- 62 000 000
Sum investeringsinntekter	- 35 191 322	- 46 515 000	- 41 997 207	- 55 597 000	- 35 170 000	- 189 220 000	- 105 300 000
Videreutlån	5 837 500	5 000 000	5 000 000	7 500 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Bruk av lån til videreutlån	- 5 837 500	- 5 000 000	- 5 000 000	- 7 500 000	- 5 000 000	- 5 000 000	- 5 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	5 077 182	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Mottatte avdrag på videreutlån	- 6 230 887	- 2 200 000	- 2 200 000	- 2 200 000	- 2 200 000	- 2 200 000	- 2 200 000
Netto utgifter videreutlån	- 1 153 705	-	-	-	-	-	-
Overføring fra drift	- 189 000	- 2 100 000	- 1 720 000	- 2 100 000	- 2 100 000	- 2 100 000	- 2 100 000
Avsetning til bundne investeringsfond	-	-	-	-	-	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	-	-	- 710 613	- 218 000	-	-	-
Avsetninger til ubundet investeringsfond	2 543 497	-	-	-	-	-	-
Bruk av ubundet investeringsfond	- 1 920 000	-	-	-	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetn.	434 497	- 2 100 000	- 2 430 613	- 2 318 000	- 2 100 000	- 2 100 000	- 2 100 000
Fremført til inndeckning i senere år (udekket)	0	-	-	-	-	-	-

12.2 Særutskrift av kommunestyrets behandling

 Nome kommune	Budsjett 2022 - økonomiplan 2022-2025		Arkivsaknr: 21/270
	Jnr.:	Arkiv	Saksbehandler
	2021015356	K1-150	Anja Kristin Salte Hjelseth

Forvaltningsorgan	Dato	Sak nr
Formannskapet	16.11.2021	085/21
Eldrerådet	22.11.2021	016/21
Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	23.11.2021	016/21
Helse- og omsorgsutvalg	23.11.2021	022/21
Oppvekstutvalg	24.11.2021	023/21
Samfunnsutviklingsutvalg	25.11.2021	049/21
Formannskapet	30.11.2021	095/21
Kommunestyret	14.12.2021	077/21
Arbeidsmiljøutvalg	06.12.2021	033/21

Innstilling fra kommunedirektøren:

Formannskapet legger følgende innstilling til økonomiplan 2022-2025 med budsjett 2022 ut til alminnelig ettersyn:

1. Rammer og disponering

a) Kommunestyret vedtar budsjett for Nome kommune for 2022 med et netto driftsresultat på -1,23 millioner kroner. Netto driftsrammer for rammeområdene fordeles slik det framgår av bevilgningsoversikt drift.

b) Tiltak for å tilpasse driften til vedtatte netto driftsrammer, gjennomføres slik det er redegjort for i budsjettdokumentet og tilakskatalogen for de ulike rammeområdene.

d) Kontantoverføringen til Nome kirkelige fellesråd fastsettes til 5,920 mill. kr, og inngår i rammeområde D: Kirkelige formål.

e) Kontrollutvalget får en budsjettramme på 1,184 millioner kroner til sitt arbeid med tilsyn og kontroll, og inngår i rammeområde A: Administrative og politiske fellestjenester.

f) Kommunestyret vedtar følgende handlingsplan for disponering av kraftfondet:

Tiltak	Sum
Bolyst og forskjøning	100 000
Telemarkskanalen regionalpark	380 000
Diverse	5 000
Totalt	485 000

g) Under forutsetning at det bevilges midler til kommunale næringsfond fra staten i 2022, delegerer kommunestyret til MTNU AS å forvalte disse midlene i sin helhet til bedriftsretta støtte.

h) Kommunestyret innvilger delvis søknad om driftstilskudd til Telemarksveka 2022 på kr. 100.000.

2. Skatter

a) Det utlignes skatt på formue/inntekt med maksimalsatser Stortinget fastsetter for inntektsåret 2021.

b) Det skrives ut skatt på formue/inntekt med maksimalsatser Stortinget fastsetter for inntektsåret 2022.

c) I medhold av eiendomsskatteloven [§§ 2 og 3](#), skrives eiendomsskatten ut etter utskrivningsalternativ «A) Faste eiendommer i hele kommunen».

- Den generelle skattesatsen settes til 7 promille. Satsene differensieres ved at den sats som gjelder for boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille.
- Skattegrunnlaget for boliger og fritidseiendommer blir satt til verdien multiplisert med 0,7.
- Det benyttes ikke bunnfradrag.
- Nome kommune har følgende fritak for eiendomsskatt:
 - a. Alle eiendommer som omfattes av eiendomsskatteloven [§ 5](#).
 - b. Eiendommer eid av lag, foreninger, stiftelser og institusjoner fritas etter eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav a](#).
 - c. Fredede bygninger fritas etter søknad, jf. Eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav b](#).
 - d. Nyoppført bygning som brukes som bolig fritas etter eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav](#)

- c i 2 år, eller til kommunestyret endrer eller opphever fritaket.
- Eiendomsskatten skal betales i fire eller tolv terminer.
 - Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt i 2022 benytter kommunen skattevedtekter fastsatt av Sakkyndig nemnd for eiendomsskatt. For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet.
 - For skatteåret 2022 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsatt grunnlag» i henhold til overgangsregelsen i eiendomsskattelovens [§§ 3 og 4, første ledd](#). Dette særskilte grunnlaget skal i 2022 være lik 3/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr og -installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk, som fra og med 2019 blir ansett som næringsseiendom.

Investeringsbudsjettet 2022

3. Nome kommune tar opp 41 mill. kr i lån til finansiering av investeringer jf. kommunelovens [§ 14-15, første ledd](#). Lånet skal brukes til fellesfinansiering av prosjekter på til sammen 26,0 millioner kroner og til vann/avløps-prosjekter på til sammen 15,0 millioner kroner, jamfør bevilgningsoversikt investering og investeringsprogram 2022-2025.

4. Det er en forutsetning at alle investeringstiltak er fullfinansierte før igangsetting.

5. Nome kommune tar opp startlån i Husbanken med 7,5 millioner kroner til videre utlån.

6. I samsvar med vedtatt finansreglement, gis kommunedirektøren fullmakt til å velge kredittinstitusjon og lånevilkår, herunder fastsette løpetid innenfor vedtatt låneramme.

Økonomiplan 2022-2025

7. Kommunestyret vedtar retningsgivende økonomiplan for perioden 2023-2025 driftsdel, slik det framgår av bevilgningsoversikt drift.

8. Kommunestyret vedtar retningsgivende økonomiplan for perioden 2023-2025, investeringsdel, slik det framgår av bevilgningsoversikt investering.

(Kommunestyret gjør endelig vedtak).

Kommunestyret 14.12.2021:

Behandling:

Talldelen/vedtakspunktene 1-8:

Formannskapetets innstilling til talldel falt enstemmig.

Kristoffer Sannerholt, SV, fremmet følgende forslag:

Nome kommune skal ikke beregne barnetrygden som en del av inntektsgrunnlaget til familier som får sosialstønad fra 01.01.22. Kommunens inntekter fra salg av strøm skal dekke opp for kommunens utgifter.

Forslaget falt med 3 (SV, MDG, Melteig, H) mot 18 stemmer.

Gry Anette Rekanes Amundsen, FRP, fremmet følgende endringsforslag:

Drift	2022 ---	2023 ---	2024 ---	2025
Svenseid barnehage	5000	5000		
Telemarksveka.	400			
Kirkelig fellesråd	200			
Basseng	700			
Gr. Bemanning Ho	500	500		
Gr. Bemanning Skole/BH	500	500		
Inventar NS	50* brukt			
Julekurver	60	60		
Bunnfr. Eiendomskatt	3000	3000	3000	3000
Finutg SBh.	500	500	500	500
Tilsammen	10 910	9560	3500	3500

Inndekning	2022 ---	2023 ---	2024 ---	2025
Barnevernsmidler	1275	1275	1275	1275
MTNU	550			
Svenseid barnehage	3200			
Vo nabo	3000	3000	3000	3000
Ft frivilligheten	600	600	600	600
Overføring investering	400			
Leieutg SB		697	696	695
BrukDisp fond	1885			
Avs Disp fond			2071	2070
Tilsammen	10910	9560		

Investering 2022

Busstur Lunde10-årige: 180

Svenseid barnehage: 10 000

Grillbu oppgr uteområdeSB: 100

*Ventilasjon RIBO prioriteres i oppgraderingsplanen.

Forslaget falt med 2 (FRP) mot 19 stemmer.

Bjørge Tveito Lundefaret, AP, fremmet følgende endringsforslag på vegne av AP/SP:
Endring av

Pkt 1A Opprusting basseng Dagsrud kr 615 000

Det bevilges kr 100 000 til lag og foreninger som kompensasjon for høye strømpriser.

Bevilgning fordeles etter bekjentgjøring og søknad

Bruk av disposisjonsfond endres til kr 6 915 000

Vedtatt med 16 mot 5 stemmer (FRP, MDG, SV, Melteig, H)

Kommunedirektøren fremmet følgende tilleggspunkt:

Nytt punkt 2d)

Kommunestyret fastsetter satser for gebyr, avgifter og egenbetaling slik det framgår av dokument Gebyrer og betalingssatser 2022. Endringene gjelder fra 1.1.2022 dersom ikke annet er spesielt angitt.

Enstemmig vedtatt.

Verbalforslag:

Formannskapetets innstilling:

1. Kommunedirektøren bes igangsette en prosess med byggeklare boligtomter i Bergåesen, Svenseid sånn at de kan selges enten direkte til husbygger eller til profesjonelle utbyggere

Enstemmig vedtatt.

2. Kommunedirektøren bes vurdere muligheten for ansettelse av to miljøterapeuter ved de to grunnskolene i kommunen. Ansettelser bør skje fra neste skoleår.

Vedtatt med 19 mot 2 stemmer (H).

3. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede et «leie til eie konsept».

Enstemmig vedtatt.

Bjørge Tveito Lundefaret, AP, fremmet følgende forslag på vegne av AP/SP:

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram en sak om behov for nye lekeapparater ved de to grunnskolene etter at det er foretatt kontroll og noen av apparatene pålagt fjernet.

Saken legges fra for Oppvekstutvalget i 2. møte -22.

Enstemmig vedtatt.

Gry Anette Rekanes Amundsen fremmet følgende forslag på egne av FRP:

Kommunedirektøren bes legge fram for kommunestyret en oversikt over hvor mange bosatte flyktninger samt familiegjenforente som er i selvforskynende arbeid eller utdanning, eller flyttet fra kommunen, fra de siste ti år. Samt suksesskriterier ved dette arbeidet.

Forslaget falt med 4 (FRP, H) mot 17 stemmer.

Kommunedirektøren bes legge fram en sak vedrørende kommunens tilbud til regionalparken.

Forslaget falt med 5 (FRP, H, SV) mot 16 stemmer.

KS- 077/21 Vedtak:

1. Rammer og disponering

a) Kommunestyret vedtar budsjett for Nome kommune for 2022 med et netto driftsresultat på -6,8 millioner kroner. Netto driftsrammer for rammeområdene fordeles slik det framgår av bevilgningsoversikt drift.

b) Tiltak for å tilpasse driften til vedtatte netto driftsrammer, gjennomføres slik det er redegjort for i budsjettdokumentet og tilakskatalogen for de ulike rammeområdene. Tiltakene i tabellen under innarbeides i budsjettet.

Tiltak	2022 (tall i 1000 kroner)
Statlig tilskudd barnevern	-1 275
50 % reduksjon i tilskudd MTNU	-550
Innsparing barnehage leieutgifter (Svenseid)	-3 250
Økt tilskudd Ulefoss bryggepark drift	45
Opprettholde bassengdrift	120
Kirkelig fellesård (økt kontantoverføring)	200
Tilskudd Telemarksveka	300
Opprusting Svenseid barnehage	10 532
Frelsesarmeens julegryte	60
Opprusting av bassenget på Dagsrud	615
Kompensasjon lag og organisasjoner pga høy strømpris (fordeles etter bekjentgjøring og søknad)	100
Bruk av disposisjonsfond	-6 915
Avsetning til disposisjonsfond	18

d) Kontantoverføringen til Nome kirkelige fellesråd fastsettes til 6,120 mill. kroner, og inngår i rammeområde D: Kirkelige formål.

e) Kontrollutvalget får en budsjetttramme på 1,184 millioner kroner til sitt arbeid med tilsyn og kontroll, og inngår i rammeområde A: Admistrative og politiske fellestjenester.

f) Kommunestyret vedtar følgende handlingsplan for disponering av kraftfondet:

Tiltak	Sum
Bolyst og forskjøning	100 000
Telemarkskanalen regionalpark	380 000
Diverse	5 000
Totalt	485 000

g) Under forutsetning at det bevilges midler til kommunale næringsfond fra staten i 2022, delegerer kommunestyret til MTNU AS å forvalte disse midlene i sin helhet til bedriftsretta støtte.

h) Kommunestyret innvilger delvis søknad om driftstilskudd til Telemarksveka 2022 på kroner 400.000 på følgende vilkår:

- Det lages et arrangement i Nome for barn og unge i løpet av Telemarksveka der landslagsløpere deltar.
- Det arrangeres et inspirasjonsforedrag for næringslivet i samarbeid med MTNU.
- Det forutsettes at attraksjoner innenfor Nome vises under TVsendingen som en del av bidraget

2. Skatter

a) Det utlignes skatt på formue/inntekt med maksimalsatser Stortinget fastsetter for inntektsåret 2021.

b) Det skrives ut skatt på formue/inntekt med maksimalsatser Stortinget fastsetter for inntektsåret 2022.

c) I medhold av eiendomsskatteloven [§§ 2 og 3](#), skrives eiendomsskatten ut etter utskrivningsalternativ «A) Faste eiendommer i hele kommunen».

- Den generelle skattesatsen settes til 7 promille. Satsene differensieres ved at den sats som gjelder for boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille.
- Skattegrunnlaget for boliger og fritidseiendommer blir satt til verdien multiplisert med 0,7.
- Det benyttes ikke bunnfradrag.
- Nome kommune har følgende fritak for eiendomsskatt:
 - a. Alle eiendommer som omfattes av eiendomsskatteloven [§ 5](#).
 - b. Eiendommer eid av lag, foreninger, stiftelser og institusjoner fritas etter eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav a](#).
 - c. Fredede bygninger fritas etter søknad, jf. Eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav b](#).
 - d. Nyoppført bygning som brukes som bolig fritas etter eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav c](#) i 2 år, eller til kommunestyret endrer eller opphever fritaket.
- Eiendomsskatten skal betales i fire eller tolv terminer.
- Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt i 2022 benytter kommunen skattevedtekter fastsatt av Sakkyndig nemnd for eiendomsskatt. For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet.
- For skatteåret 2022 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsatt grunnlag» i henhold til overgangsregelsen i eiendomsskattelovens [§§ 3 og 4, første ledd](#). Dette særskilte grunnlaget skal i 2022 være lik 3/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr og -installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk, som fra og med 2019 blir ansett som næringsseiendom.

d) Kommunestyret fastsetter satser for gebyr, avgifter og egenbetaling slik det framgår av dokument Gebyrer og betalingssatser 2022. Endringene gjelder fra 1.1.2022 dersom ikke annet er spesielt angitt.

Investeringsbudsjettet 2022

3. Nome kommune tar opp 41,26 mill. kr i lån til finansiering av investeringer jf. kommunelovens [§ 14-15, første ledd](#). Lånet skal brukes til fellesfinansiering av prosjekter på til sammen 26,3 millioner kroner og til vann/avløps-prosjekter på til sammen 15,0 millioner kroner, jamfør bevilgningsoversikt investering og investeringsprogram 2022-2025.

4. Det er en forutsetning at alle investeringstiltak er fullfinansierte før igangsetting.

5. Nome kommune tar opp startlån i Husbanken med 7,5 millioner kroner til videre utlån.

6. I samsvar med vedtatt finansreglement, gis kommunedirektøren fullmakt til å velge kredittinstitusjon og lånevilkår, herunder fastsette løpetid innenfor vedtatt låneramme.

Økonomiplan 2022-2025

7. Kommunestyret vedtar retningsgivende økonomiplan for perioden 2023-2025 driftsdel, slik det framgår av bevilgningsoversikt drift.

Det inkluderer følgende endringer i tiltakskatalogen:

Tiltak	2023	2024	2025
Statlig tilskudd barnevern	-1 275	-1 275	-1 275

Innsparing barnehage leieutgifter (Svenseid)	-697	-696	-695
Økt tilskudd Ulefoss bryggepark drift	45	45	45
Opprettholde bassengdrift	240	240	240
Kirkelig fellesård (økt kontantoverføring)	200	200	200
Tilskudd Telemarksveka	300	300	300
Opprusting Svenseid barnehage	525	518	512
Frelsesarmeens julegryte	60	60	60
Avsetning til disposisjonsfond	602	608	613

8. Kommunestyret vedtar retningsgivende økonomiplan for perioden 2023-2025, investeringsdel, slik det framgår av bevilgningsoversikt investering.

Verbalvedtak:

a. Kommunedirektøren bes igangsette en prosess med byggeklare boligtomter i Bergåesen, Svenseid sånn at de kan selges enten direkte til husbygger eller til profesjonelle utbyggere

b. Kommunedirektøren bes vurdere muligheten for ansettelse av to miljøterapeuter ved de to grunnskolene i kommunen. Ansettelse bør skje fra neste skoleår.

c. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede et «leie til eie konsept».

d. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram en sak om behov for nye lekeapparater ved de to grunnskolene etter at det er foretatt kontroll og noen av apparatene pålagt fjernet.

Saken legges fra for Oppvekstutvalget i 2. møte -22.

Arbeidsmiljøutvalg 06.12.2021:

Behandling:

Enstemmig vedtatt.

AMU- 033/21 Vedtak:

Arbeidsmiljøutvalget tar formannskapetets innstilling til orientering.

Formannskapet 30.11.2021:

Behandling:

Bjørge Tveito Lundefaret, AP, fremmet følgende endringsforslag på vegne av AP/SP:
Budsjett og økonomiplan 2022 - 2025 endringer:

År	2022	2023	2024	2025
Statlig tilskudd barnevern	1275	1275	1275	1275
50% reduksjon i tilskudd MTNU. 550				
Innsparing barnehage leieutgifter	3250	697	696	695

Ulefoss bryggepark drift -45 -45 -45 -45
Opprettholde bassengdrift -120 -240 -240 - 240
Kirkelig fellesråd -200 -200 -200 -200
Tilskudd Telemarksveka* -300 -300 -300 -300
Opprusting Svenseid barnehage -10532 -525 -518 -512
Frelsesarmeens julegryte -60 -60 -60 -60
Fra disposisjonsfond 2021 6200
Til disposisjonsfond 18. 602 608 613
Investeringsprosjekt I500 Svenseid barnehage økes med 9,7 millioner kroner i 2022, og finansieres med tilsvarende økning i låneopptak

* Tilskudd bevilges med følgende vilkår: - det lages et arrangement i Nome for barn og unge i løpet av Telemarksveka der landslagsløpere deltar
Det arrangeres et inspirasjonsforedrag for næringslivet i samarbeid med MTNU
Det forutsettes at attraksjoner innenfor Nome vises under TV sendingen som en del av bidraget.

Gry Anette Rekanes Amundsen, FRP, fremmet følgende endringsforslag:

Drift

Svenseid barnehage 5 000 000 5 000 000

Telemarksveka. 400 000

Kirkelig fellesråd. 200 000

Basseng. 2 000000* ekstern finansiering

Grunnbemannning 500 000. 500 000

Inventar Nome Sjukeheim 50 000 * brukt.

Tilsammen: 8 150 000

Inndekning:

Barnevernsmidler 1 275

Mtnu. 550

Svenseid barnehage oppr. 3.200 000

Overføring investering. 400 000

Disp fond. 2725 000

Tilsammen 8 150

Investering

Svenseid barnehage 10 mill

Grillbu 100 000

Ventilasjon RIBO

FRP sitt forslag ble satt opp mot AP/SP sitt forslag. AP/SP sitt forslag ble vedtatt med 6 mot 1 stemme (FRP).

Formannskapetets innstilling med endringer vedtatt i møtet ble enstemmig vedtatt.

Verbalforslag:

Bjørge Tveito Lundefaret, AP, fremmet følgende endringsforslag på vegne av AP/SP:

1. Kommunedirektøren bes igangsette en prosess med byggeklare boligtomter i Bergåesen, Svenseid sånn at de kan selges enten direkte til husbygger eller til profesjonelle utbyggere

Enstemmig vedtatt.

2. Kommunedirektøren bes vurdere muligheten for ansettelse av to miljøterapeuter ved de to grunnskolene i kommunen. Ansettelser bør skje fra neste skoleår.

Vedtatt med 6 mot 1 stemme (H).

Gry Anette Rekanes Amundsen, FRP, fremmet følgende endringsforslag:

Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede et «leie til eie konsept».

Enstemmig vedtatt.

FS- 095/21 Vedtak:

Formannskapet legger følgende innstilling til økonomiplan 2022-2025 med budsjett 2022 ut til alminnelig ettersyn:

1. Rammer og disponering

a) Kommunestyret vedtar budsjett for Nome kommune for 2022 med et netto driftsresultat på -7,4 millioner kroner. Netto driftsrammer for rammeområdene fordeles slik det framgår av bevilgningsoversikt drift.

Tiltak	2022 (tall i 1000 kroner)
Statlig tilskudd barnevern	-1 275
50 % reduksjon i tilskudd MTNU	-550
Innsparing barnehage leieutgifter (Svenseid)	-3 250
Økt tilskudd Ulefoss bryggepark drift	45
Opprettholde bassengdrift	120
Kirkelig fellesråd (økt kontantoverføring)	200
Tilskudd Telemarksveka	300
Opprusting Svenseid barnehage	10 532
Frelsesarmeens julegryte	60
Bruk av disposisjonsfond	-6 200
Avsetning til disposisjonsfond	18

b) Tiltak for å tilpasse driften til vedtatte netto driftsrammer, gjennomføres slik det er redegjort for i budsjettdokumentet og tilskatalogen for de ulike rammeområdene.

d) Kontantoverføringen til Nome kirkelige fellesråd fastsettes til 6,120 mill. kroner, og inngår i rammeområde D: Kirkelige formål.

e) Kontrollutvalget får en budsjetttramme på 1,184 millioner kroner til sitt arbeid med tilsyn og kontroll, og inngår i rammeområde A: Administrative og politiske fellestjenester.

f) Kommunestyret vedtar følgende handlingsplan for disponering av kraftfondet:

Tiltak	Sum
Bolyst og forskjøning	100 000
Telemarkskanalen regionalpark	380 000
Diverse	5 000
Totalt	485 000

g) Under forutsetning at det bevilges midler til kommunale næringsfond fra staten i 2022, delegerer kommunestyret til MTNU AS å forvalte disse midlene i sin helhet til bedriftsretta støtte.

h) Kommunestyret innvilger delvis søknad om driftstilskudd til Telemarksveka 2022 på kroner 400.000 på følgende vilkår:

- Det lages et arrangement i Nome for barn og unge i løpet av Telemarksveka der landslagsløpere deltar.
- Det arrangeres et inspirasjonsforedrag for næringslivet i samarbeid med MTNU.
- Det forutsettes at attraksjoner innenfor Nome vises under TVsendingen som en del av bidraget

2. Skatter

a) Det utlignes skatt på formue/inntekt med maksimalsatser Stortinget fastsetter for inntektsåret 2021.

b) Det skrives ut skatt på formue/inntekt med maksimalsatser Stortinget fastsetter for inntektsåret 2022.

c) I medhold av eiendomsskatteloven [§§ 2 og 3](#), skrives eiendomsskatten ut etter utskrivningsalternativ «A) Faste eiendommer i hele kommunen».

- Den generelle skattesatsen settes til 7 promille. Satsene differensieres ved at den sats som gjelder for boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille.
- Skattegrunnlaget for boliger og fritidseiendommer blir satt til verdien multiplisert med 0,7.
- Det benyttes ikke bunnfradrag.
- Nome kommune har følgende fritak for eiendomsskatt:
 - a. Alle eiendommer som omfattes av eiendomsskatteloven [§ 5](#).
 - b. Eiendommer eid av lag, foreninger, stiftelser og institusjoner fritas etter eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav a](#).
 - c. Fredede bygninger fritas etter søknad, jf. Eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav b](#).
 - d. Nyoppført bygning som brukes som bolig fritas etter eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav c](#) i 2 år, eller til kommunestyret endrer eller opphever fritaket.
- Eiendomsskatten skal betales i fire eller tolv terminer.
- Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt i 2022 benytter kommunen skattevedtekter fastsatt av Sakkyndig nemnd for eiendomsskatt. For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet.
- For skatteåret 2022 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsatt grunnlag» i henhold til overgangsregelsen i eiendomsskattelovens [§§ 3 og 4, første ledd](#). Dette særskilte grunnlaget skal i 2022 være lik 3/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr og -installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk, som fra og med 2019 blir ansett som næringsseiendom.

Investeringsbudsjettet 2022

3. Nome kommune tar opp 41,26 mill. kr i lån til finansiering av investeringer jf. kommunelovens [§ 14-15, første ledd](#). Lånet skal brukes til fellesfinansiering av prosjekter på til sammen 26,3 millioner kroner og til vann/avløps-prosjekter på til sammen 15,0 millioner kroner, jamfør bevilgningsoversikt investering og investeringsprogram 2022-

2025.

4. Det er en forutsetning at alle investeringstiltak er fullfinansierte før igangsetting.
5. Nome kommune tar opp startlån i Husbanken med 7,5 millioner kroner til videre utlån.
6. I samsvar med vedtatt finansreglement, gis kommunedirektøren fullmakt til å velge kredittinstitusjon og lånevilkår, herunder fastsette løpetid innenfor vedtatt låneramme.

Økonomiplan 2022-2025

7. Kommunestyret vedtar retningsgivende økonomiplan for perioden 2023-2025 driftsdel, slik det framgår av bevilgningsoversikt drift.

Det inkluderer følgende endringer i tiltakskatalogen:

Tiltak	2023	2024	2025
Statlig tilskudd barnevern	-1 275	-1 275	-1 275
Innsparing barnehage leieutgifter (Svenseid)	-697	-696	-695
Økt tilskudd Ulefoss bryggepark drift	45	45	45
Opprettholde bassengdrift	240	240	240
Kirkelig fellesård (økt kontantoverføring)	200	200	200
Tilskudd Telemarksveka	300	300	300
Opprusting Svenseid barnehage	525	518	512
Frelsesarmeens julegryte	60	60	60
Avsetning til disposisjonsfond	602	608	613

8. Kommunestyret vedtar retningsgivende økonomiplan for perioden 2023-2025, investeringsdel, slik det framgår av bevilgningsoversikt investering.

Verbalvedtak:

1. Kommunedirektøren bes igangsette en prosess med byggeklare boligtomter i Bergåesen, Svenseid sånn at de kan selges enten direkte til husbygger eller til profesjonelle utbyggere
2. Kommunedirektøren bes vurdere muligheten for ansettelse av to miljøterapeuter ved de to grunnskolene i kommunen. Ansettelse bør skje fra neste skoleår.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede et «leie til eie konsept».

(Kommunestyret gjør endelig vedtak).

Samfunnsutviklingsutvalg 25.11.2021:

Behandling:

Tilleggsforslag fra Linda Thorstensen, AP: Ønsker å gi til Frelsesaremmens julegryte julen 2022 på kr 60.000,-. Forslagstiller vil komme tilbake til finansiering av tiltakene i forbindelse med formannsakpet behandling den 30.11.21 -

Votering: Enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag fra John Harald Rønningen, SP: Ekstra bevilling til Ulefoss bryggepark drift på 45.000 pr år i økonomiplanperioden. Posisjonen vil komme tilbake til finansiering av tiltakene i forbindelse med formannsakpets behandling den 30.11.21

Vidar Høglid bad om vurdering av sin habilitet da han sitter i styret for Ulefoss bryggepark drift, jf. fvl. §6 e

Votering: Enstemmig for at Vidar Høglid er inhabil - hjemmel fvl. § 6 e

Votering: Enstemmig vedtatt med 6 stemmer

Tilleggsforslag fra John Harald Rønningen, SP: 300.000 i tilleggslyve til Telemarksveka for 2022. Økningen vil komme med noen krav til arrangøren om lokal verdiskapning og engasjement for lokale barn og unges fritidsaktiviteter. Posisjonen vil komme tilbake til finansiering av tiltakene i forbindelse med formannsakpets behandling den 30.11.21

Votering: Enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag for John Harald Rønningen, Sp: Ber formannskapet vurdere alternativ 1 som fremtidig løsning for Svenseid barnehage. Posisjonen vil komme tilbake til finansiering av tiltakene i forbindelse med formannsakpets behandling den 30.11.21

Votering: Enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag fra Claus Sohn Andersen, MDG: Ber administrasjonen gjennomføre branntilsyn og ROS- analyse for å vurdere personsikkerhet og mulig drift av bassenget i inntil et år til.

Votering: Enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag fra Vidar Høglid, SP: Ber administrasjon vurdere alternativ til dagens bassengløsning, gjerne i form av andre driftsformer. Denne løsningen krever at dagens basseng blir driftet som i dag i perioden fram til evt. ny løsning foreligger. Forslagstiller vil komme tilbake til finansiering av tiltakene i forbindelse med formannskapet behandling den 30.11.21

Votering: Enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag fra Birgit Galborg, AP: Ber administrasjonen vurder alternativ om utvidning og utbedring av dagens bassengløsning. Posisjonen vil komme tilbake til finansiering av tiltakene i forbindelse med formannsakpets behandling den 30.11.21

Votering: Falt med seks stemmer

Tilleggsforslag er votert over under hvert forslag.
Kommunedirektørens forslag er tatt til orientering.

SU- 049/21 Vedtak:

1. Ønsker å gi til Frelsesaremmens julegryte julen 2022 på kr 60.000,-. Forslagstiller vil komme tilbake til finansiering av tiltaket i forbindelse med formannsakpet behandling den 30.11.21 -
2. Ekstra bevilling til Ulefoss bryggepark drift på 45.000 pr år i økonomiplanperioden. Posisjonen vil komme tilbake til finansiering av tiltaket i forbindelse med formannsakpets behandling den 30.11.21
3. 300.000 i tilleggslyve til Telemarksveka for 2022. Økningen vil komme med noen krav til arrangøren om lokal verdiskapning og engasjement for lokale barn og unges fritidsaktiviteter. Posisjonen vil komme tilbake til finansiering av tiltaket i forbindelse med formannsakpets behandling den 30.11.21
4. Ber formannskapet vurdere alternativ 1 som fremtidig løsning for Svenseid barnehage. Posisjonen vil komme tilbake til finansiering av tiltaket i forbindelse med formannsakpets behandling den 30.11.21
5. Ber administrasjonen gjennomføre branntilsyn og ROS- analyse for å vurdere

personsikkerhet og mulig drift av bassenget i inntil et år til.

6. Ber administrasjon vurdere alternativ til dagens bassengløsning, gjerne i form av andre driftsformer. Denne løsningen krever at dagens basseng blir driftet som i dag i perioden fram til evt. ny løsning foreligger. Forslagstiller vil komme tilbake til finansiering av tiltaket i forbindelse med formannskapet behandling den 30.11.21

Oppvekstutvalg 24.11.2021:

Behandling:

Liv Marit Sannerholt, SP, fremmet følgende forslag:

Nome Senterparti ønsker at Su og formannskapet ser på finansielle løsninger knyttet til fortsatt bruk av Svenseid barnehage og bassenget på Dagsrud i eksisterende bygg.

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslaget fra Liv Marit Sannerholt falt med 2 mot 3 stemmer (AP og H)

OPV- 023/21 Vedtak:

Formannskapet legger følgende innstilling til økonomiplan 2022-2025 med budsjett 2022 ut til alminnelig ettersyn:

1. Rammer og disponering

a) Kommunestyret vedtar budsjett for Nome kommune for 2022 med et netto driftsresultat på -1,23 millioner kroner. Netto driftsrammer for rammeområdene fordeles slik det framgår av bevilgningsoversikt drift.

b) Tiltak for å tilpasse driften til vedtatte netto driftsrammer, gjennomføres slik det er redegjort for i budsjettdokumentet og tilakskatalogen for de ulike rammeområdene.

d) Kontantoverføringen til Nome kirkelige fellestråd fastsettes til 5,920 mill. kr, og inngår i rammeområde D: Kirkelige formål.

e) Kontrollutvalget får en budsjettramme på 1,184 millioner kroner til sitt arbeid med tilsyn og kontroll, og inngår i rammeområde A: Administrative og politiske fellestjenester.

f) Kommunestyret vedtar følgende handlingsplan for disponering av kraftfondet:

Tiltak	Sum
Bolyst og forskjøning	100 000
Telemarkskanalen regionalpark	380 000
Diverse	5 000
Totalt	485 000

g) Under forutsetning at det bevilges midler til kommunale næringsfond fra staten i 2022, delegerer kommunestyret til MTNU AS å forvalte disse midlene i sin helhet til bedriftsretta støtte.

h) Kommunestyret innvilger delvis søknad om driftstilskudd til Telemarksveka 2022 på kr. 100.000.

2. Skatter

- a) Det utlignes skatt på formue/inntekt med maksimalsatser Stortinget fastsetter for inntektsåret 2021.
- b) Det skrives ut skatt på formue/inntekt med maksimalsatser Stortinget fastsetter for inntektsåret 2022.
- c) I medhold av eiendomsskatteloven [§§ 2 og 3](#), skrives eiendomsskatten ut etter utskrivningsalternativ «A) Faste eiendommer i hele kommunen».
- Den generelle skattesatsen settes til 7 promille. Satsene differensieres ved at den sats som gjelder for boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille.
 - Skattegrunnlaget for boliger og fritidseiendommer blir satt til verdien multiplisert med 0,7.
 - Det benyttes ikke bunnfradrag.
 - Nome kommune har følgende fritak for eiendomsskatt:
 - a. Alle eiendommer som omfattes av eiendomsskatteloven [§ 5](#).
 - b. Eiendommer eid av lag, foreninger, stiftelser og institusjoner fritas etter eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav a](#).
 - c. Fredede bygninger fritas etter søknad, jf. Eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav b](#).
 - d. Nyoppført bygning som brukes som bolig fritas etter eiendomsskatteloven [§ 7 bokstav c](#) i 2 år, eller til kommunestyret endrer eller opphever fritaket.
 - Eiendomsskatten skal betales i fire eller tolv terminer.
 - Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt i 2022 benytter kommunen skattevedteker fastsatt av Sakkyndig nemnd for eiendomsskatt. For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet.
 - For skatteåret 2022 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsatt grunnlag» i henhold til overgangsregelsen i eiendomsskattelovens [§§ 3 og 4, første ledd](#). Dette særskilte grunnlaget skal i 2022 være lik 3/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr og -installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk, som fra og med 2019 blir ansett som næringsseiendom.

Investeringsbudsjettet 2022

3. Nome kommune tar opp 41 mill. kr i lån til finansiering av investeringer jf. kommunelovens [§ 14-15, første ledd](#). Lånet skal brukes til fellesfinansiering av prosjekter på til sammen 26,0 millioner kroner og til vann/avløps-prosjekter på til sammen 15,0 millioner kroner, jamfør bevilgningsoversikt investering og investeringsprogram 2022-2025.

4. Det er en forutsetning at alle investeringstiltak er fullfinansierte før igangsetting.

5. Nome kommune tar opp startlån i Husbanken med 7,5 millioner kroner til videre utlån.

6. I samsvar med vedtatt finansreglement, gis kommunedirektøren fullmakt til å velge kredittinstitusjon og lånevilkår, herunder fastsette løpetid innenfor vedtatt låneramme.

Økonomiplan 2022-2025

7. Kommunestyret vedtar retningsgivende økonomiplan for perioden 2023-2025 driftsdel, slik det framgår av bevilgningsoversikt drift.

8. Kommunestyret vedtar retningsgivende økonomiplan for perioden 2023-2025, investeringsdel, slik det framgår av bevilgningsoversikt investering.

(Kommunestyret gjør endelig vedtak).

Helse- og omsorgsutvalg 23.11.2021:

Behandling:

Enstemmig vedtatt.

HO- 022/21 Vedtak:

Kommunedirektørens innstilling vedtas slik den foreligger.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse 23.11.2021:

Behandling:

Saken tas til orientering.

Enstemmig vedtatt.

RFF- 016/21 Vedtak:

Råd for personer med funksjonsnedsettelse tar utkast til budsjett 2022 - økonomiplan 2022-2025 til orientering.

Eldrerådet 22.11.2021:

Behandling:

Guro Haatveit Pettersen fremmet følgende forslag:

Eldrerådet frarår sterkt å legge ned bassenget på Dagsrud. En av intensjonene i reformen «Leve hele livet» er at kommunen skal legge til rette for at flest mulig skal holde seg i aktivitet og være selvhjulpne så lenge som mulig, helst livet ut. Og for å klare det trenger noen av oss, bl.a. revmatikerne, et oppvarma basseng. Vi må ikke fjerne et tilbud som i stor grad bidrar til at ei gruppe mennesker klarer å holde seg oppegående uten hjelp/pleie fra kommunen.

Enstemmig vedtatt.

ER- 016/21 Vedtak:

Eldrerådet gir følgende uttale til budsjett 202 - økonomiplan 2022-2025:

Eldrerådet frarår sterkt å legge ned bassenget på Dagsrud. En av intensjonene i reformen «Leve hele livet» er at kommunen skal legge til rette for at flest mulig skal holde seg i aktivitet og være selvhjulpne så lenge som mulig, helst livet ut. Og for å klare det trenger noen av oss, bl.a. revmatikerne, et oppvarma basseng. Vi må ikke fjerne et tilbud som i stor grad bidrar til at ei gruppe mennesker klarer å holde seg oppegående uten hjelp/pleie

fra kommunen.

Formannskapet 16.11.2021:

Behandling:

Bjørg Tveito Lundefaret, Ap, fremmet følgende forslag på vegne av formannskapet:
Saken utsettes til neste møte 30. november.
Enstemmig vedtatt.

FS- 085/21 Vedtak:

Saken utsettes til neste møte 30. november.

Vedlegg:

09.11.2021	Budsjett 2022 - ØP 22-25 Hoveddokument (kommunedirektørens forslag 9.11.21)	361635
06.12.2021	Budsjett 2022 ØP 2022-2025 Hoveddokument (formannskapetets innstilling 30.11.21)	364007
09.11.2021	Tiltakskatalog - drift og investering - 2022-2025	361634
09.11.2021	Bevilgningsoversikt drift 2022-2025	361533
09.11.2021	Bevilgningsoversikt investering 2022-2025	361449
03.12.2021	Gebyr og betalingssatser 2022 (oppdatert med renovasjon 03.12.21)	364008
09.11.2021	Kommunedirektørens presentasjon budsjett- og økonomiplan 2022-2025 (kommunestyret 9.11.21)	361604
07.09.2021	Utfordringsnotat budsjett 2022 - alle rammeområder	355644
24.09.2021	Saksutskrift - sak 32-21 - Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontrollarbeid i 2022	357087
08.11.2021	Brev til politikere - budsjett 2022	361420
06.10.2021	Søknad om tilskudd til TelemarksVeka 2022	358243
06.10.2021	Utkast program	358244
06.10.2021	Budsjett pr. 05.10.21	358245

11.11.2021	Turistinformasjonen budsjett 22	361797
16.11.2021	Brev til kommunen	362219
15.11.2021	Innspill til Budsjett 2022	362122
11.11.2021	Fwd: Innspill til budsjett	361900
25.11.2021	ØP 2022-2025 - tilbakemelding på spørsmål fra folkevalgte	362946
23.11.2021	Uttale fra Samarbeidsutvalget i Svenseid barnehage	362708
02.12.2021	Barnetrygd og sosialstønad	363984

Faktiske opplysninger

Økonomiplan 2022-2025 og budsjett 2022 skal utarbeides etter reglene i kommuneloven.

Bestemmelsene om økonomiplan og budsjett er samlet i kapittel 14 i kommuneloven. Der heter det blant annet:

§ 14-1 – Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen:

- Kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.
- Kommunen skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og for lokalsamfunnets utvikling.
- Kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko.

§ 14-2 – Kommunestyrets plikter:

- Kommunestyret skal selv vedta:
 - a. Økonomiplan og årsbudsjett
 - b. Finansielle måltall for utvikling av kommunens økonomi

§ 14-3 Behandling av økonomiplan og årsbudsjett

- Formannskapet innstiller til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett
- Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett med alle forslag til vedtak skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler den.

I tillegg er det viktig å merke seg særreglene som gjelder for avstemninger knyttet til økonomiplan og budsjett:

§ 11-9 Vedtaksførhet og avstemninger

- Når økonomiplanen eller årsbudsjettet skal behandles i kommunestyret, skal medlemmene ved den endelige avstemningen stemme over forslaget til økonomiplan eller årsbudsjett som helhet. Hvis det er fremmet flere alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, skal det deretter stemmes over bare de to forslagene som fikk flest stemmer ved første gangs avstemning.

Kommunedirektørens forslag til budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022-2025 framgår av vedlagte dokumenter.

Hoveddokumentet består av en beskrivelse av en overordnet beskrivelse av den økonomiske situasjonen og omtale av hvert rammeområde. Omtalen av rammeområdene er knyttet til nasjonal og lokale føringer, særlige utfordringer og planlagte aktiviteter for økonomiplanperioden. Forslag til måltall framgår av i kapittel 4. Hoveddokumentet utgjør kommuneplanens handlingsdel.

Som vedlegg følger en tiltakskatalog som beskriver alle tiltak som er utredet av kommunedirektøren. De tiltakene som er anbefalt er markert med grønt, mens de tiltakene som ikke er anbefalt er markert med rødt. Alle tiltakene finnes igjen i et regneark som stilles til partienes disposisjon for å simulere effekten ved å legge til/fjerne tiltak. Regnearket vil være klart og presenteres i formannskapetets møte 16. november.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv stiller etter 1.1.20 følgende krav til økonomiske oversikter i budsjett- og økonomiplan:

1. Bevilgningsoversikter – drift ([§ 5-4](#))
2. Bevilgningsoversikter – investering ([§ 5-5](#))
3. Økonomiske oversikt etter art – drift ([§ 5-6](#))

Bevilgningsoversikt drift erstatter de gamle budsjettskjemaene 1A og 1B.
Bevilgningsoversikt investering erstatter det gamle budsjettskjemaet 2A.

De to første oversiktene ligger ved budsjettdokumentet. Den siste oppstillingen hentes ut fra økonomisystemet etter at budsjettet er vedtatt, og legges til endelig budsjettdokument. Dette er det åpnet for i kommuneloven [§ 5-1](#). I tillegg til de obligatoriske oppstillingene har vi også utarbeidet investeringsprogram for 2022-2025 som gir oversikt over alle investeringsprosjektene. Denne oversikten ligger i budsjettdokumentet i kapittel 7. De enkelte investeringsprosjektene er også presentert i tiltakskatalogen.

Vurdering

Kommunedirektøren har, på bakgrunn av føringene i gjeldende økonomiplan, resultater og erfaringer fra tidligere år, vurdering av årets drift, formannskapetets signaler, regjeringens forslag til statsbudsjett og vurdering av kommunens frie inntekter, utarbeidet et

beslutningsgrunnlag for formannskapetets innstilling til økonomiplan 2022-2025 og budsjett 2022. Kommunedirektøren har vært opptatt av å legge fram et realistisk beslutningsgrunnlag.

Overordnet vurdering:

Fjorårets KOSTRA-analyse viste at Nome kommune på de fleste områder har en effektiv drift sammenlignet med andre kommuner når det tas hensyn til kommunens utgiftsbehov. Samlet sett sliter rammeområdene med å overholde tildelte rammer i 2021. Totalt ligger det likevel an til at Nome kommune i 2021 får et mindreforbruk. Årsakene til dette er merinntekter i form av konsesjonskraftinntekter, ekstraordinært utbytte fra kraftselskapet og økte skatteinntekter. Det er forventet høye kraftpriser videre framover. Det er imidlertid usikkert hvor lenge dette vil vare og hvor høy prisen vil være. Erfaringen fra de siste årene viser at situasjonen kan snus svært raskt. Kommunedirektøren mener på prinsipielt grunnlag at man bør unngå å bruke markedsstyrte inntekter til å finansiere løpende, faste utgifter. Slike inntekter bør avsettes på disposisjonsfond og brukes til egenkapital i investeringsprosjekter, til finansiering av driftsprosjekter og som en buffer dersom uventede utgifter eller mangende inntekter plutselig oppstår. Per i dag har Nome kommune et marginalt disposisjonsfond som gjør det svært vanskelig å håndtere slike uforutsette hendelser.

Det er forventet at den nye regjeringen vil styrke kommuneøkonomien. Ut fra de signaler som foreligger så vil det kunne gi et handlingsrom i starten av økonomiplanperioden. I slutten av økonomiplanperioden vil ikke rammeøkning ikke være tilstrekkelig for å opprettholde dagens drift. Det er derfor viktig at en økt driftsramme ikke benyttes til store, varige driftstiltak. Det vil medføre økte innsparingskrav i slutten av planperioden. Regjeringen Støre lag fram sin tilleggsproposisjon til statsbudsjettet mandag 8. november. Kommunedirektøren har så langt det har latt seg gjøre innarbeidet disse endringene i budsjettforslaget, men på grunn av knapp tid kan det komme ytterligere endringer. Kommuendirektøren vil eventuelt komme tilbake til kommunestyret med ett notat.

I slutten av planperioden og i årene etter vil Nome for alvor se de økonomiske konsekvensene av den demografiske endringen som kommer. De store fødselskullene fra slutten av 1940-tallet og 1950-tallet vil passere 80 år. Det betyr økt behov for kommunale helse- og omsorgstjenester. Bygging av flere omsorgsplasser med heldøgns omsorg har vært tema i mange år. For å synliggjøre de økonomiske konsekvensene er det i planperioden lagt inn en investeringskostnad til bygging av 35 nye sykehjemsplasser. Det må vurderes om noen av disse skal erstatte plassene på Bjervatun og at netto tilvekst dermed er 18. I dag koster det over 1 million kroner å drifte en sykehjemsplass. Dersom vi skal ha den samme dekningsgraden på sykehjemsplasser i 2038 som vi har i dag er det behov for en netto tilvekst på 39 plasser i 2038 sammenliknet med i dag. Dette viser at det er behov for å tenke helt nytt om vordan eldreomsorgen skal drives – ikke bare i Nome, men i Norge.

Konsekvensjustert budsjett:

Utgangspunktet for kommunedirektørens arbeid med økonomiplan og budsjett er at dagens drift skal videreføres uten endret politikk. En slik videreføring innebærer likevel

endringer fordi forutsetningene endrer seg. Dette kan være tidligere politiske vedtak, pris- og lønnsvekst, bortfall av utgiftsbehov, utgifts/innteksendringer som er utenfor kommunens kontroll med mer. Slike endringer omtales som konsekvensjustert budsjett. Hvilke konsekvensjusteringer som er foretatt framkommer av hoveddokumentet under hvert rammeområde i kapittel 5.

Oppfølging av politiske signaler

I formannskapetets signalmøte 6.-7. september ble det uttrykt ønske om å kunne bygge opp disposisjonsfondet. De var ingen signaler om å omprioritere ressurser mellom rammeområdene. Det betyr i praksis at de økte behovene i helse- og omsorgssektoren må dekkes av økte overføringer fra staten, dersom det kommer, og fra eventuelt økte inntekter (konesjonskraft og utbytte).

Gebyr og betalingssatser

Det er i hovedsak lagt opp til at gebyrer og betalingssatser øker i takt med kommunal deflator på 2,5 %. Kommunedirektøren har i år utarbeidet ett eget dokument for gebyr og betalingssatser 2022 som følger som vedlegg til saken.

Kraftfond og næringsfond

Nome kommune har i tillegg til egne midler som er disponert til næringsutvikling – tidligere disponert statlige midler til næringsfond, i tillegg til konsesjonsavgifter som er satt av på kraftfond. Størrelsen på et eventuelt næringsfond er svært usikkert og kommunedirektøren har valgt å ikke budsjettere med slike midler i 2021. Hvis det likevel skulle komme midler på fondet skal disse i sin helhet benyttes til bedriftsretta tiltak.

Nome kommune deltar i et regionalt nærings samarbeid gjennom Midt-Telemark Næringsutvikling (MTNU) AS. Det vil være naturlig at disponering av næringsfondsmidler ses i relasjon til ny strategisk næringsplan (SNP) for Midt Telemark og Nome og at MTNU delegeres myndighet til å forvalte eventuelle midler.

Nome kommune mottar årlige konsesjonsavgifter som kompensasjon for de skader og ulemper en kraftutbygging medfører, samt en andel av den verdiskapningen som finner sted. Konsesjonsavgiftene reguleres hvert 10. år. Konsesjonsavgiftene skal avsettes til næringsfond. Kommunedirektøren anslår at Nome kommune vil motta 485 000 kroner til næringsfond i 2022. Kommunedirektøren foreslår å videreføre tidligere års praksis med disponering av midlene. Dette innebærer at næringsfondet disponeres til bolyst/forskjøning (tilskudd til Vakre Ulefoss og Vakre Lunde), driftstilskudd til Telemarkskanalen regionalpark, samt et mindre beløp til diverse næringsformål.

Søknad om tilskudd

Nome kommune har i forbindelse med budsjettbehandlingen motatt søknad om tilskudd til TelemarksVeka 2022. Søknaden ligger som vedlegg. Søknaden er vurdert i tiltakskatalogen. Kommunestyret må fatte et enkeltvedtak som del av budsjettbehandlingen om søknaden helt eller delvis imøtekommes eller om den avslås.

Oppsummering – konklusjon

Kommunedirektøren har lagt fram et realistisk bilde av den økonomiske situasjonen i for perioden 2022-2025 basert på forventede inntekter og utgifter.

I vedlagte tiltakskatalog er en rekke drifts- og investeringstiltak nærmere beskrevet. Anbefalte tiltak er merket med grønt, mens tiltak det ikke er funnet rom for er markert med rødt.

Formannskapet og kommunestyret kan gjøre andre prioriteringer.

Når formannskapet har kommet fram til sin innstilling skal den legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før økonomiplan og budsjettet blir endelig behandlet av kommunestyret.

Ulefoss, 09.11.2021

Kommunedirektøren